KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 06.06.1997
KOM(97) 241 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om

FREMME AF FORENINGER OG FONDE I EUROPA

INDHOLDSFORTEGNELSE

I.	Indledning	2
II.	Omfang	2
III.	Foreningers og fondes rolle og betydning	4
IV.	Samarbejde mellem sektoren og EU-institutionerne	8
V.	Problemer og udfordringer	10
VI.	Konklusion	13
Bilag I.	Undersøgelsen	18
Bilag II.	Oversigt over den retlige og skatte- og afgiftsmæssige ramme for foreninger og fonde	30
Bilag III.	De retlige og skatte- og afgiftsmæssige rammer for foreninger og fonde	35

I. INDLEDNING

FORMÅL

1 Denne meddelelse omhandler en enkelt sektor inden for Det Europæiske Fællesskabs samfundsøkonomi, den sektor, der består af foreninger og fonde. Disse organisationer spiller en vigtig rolle på næsten alle områder af samfundet. De bidrager til jobskabelse, aktivt medborgerskab og demokrati; de leverer en lang række tjenesteydelser, spiller en vigtig rolle i forbindelse med sportsaktiviteter, varetager borgernes interesser over for forskellige offentlige myndigheder, har en vigtig funktion i forbindelse med fremme og overholdelse af menneskerettigheder og spiller en afgørende rolle inden for udviklingspolitikken.

1.1 De har gennem årene i stadig større omfang bidraget til udviklingen i Europa, og dette bør fremmes og udbygges.

1.2 På baggrund heraf har Europa-Kommissionen gennemført en omfattende undersøgelse for at få bedre kendskab til sektoren og for at klarlægge, hvilke problemer man bør tage op. Resultaterne af undersøgelsen findes i bilag I.

1.3 Formålet med meddelelsen er at vise sektorens stigende betydning i Den Europæiske Union, at påvise hvilke problemer og udfordringer disse organisationer står over for og at indlede en dialog på basis af en række overvejelser for at fremme deres udvikling på europæisk og nationalt plan, for at forbedre deres evne til at imødekomme fremtidige behov og gøre deres bidrag til den europæiske integration optimal.

1.4 I denne meddelelse peges der på en række foranstaltninger, der kan træffes i medlemsstaterne, men man forsøger ikke at pålægge medlemsstaterne særlige løsninger eller aktioner. Det er op til de enkelte medlemsstater at behandle de problemstillinger, de måtte ønske. I overensstemmelse med subsidiaritets- og proportionalitetsprincippet er der dog nogle målsætninger, der kan behandles på fællesskabsplan. Disse overvejelser fremgår af "Konklusionen".

II. OMFANG

Foreninger

2 Af de tre sektorer bestående af henholdsvis andelsselskaber, gensidige selskaber og foreninger - der samlet udgør fonds- og foreningsøkonomien - er **foreningssektoren** langt den vanskeligste at afgrænse eller definere.

2.1 Grundlæggende er foreninger ganske enkelt grupper af mennesker, der har sluttet sig sammen med det ene eller det andet formål for øje.

2.2 I den ene ende af spektret væves foreningsverdenen umærkeligt ind i dagligdagens sociale liv samt samfunds- og familieliv. I den anden ende findes store institutioner af særdeles stor national, endog international betydning: universiteter, hospitaler, forskningsinstitutioner og kulturelle institutioner osv., som folk (fejlagtigt) er vant til at opfatte som regulære "offentlige" organer. Atter andre derimod kan bestå af hundredvis af ansatte, tusindvis af frivillige og have en omsætning på mange millioner ECU. Et særdeles stort antal foreninger arbejder tæt sammen med offentlige myndigheder inden for traditionelle områder som f.eks. socialt arbejde. Andre er særdeles opsatte på at bevare deres tradition for fuld selvstændighed og beskæftige sig med radikale samfundsprogrammer eller "alternative" måder at leve på.

2.3 Imidlertid har foreninger til en vis grad nedenstående fælles karaktertræk:

a) De adskiller sig fra uformelle eller ad hoc-grupperinger af rent social eller familiemæssig

karakter ved **en vis grad af formel eller institutionel eksistens, uanset hvor ubetydelig denne måtte være.**

b) De er **ideelle**, hvilket vil sige at deres formål ikke er at indtjene et overskud til fordeling blandt ledelse eller medlemmer

c) De er **uafhængige**, specielt af **statslige og andre offentlige myndigheder**, dvs. de står frit med hensyn til ledelsen af deres organisation i henhold til deres egne regler og procedurer.

d) De skal ledes på en måde, der undertiden kaldes "**uegennyttigt**". Anvendelsen af denne term angiver ikke blot, at foreninger ikke skal tilstræbe at indtjene et overskud, men også at de, der leder organisationen, ikke selv skal tilstræbe et sådant for egen personlig vindings skyld.

e) De skal **i nogen grad være aktive på den offentlige scene** og deres aktiviteter til en vis grad tilstræbe at yde deres bidrag **til gavn for almenvellet.**

2.4 Der er betydelig forskel på, i hvor høj grad disse ovennævnte fem karakteristika deles af de enkelte foreninger. At kunne fastslå, om en forening i realiteten er uafhængig, er ikke let, og begrebet "almenvellet" i sig selv er kontroversiel. Ikke desto mindre skaber definitionen en vis grad af sammenhæng på et kompleks område.

2.5 Denne meddelelse omfatter alle organisationer, der i større eller mindre grad deler de fem ovennævnte karakteristika. Der er imidlertid tre specifikke typer af organisationer, der ikke er medtaget. Det drejer sig her om politiske partier, der kan være foreninger, men som helt klart udgør et særtilfælde, religiøse menigheder (i bogstaveligste forstand, men ikke religiøst inspirerede organisationer, der aktivt er til gavn for almenvellet) samt fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer.

Fonde

3 Fonde er på samme måde som foreninger også engageret i en lang række forskellige aktiviteter. I nogle lande er fonden det middel, der ofte foretrækkes til forfølgelse af mål, som i andre lande ikke vil kunne skelnes fra de mål, der typisk forfølges af foreninger. Ud fra et juridisk synspunkt udgør fondene dog en mere homogen gruppe end foreninger. Den eneste forskel af betydning ligger i det forhold, at nogle primært er private og andre primært offentlige. Det er imidlertid fonde med et samfundsmæssigt formål (selv om det drejer sig om private organisationer), der behandles i denne meddelelse.

3.1 I denne henseende er fonde således organisationer med **egne midler**, som de efter **eget valg** kan anvende til projekter eller aktiviteter til **gavn for almenvellet**. De er helt **uafhængige af statslige og andre offentlige myndigheder** og drives af en uafhængig bestyrelse eller af formueforvaltere.

Foreningstyper

4 Det er vanskeligt at kategorisere og definere foreninger og fonde. På europæisk plan ligger en del af årsagen hertil ganske enkelt i de forskellige nationale traditioner, som de er et udtryk for. Et andet problem består i den kraftige tendens til at kombinere forskellige mål. Hovedparten af foreninger og fonde er imidlertid aktive på et eller flere af nedenstående områder:

(a) Levering af tjenesteydelser: Organisationer, der yder medlemmerne eller klienterne serviceydelser, f.eks. i form af sociale ydelser, sygehjælp, uddannelse, informationer, rådgivning eller støtte.

(b) Støtteaktiviteter: Organisationer, der har til formål at føre kampagner eller drive lobbyvirksomhed eller på anden vis at argumentere på vegne af en holdning eller

gruppe med det formål at ændre den offentlige mening eller politik.

(c) Selvhjælp eller fælleshjælp: Organisationer, der typisk er dannet af grupper af privatpersoner med visse fælles interesser eller behov med henblik på i fællesskab at kunne yde hjælp, støtte samt samarbejde.

(d) Assistance og koordination: De såkaldte "mellemledsorganisationer", der koordinerer aktiviteterne for eller leverer oplysninger og yder støtte til enten enkeltstående organisationer, der arbejder inden for et særligt felt, eller til sektoren som helhed. Sådanne organisationer udfylder den vigtige funktion som grænseflade mellem sektoren og offentlige myndigheder.

4.1 Mange foreninger og fonde er naturligvis nationalt, men kan også være internationalt orienterede. For langt hovedpartens vedkommende foregår aktiviteterne dog på regionalt eller lokalt plan. Meget generelt kan det siges, at jo snævrere de geografiske rammer er, jo flere funktioner synes foreninger at udfylde, og jo sværere bliver det at adskille disse funktioner fra hinanden. Over hele Europa er der i hundredetusindvis af selvstyrende lokale grupper, der arbejder inden for rammerne af nærmiljøet, bykvarteret, landsbyen eller i små landområder. Deres mål er at forbedre livskvaliteten i det lokale samfund. Sådanne organisationer udfylder i realiteten og typisk på en uformel måde alle de ovenfor beskrevne funktioner samtidigt, idet de yder tjenester og gensidig støtte, gør opmærksom på lokalsamfundets eller specifikke gruppers behov inden for dette lokalsamfund. De stifter en organisation, hvorigennem lokalsamfundet kan gøre offentlige myndigheder opmærksom på de ønsker, de har.

Den retlige og skatte- og afgiftsmæssige ramme for foreninger og fonde

5 Betydningen af klare og entydige retlige og skatte- og afgiftsmæssige rammer for foreninger og fonde kan ikke undervurderes. Organisationer finder det vanskeligt at udøve deres virksomhed, når der ikke findes sådanne rammer på enten nationalt plan eller EU-plan. I bilag II findes en oversigt over de retlige og skatte- og afgiftsmæssige rammer for sektoren i Den Europæiske Union.

III FORENINGERS OG FONDES ROLLE OG BETYDNING

6 Resultaterne af Kommissionens undersøgelser viser tydeligt, at foreninger og fonde, skønt de ofte er meget små, sammen har betragtelige aktiver og råder over store menneskelige ressourcer - lønnede såvel som ulønnede. Som andre former for foretagender, specielt små og mellemstore virksomheder, er mange foreninger og fonde også økonomisk aktive - de sælger nemlig produkter, leverer tjenesteydelser, der skal betales for, og indtjener overskud, der derefter reinvesteres.

6.1 Denne sektors bidrag til økonomien er meget betragteligt. Hvor betragteligt er netop blevet afdækket af resultaterne af den første meget omfattende, komparative undersøgelse af sektoren i fire medlemsstater (Det Forenede Kongerige, Frankrig, Tyskland og Italien) gennemført af Johns Hopkins University, Baltimore[1]. Disse resultater er af stor betydning.

6.2 Undersøgelsen viser følgende:

I Tyskland tegner sektoren sig for 3,7% af den samlede beskæftigelse og 10% af den samlede beskæftigelse på serviceområdet. Det drejer sig

[1] Offentliggjort i 1994.

her ikke om mindre end 1 million mennesker. Den ideelle sektor er særlig vigtig inden for **sundhed**: 40% af patienters hospitalsdage stilles til disposition af denne sektor samt 60% af alle pleje- og forsorgsfaciliteter.

I **Frankrig** er 4,2% beskæftiget inden for sektoren eller over 10% af det samlede antal beskæftigede i servicesektoren. I alt ca. 800 000 beskæftigede. Ideelle organisationer tager sig af over halvdelen af alle på pleje- og forsorgsområdet og af ca. 20% af folkeskole- og gymnasieelever. Ideelle organisationer er særligt fremtrædende inden for **sociale tjenesteydelser** og **sport**, hvor 80% af de sportsinteresserede er medlemmer af ideelle klubber.

I **Italien** beskæftiges næsten 2% inden for sektoren eller over 5% af det samlede antal beskæftigede i servicesektoren. I alt beskæftiger sektoren, der er dominerende inden for **sociale tjenesteydelser**, ca. 400 000. Ideelle organisationer driver 20% af børnehaverne og over 40% af pleje- og forsorgsfaciliteterne.

I **Det Forenede Kongerige** beskæftiges 4% inden for sektoren eller over 9% af det samlede antal beskæftigede i servicesektoren. I alt ca. 900 000 er beskæftiget i denne sektor, der spiller en særlig stor rolle inden for **uddannelse**: alle colleges drives af ideelle organisationer, hvilket også gælder for 22% af underskolerne.

6.3 Endelig beløb de kombinerede udgifter sig for disse lande til ikke mindre end 127 milliarder ECU (17 milliarder i Italien, 31,3 milliarder i Frankrig, 36,6 milliarder i Det Forenede Kongerige og 42,2 milliarder i Tyskland).

Tallene for den ideelle drift som en procentdel af bruttonationalindkomsten er ikke mindre imponerende: 2% i Italien, 3,3% i Frankrig, 3,6% i Tyskland og 4,8% i Det Forenede Kongerige.

6.4 Det er, når vi kommer til **væksten** i beskæftigelsen, at de mest interessante kendsgerninger viser sig. I undersøgelsen konstateres det - i det mindste med hensyn til Frankrig og Tyskland, hvor tal er tilgængelige - at fra 1980 til 1990 har sektoren været en kraftfuld jobskabelsesfaktor. I Frankrig tegner sektoren sig for et ud af hvert syv nye job skabt i det nævnte tiår, og i Tyskland for et ud af hvert ottende eller niende. Dette er en meget væsentlig konstatering.

6.5 Disse tal bør måske ikke komme fuldstændigt bag på os i betragtning af sektorens vækst i de senere år og de sandsynlige årsager hertil (se afsnit I.4 og I.5 i bilag I). Nogle af årsagerne synes at være, historisk betingede, eller har været særegne for bestemte medlemsstater. Andre faktorer er afdækningen af nye behov, fremkomsten af nye samfundsrelevante sager og fremfor alt statens tendens til at involvere foreninger og fonde i leveringen af tjenesteydelser, som den tidligere selv var både planlægger og leverandør af; disse forhold opleves imidlertid overalt i Fællesskabet.

6.6 En sådan politisk udvikling er imidlertid ikke foregået i samme takt i alle medlemsstaterne. Det omfang, hvor den har været fulgt af klare forfatningsmæssige eller administrative ændringer, der fremmer foreningers og fondes inddragelse, har været svingende.

6.7 Tallene viser klart, at sektoren har vist sig i stand til at åbne for nye muligheder, og at den ikke blot har bidraget til forbedring af livskvaliteten, men også til beskæftigelsen og den økonomiske vækst. Sektoren bør derfor opmuntres til at spille en større rolle i forbindelse med jobskabelse, som det fremgår af "beskæftigelsespagten", f.eks. som led i lokale beskæftigelsesinitiativer.

6.8 Over hele Fællesskabet er et meget stort antal foreninger og fonde involveret i

uddannelse og omskoling af arbejdsløse, undertiden som formidlere af offentlige programmer, men også ofte som ansvarlige. De leverer desuden tjenesteydelser til mindre heldigt stillede - handicappede, udstødte unge og de, der af den ene eller anden grund og gentagne gange, ikke har været i stand til at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

6.9 Foreninger og fonde sørger ligeledes for, at talrige frivillige får en god uddannelse. Mange af dem finder senere beskæftigelse på det traditionelle arbejdsmarked som et resultat af den erfaring og ekspertise, de har erhvervet sig. At gå ind i et frivilligt arbejde er også for mange en uvurderlig måde, hvorpå arbejdsvanen kan bevares på et tidspunkt, hvor det kan være svært især for langtidsledige at bevare en vis regelmæssighed i tilværelsen. Den ideelle sektor giver gode muligheder for at få nye erfaringer. Dette giver sociale færdigheder, som forøger mulighederne for beskæftigelse, og giver desuden unge følelsen af at høre til og af at være efterspurgte som medborgere. Den Europæiske Voluntørtjeneste arbejder på dette område og tilbyder unge uddannelsesmuligheder ved at lade dem aktivt deltage i et lokalt projekt. Frivilligt arbejde er også meget vigtigt for pensionister, som gerne fortsat vil anvende deres færdigheder og bevare en aktiv rolle i samfundet.

Samfundsmæssig betydning

7 Der findes ingen nøjagtige tal for hvor mange i Unionen, der er tilknyttet foreninger, men da man i nogle medlemsstater regner med, at det drejer sig om et sted mellem en tredjedel og halvdelen af befolkningen, ligger det sandsynlige tal nok på ca. 100 millioner.

7.1 Det vil rent historisk være svært at overvurdere foreningers og deres søsterorganisationer, fondenes, indflydelse og resultater. Det er foreninger og fonde, vi kan takke for tilblivelsen af mange af de tjenesteydelser, f.eks. inden for uddannelse, sundhed og på det sociale område, som vi i dag tager for givet. Deres bidrag til udviklingen af samfundsmæssige og politiske ideer samt til det intellektuelle klima, som vi lever i nu, har været af tilsvarende stor betydning. Foreninger og fonde har spillet en væsentlig rolle ved udbredelse af videnskabelige ideer og teknologisk udvikling og har været forum for udveksling af tanker inden for alle tænkelige områder af interesse for menneskene. De har ført kampen for anerkendelse af menneskerettighederne, det enkelte menneskes værdighed og bevarelse af vor kulturarv og naturlige miljø. Mange arbejder i solidaritetens ånd for de mindre heldigt stillede, de syge eller de handicappede, de fattige og de udstødte, de gamle og de unge og mellem dem, der har arbejde, og dem, der ikke har, mellem mænd og kvinder, mellem generationerne, mellem de mere velstillede regioner og de fattige regioner eller dem, der kæmper mod disse problemer. Foreninger yder et vigtigt bidrag i kampen mod samfundsudstødelse, seksuel udnyttelse af kvinder og børn samt mod racisme og fremmedhad. De har spillet en betydelig rolle i den offentlige meningsdannelse til fordel for udvikling, de har fremmet demokratiet og har etableret særlige forbindelser med samfundsrepræsentanter i udviklingslandene samt ydet en særdeles påkrævet nødhjælp og fødevarehjælp i krisesituationer, ofte i form af en heroisk indsats i kriseområder.

7.2 I dag er foreninger og fonde aktive på alle tænkelige områder af interesse for mennesket og dets stræben. Det bidrag, der ydes til vort samfunds eller vore forskellige kultures velfærd og udvikling, er præcis lige så væsentlig, som det altid har været især på baggrund af den europæiske integrationsproces. Samtidig arbejder de vedvarende med at være nyskabende og afdække nye behov og måder, hvorpå man kan forholde sig til dem.

På denne måde fortsætter foreninger og fonde, som de altid har gjort, med ikke blot at lægge de første spirer "arvemassen" for en mulig fremtidig samfundspolitik og andre politikker, men også for et politisk, samfundsmæssigt og intellektuelt klima, hvor ændringer vil blive opfattet som ønskelige i en større målestok.

Politisk betydning: Statsborgerskab

8 For mange mennesker er medlemsskabet af eller arbejdet som frivillige for foreninger og fonde imidlertid væsentligt for deres mulighed for at give udtryk for deres følelse af medborgerskab og demonstrere et aktivt engagement i deres medborgere og samfundet som helhed.

8.1 Den rolle, foreninger spiller med hensyn til at styrke følelsen af medborgerskab og sikre en mulighed for, at dette kan komme til udtryk, bliver stadig vigtigere på europæisk plan. De har således en aktiv rolle at spille i forbindelse med etablering af en bevidsthed om unionsborgerskabet som nævnt i artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Union. Foreninger og fonde har længe virket til fremme for internationalt kontakt og forståelse folkeslag imellem og udviser nu stor interesse for den rolle, borgerne skal spille ved udformningen af Den Europæiske Union og ved virkeliggørelsen af borgernes Europa. Deres erfaring og grundlæggende filosofi sammen med deres voksende udbredelse på europæisk plan gør dem velegnet til denne rolle.

Politisk betydning: Fremme af demokrati

9 Foreninger og fonde skaber en følelse af solidaritet og medborgerskab og sørger for at lægge det afgørende fundament for vort demokrati. I lyset af de udfordringer, som Det Europæiske Fællesskab nu står over for, især i de forskellige central- og østeuropæiske lande, har disse funktioner aldrig været vigtigere.

9.1 Der er ingen tvivl om, at foreninger og fonde yder et meget stort og uundværligt bidrag til det demokratiske liv i Europa. Eksistensen af en veludviklet forenings- og fondssektor kan i realiteten opfattes som et sikkert tegn på, at demokratiet har nået sin myndighedsalder. For mange kan deltagelse i en forening være deres første og eneste erfaring med demokratiske processer uden for den gængse valgramme.

9.2 Deres bidrag til den effektivitet, med hvilken det repræsentative demokrati fungerer, bør imidlertid ikke undervurderes. Frem for alt spiller de nu en vigtig rolle som formidlere ved informations- og meningsudveksling mellem stat og borger, idet de stiller de redskaber til rådighed for borgerne, som kan anvendes til kritiske undersøgelser af regeringshandlinger eller -forslag, samt ligeledes til kritiske undersøgelser af offentlige myndigheder. I denne forbindelse kan de yde ekspertrådgivning, vejlede om de nye synspunkter, der er fremherskende i befolkningen, og sikre vigtige feedback om virkningen af de førte politikker.

9.3 At foreninger og fonde er vigtige for den demokratiske proces betyder selvfølgelig ikke, at de nogensinde vil kunne påtage sig den rolle, som valgte repræsentanter udfylder. Der ligger faktisk en fare i den type af "enkelt sag"-lobbyvirksomhed, som foreninger er tilbøjelige til at forfægte. Deres engagement i særlige sager eller specifikke privatpersoner eller grupper kan gøre dem urimeligt utålmodige i forhold til den balance mellem konkurrerende interesser, som alle demokratisk valgte regeringer forsøger at opnå. Der er behov for større forståelse for kravene til beslutningsprocessen.

IV SAMARBEJDE MELLEM SEKTOREN OG EU-INSTITUTIONERNE

9.4 EU-institutionerne har en lang tradition for kontakter med og uformel høring af den ideelle sektor. Dette gælder for mange af Europa-Kommissionens tjenestegrene som f.eks. GD IB, GDVIII med organisationerne for udviklingssamarbejde, og ECHO, som har fået særlig erfaring gennem sit samarbejde med ikke-statslige humanitære hjælpeorganisationer, GD V og Platformen af Europæiske Sociale NGO'er, der opstod af Forum for Socialpolitikken, GD XI og miljøorganisationer, GD XXIII og Det Rådgivende Udvalg for Andelsselskaber, Gensidige Selskaber, Foreninger og Fonde. GD X henvender sig især til den ideelle sektor for at formidle oplysninger om europæiske anliggender til borgerne.

Ikke-statslige organisationer (NGO'er) deltager i et betydeligt antal forskningsprojekter, der finansieres inden for det fjerde rammeprogram (1994-1998). Programmet for socio-økonomisk forskning behandler udførligt spørgsmålet om sektorens rolle i økonomien og dens betydning for social samhørighed. Det er hensigten, at dette tema skal have endnu større vægt i det femte rammeprogram (1999-2002).

Europa-Parlamentet samarbejder også med et stort antal foreninger for at få oplysninger og synspunkter om en lang række spørgsmål. Sektorens forskelligartethed anses for værdifuld især på grund af dens viden om og erfaring inden for social-, miljø- og udviklingspolitik, og fordi den spiller en vigtig rolle som bindeled til borgerne i deres eget miljø, især de svageste i samfundet.

9.5 Den stadig større rolle, som den ideelle sektor spiller på en lang række områder af stor betydning for Europas opbygning, herunder især i mange medlemsstater i forbindelse med forvaltning og levering af vigtige sociale ydelser, er blevet anerkendt og har fundet udtryk i Kommissionens vigtigste erklæringer om social- og beskæftigelsespolitikken, f.eks. i grøn- og hvidbøger om socialpolitik og i hvidbogen om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse.

9.6 I mange år fandt kontakterne mellem EU-institutionerne og den ideelle sektor sted på ren ad hoc-basis og først med traktaten om Den Europæiske Union i 1992 kom betydningen af forbindelsen med denne sektor for første gang formelt til udtryk i erklæring nr. 23, der er knyttet som bilag til traktaten.[2]

9.7 Der findes på EU-plan en høj grad af politisk vilje til at sikre en mere systematisk høring af den ideelle sektor, både hvad angår udformningen og gennemførelsen af politiske foranstaltninger. Dette er i overensstemmelse med sektorens stadig større betydning i medlemsstaterne, særlig inden for socialpolitikken[3].

Efter vedtagelsen af erklæring nr. 23 har der fundet en udvikling sted, som har fremmet konsolideringen af samarbejdet med NGO'er og andre organisationer inden for den ideelle sektor. Der er desuden iværksat en mere systematisk høring af disse. Især følgende kan nævnes:

---

[2] I erklæring nr. 23 hedder det: *"Konferencen understreger den betydning, som et samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og organisationer inden for det velfærdsmæssige og det sociale område samt fonde i deres egenskab af institutioner med ansvar for sociale foretagender og tjenester har med henblik på forfølgelsen af målene i artikel 117 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab."*

[3] Det bør bemærkes, at Kommissionen længe har haft en dialog med sektoren på andre områder, f.eks. med ikke-statslige udviklingsorganisationer gennem EF-NGO-kontaktudvalget, som får 90% af sine midler fra Kommissionen.

- Afholdelsen af det første Europæiske Forum for Socialpolitikken i marts 1996. I dette forum, der fandt sted aftenen før, regeringskonferencen indledtes, deltog over 1 000 repræsentanter hovedsagelig for ikke-statslige organisationer. Der blev fastlagt en ny politisk målsætning: der skal efterhånden iværksættes en egentlig dialog med borgerne på EU-plan parallelt med den politiske dialog med de nationale myndigheder og den sociale dialog med arbejdsmarkedets parter. Det er hensigten, at der skal afholdes et forum hvert andet år.

Denne dialog med borgerne har to hovedformål:

- at sikre at de politiske beslutningstagere på EU-plan systematisk kan tage hensyn til den ideelle sektors synspunkter og græsrodserfaringer, således at de politiske foranstaltninger i højere grad kan afpasses efter de reelle behov, og

- at formidle information fra EU-plan til lokalt plan, således at borgerne får kendskab til udviklingen, kan føle sig som en del af den europæiske opbygning, og kan se en sammenhæng med deres egen situation; der vil hermed blive større gennemsigtighed og en større følelse af medborgerskab.

- Oprettelsen i 1995 af Platformen af Europæiske Sociale NGO'er, der repræsenterer et stort antal organisationer, for at bistå med forberedelsen af Det Europæiske Forum for Socialpolitikken og for at fremme udviklingen af en dialog med borgerne.
- Oprettelsen af et "vismandsudvalg" i 1995 for at udarbejde en rapport om grundlæggende rettigheder. Rapporten skulle drøftes på Forum for Socialpolitikken og anvendes som oplæg til regeringskonferencens drøftelse af revisionen af EU-traktaten.

Rapporten, hvori der slås til lyd for et Europa baseret på borgerlige og sociale rettigheder, gav også anledning til en debat over hele Europa på en række seminarer, der afholdtes på nationalt plan. Heri deltog bl.a. repræsentanter for den ideelle sektor og arbejdsmarkedets parter.

- Indførelsen i 1997 af en ny budgetpost B3-4101 for at fremme samarbejdet med NGO'er og andre organisationer inden for den ideelle sektor og for at forbedre disse organisationers evne til at deltage i en dialog med borgerne på EU-plan;

9.8 I forbindelse med forberedelserne til regeringskonferencen blev der indledt en fortsat dialog mellem sektoren, Kommissionen og Europa-Parlamentet.

Man har i forbindelse med regeringskonferencen drøftet vigtige spørgsmål vedrørende sektoren. Det drejer sig bl.a. om følgende:

- et retsgrundlag for bestemmelser vedrørende foreninger på EU-plan

- et retsgrundlag til fremme af foranstaltninger både inden for beskæftigelse og på det sociale område

- integrering af erklæring nr. 23 i traktaten og særlige bestemmelser om høring af og dialog med velgørende foreninger og fonde i alle politiske spørgsmål, der vedrører dem

- ændring af artikel 8A for (ved fælles beslutningstagning) at træffe foranstaltninger til fremme af den frie bevægelighed.

Kommissionen har til hensigt at fremsætte relevante forslag i overensstemmelse med resultatet af regeringskonferencen.

For fremover at kunne opretholde den størst mulige kreativitet og ytringsfrihed er det vigtigt ikke at overbureaukratisere og institutionalisere høringen af den ideelle sektor og i stedet at stræbe efter et fleksibelt men systematisk tiltag ved udviklingen af dialogen med borgerne og kontakterne mellem den ideelle sektor og EU-

institutionerne. Der skal i denne forbindelse tages fuldt hensyn til subsidiaritetsprincippet og til de særlige forhold i hver enkelt medlemsstat.

9.9 Kommissionen har også forsøgt at give sektoren adgang til et bredt udvalg af støtteprogrammer. Det drejer sig bl.a. om strukturfondene, PHARE- og TACIS-programmerne for Øst- og Centraleuropa, Leonardo da Vinci-programmet, erklæring nr. 23 og de nye budgetposter for det "tredje system" og beskæftigelse, budgetposterne for SMV og erhvervsdrivende foreninger samt programmet for europæisk volontørtjeneste, som fremmer tværnationalt frivilligt arbejde, Den Europæiske Udviklingsfond for samarbejde med og udvikling af LOME-landene og de særlige budgetposter for eksterne anliggender, især samarbejde med ALAMED-landene.

Det anslås, at i alt ca. 800 mio. ECU (heraf 196 mio. ECU i form af samfinansiering) af EU's udviklingsbistand årligt uddeles gennem NGO'er. Kommissionen samarbejder desuden med sektoren i mange politiske spørgsmål vedrørende udviklingslandene.

Europa-Kommissionen arbejder også nært sammen med NGO'er i kampen mod seksuel udnyttelse af børn og kvinder.

Kommissionen ser gerne, at dens samarbejde med sektoren udbygges yderligere med henblik på en uddybning af den europæiske integration. I "konklusionen" fremsættes forslag herom.

V PROBLEMER OG UDFORDRINGER

10. Foreninger og fonde arbejder under meget stort pres og i et miljø, der er under stadig forandring. I nogle tilfælde påtager organisationer sig tjenesteydelser, som hidtil er blevet erlagt af offentlige myndigheder. I forbindelse med disse nye tjenesteydelser står sektoren imidlertid over for helt konkrete problemer og udfordringer. Organisationer, hvis virksomhed traditionelt har været et supplement til statens tjenesteydelser, har pludselig selv ansvaret for disse. Dette kan betyde helt nye personaledispositioner, nye ledelsesstrukturer og behov, en helt anden finansiering af organisationen, en anden form for samarbejde med offentlige myndigheder og med andre foreninger og fonde. Hvordan skal organisationen finansieres? Skal midlerne komme fra offentlige myndigheder i form af langsigtet tilskud eller aftaler på kortere sigt. Vil midlerne overhovedet slå til? Vil organisationen i stadig større grad kunne regne med støtte fra offentligheden (den enkelte borger) eller erhvervslivet. En sådan ændring kan også betyde, at en organisations formål skal tages op til overvejelse. Skal en organisation, som blev oprettet for at fremme særlige befolkningsgruppers interesser (handicappede, socialt udstødte, etniske mindretal osv.) og for at erlægge nogle supplerende tjenesteydelser, pludselig anmodes om at overtage selve hovedtjenesteydelsen?

10.1 Alle disse aspekter har stor betydning for den måde, hvorpå organisationerne finansieres, og når det gælder uddannelse, og de offentlige myndigheder bør gøre sig klart, at det er vigtigt, at foreninger og fonde får de midler og den tid, de behøver, til at tilpasse sig de nye behov.

10.2 Til trods for offentlige myndigheders stigende afhængighed af foreninger og fonde med hensyn til udførelsen af en lang række funktioner, har de offentlige myndigheder i det store og hele ikke anerkendt deres ansvar i henseende til at sikre, at sektoren får en så god position som muligt for, at den kan yde sit særlige bidrag til gavn for almenvellet. Dette har medført, at sektoren som sektor i mange lande har opereret i et politisk tomrum. Denne mangel på sammenhængende struktur i den offentlige politik har forhindret sektoren i at yde sit bidrag i det omfang, den har mulighed for, til

at løse de problemer, vi står over for. Det er på tide, at der rettes op på dette forhold.

10.3 Et af de største problemer, som politikerne står over for, er den nuværende mangel på oplysninger om sektoren. I en vis forstand er etableringen af en politik også blevet forhindret af selve statens struktur og især af offentlige myndigheders vane med at forholde sig til foreninger og fonde som leverandører af tjenesteydelser til særlige klientgrupper eller som samtalepartnere inden for særlige sagsområder. Socialforvaltninger har kontakt med organisationer, der leverer sociale tjenesteydelser, miljøforvaltninger med dem, der er aktive inden for miljø osv. Over et vist tidsrum kan sådanne forvaltninger og deres embedsmænd få en detaljeret viden om de specielle organisationer, som de beskæftiger sig med. Inden for staten som helhed vil den viden, som forvaltninger kan erhverve sig, imidlertid forblive spredt, og som oftest har offentlige myndigheder sjældent som helhed overblik over hele sektoren, dens behov eller vigtige fremskridt inden for den. Det samme fænomen har uden tvivl også i flere medlemsstater været en medvirkende årsag til at forhindre udviklingen af en "bred sektororienteret" bevidsthed i foreningerne og fondene selv.

10.4 Det akutte behov for offentlige myndigheder består nu i at sørge for, at deres "vertikale" fremgangsmåde suppleres, og at de begynder at se seriøst på "horisontale" emner, der berører sektoren som helhed, med henblik på at udarbejde en hensigtsmæssig politik. Samtidig er der behov for, at foreningers og fondes samfundsmæssige rolle påskønnes, ligesom der er behov for på alle niveauer aktivt at arbejde for, at sektoren anerkendes som en fuldgyldig partner i drøftelsen af alle politiske spørgsmål og gennemførelsesforanstaltninger, som vedrører den.

10.5 Der er i de sidste 10 år sket en dramatisk stigning i omfanget af foreningers og fondes arbejde på tværs af grænserne. Dette skyldes, at sektoren har fået adgang til et stigende antal europæiske støtteprogrammer, hvilket fremmer det tværnationale samarbejde, og desuden, at stadig flere organisationer er interesseret i at tilbyde deres tjenesteydelser i andre lande.

10.6 Der er også et stort og stadigt voksende antal sammenslutninger eller netværk af foreninger og fonde, som arbejder over hele Europa. Nogle, som f.eks. Ligaen af Røde Kors Selskaber, fungerer som et samarbejdsorgan for nationale organisationer, som har samme målsætninger og samme navn. Andre som f.eks. European Foundation Centre eller CEDAG (the European Council for Voluntary Organisations) fungerer som knudepunkt for sektorens lobbyarbejde hos offentlige myndigheder og fremlægger og udarbejder eksempler på bedste praksis blandt deres - ofte forskelligartede - medlemmer.

10.7 Der er også mange udviklings- og nødhjælpsorganisationer, som har en lang tradition for at arbejde i andre lande, men som i stadig større grad samarbejder på europæisk plan og med Europa-Kommissionen. De ikke-statslige udviklingsorganisationers EF-NGO-kontaktudvalg arbejder således snævert sammen med GD VIII (Udvikling), ECHO, GD IB og med andre generaldirektorater i Europa-Kommissionen.

10.8 Foreningers evne til at yde deres fulde bidrag til aktiviteter på tværs af grænserne på det sociale og beskæftigelsesmæssige område er blevet indskrænket som følge af, at nogle EU-programmer siden 1995 er blevet suspenderet, indtil EF-Domstolen har afgjort spørgsmålet om disse foranstaltningers retsgrundlag. Kommissionen har i sit forslag til regeringskonferencen bestræbt sig på at afhjælpe dette ved at foreslå et retsgrundlag for formidling af bedste praksis, etablering af

netværk og udveksling af erfaringer på tværs af grænserne på områder som kamp mod social udstødelse og fremme af lige muligheder samt bekæmpelse af diskriminering på grund af køn, handicap, race eller alder. Dette ville sætte Fællesskabet i stand til at indføre de samme fremmende foranstaltninger, som allerede er indført inden for undervisning, erhvervsuddannelse og sundhed.

10.9 Organisationer, der forsøger at udbygge deres virksomhed på tværs af grænserne i Europa, støder imidlertid på mange andre problemer:

* Problemer med at finde ligesindede organisationer i andre lande for at udarbejde fælles projekter.

Selv om organisationer teoretisk ser ud til at have samme måsætninger, kan det i praksis forholde sig anderledes. En organisation, der arbejder for en bestemt persongruppe i et land, kan spille en rolle, der adskiller sig en del fra en tilsvarende organisation, der arbejder i et andet land. Kulturelle og sproglige forskelle kan også ofte skabe problemer for organisationer, der arbejder sammen.

* Manglende muligheder for at få tildelt EU-midler[4]

For mange organisationer er det vanskeligt at få gode ajourførte oplysninger om EU- midler. De kan også have problemer med medlemsstater, som er tilbageholdende med at give foreninger og fonde adgang til særlige EU-støtteprogrammer, hvor medlemsstaterne har kompetence til at træffe beslutninger.

* Problemer med at finde supplerende midler til projekter som samfinansieres via EU-støtteprogrammer.

Supplerende projektmidler kommer ofte fra offentlige myndigheder, som måske selv fremsætter konkurrerende bud eller ikke er interesseret i at støtte projektet.

* For stor afhængighed af EU-midler. Dette kan føre til problemer med den langfristede planlægning og kontinuiteten i forvaltningen, da disse midlers kortfristede karakter er uforenelig med foreningers behov for langfristet grundfinansiering.

Problemer med at få støtte på nationalt plan har fået nogle organisaitioner til at interessere sig for EU-midler, hvilket imidlertid kan være uhensigtsmæssigt for deres hovedmålsætninger. Organisationernes eksistens kan være i fare, hvis de ikke længere modtager disse midler.

* Vanskeligheder på grund af forsinket udbetaling af EU-midler.

Udbetalinger, der holdes tilbage af forskellige grunde på EU-plan eller nationalt plan, kan ofte give problemer for organisationer, der udfører projekter på tværs af grænserne.

* Manglende retlig anerkendelse af organisationer i andre lande.

Dette kan give alvorlige problemer for organisationer, der ønsker at åbne kontorer i andre medlemsstater eller levere tjenesteydelser, der finansieres af offentlige myndigheder i en anden medlemsstat. Kommissionen har allerede fremsat forslag om en række foranstaltninger (bl.a. statutten for en europæisk forening), som har til formål at give organisationer status som juridisk person i andre lande i Den Europæiske Union.

* Organisationer, der deltager i høringer, er ikke repræsentative.

I nogle tilfælde har europæiske netværk ikke den struktur og medlemskreds, der er nødvendig for at sikre, at der tages hensyn til synspunkterne hos et bredt spektrum af

---

[4] Der træffes ofte beslutning på nationalt plan og ikke på EU-plan om mange EU-støtteprogrammer.

organisationer, der arbejder på lokalt, regionalt og nationalt plan.

* Manglende forståelse hos nogle offentlige myndigheder for det arbejde, foreninger og fonde vil udføre i Europa.

Mange organisationer klager over, at offentlige myndigheder ikke er klar over eller ikke støtter det arbejde, de forsøger at udføre på tværs af grænserne. Dette medfører ofte, at tværnationale projekter hindres.

* Manglende hensigtsmæssig uddannelse.

Utilstrækkelig uddannelse kan føre til, at organisationer administreres dårligt og ikke er i stand til at klare udfordringer og nye behov.

* Manglende adgang til netværksteknik.

På grund af manglende uddannelse er nogle organisationer ikke i stand til at skabe kontakter med andre lignende organisationer.

10.10 Ikke alle disse vanskeligheder er uovervindelige, og Europa-Kommissionen og nogle medlemsstater forsøger allerede at løse nogle af dem. Det skal dog bemærkes, at de ofte behandles på ad hoc-basis og ikke som en del af en sammenhængende strategi og politik over for sektoren. I det følgende afsnit er anført en række punkter til overvejelse både i sektoren selv og i medlemsstaterne og Fællesskabet.

VI KONKLUSION

I MEDLEMSSTATERNE

Kommissionen finder, at der i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet først og fremmest skal træffes foranstaltninger på medlemsstatsplan eller, hvor det er hensigtsmæssigt, regionalt eller lokalt.

Kommissionen foreslår, at **medlemsstaterne** koncentrerer sig om følgende områder:

• Erhvervelse af meget større viden om og kendskab til sektoren på alle niveauer

Der er ingen tvivl om, at planlægningen af en politik i øjeblikket forhindres af manglen på systematiske og pålidelige data om sektoren. Der er steder i Fællesskabet, hvor sektoren har en så ubetydelig profil i offentlighedens øjne, at politikerne knapt har kendskab til dens eksistens. Alle berørte beslutningstagere, EU-institutionerne og nationale, regionale og lokale myndigheder samt den ideelle sektor selv bør derfor overveje, hvilke praktiske skridt de hver især kan tage for at kortlægge den ideelle sektors størrelse og betydning.

• Forbindelse ("partnerskab") mellem offentlige myndigheder og sektoren

Foreninger anmodes om at påtage sig en stadig mere betydningsfuld rolle af offentlige myndigheder og af Europa-Kommissionen selv. Det er derfor vigtigt, at foreninger får mulighed for at engagere sig i planlægningsorganer og i udarbejdelsen af politikker sammen med offentlige myndigheder på alle niveauer. Forbindelsen mellem foreninger og offentlige myndigheder bør gøres tydeligere og partnerskaber udvikles. Partnerskaber mellem foreninger og myndigheder vil indebære kontraktforhold mellem de enkelte foreninger og de offentlige myndigheder med de begrænsninger og krav, der måtte følge heraf. Men uanset hvilke forbindelser, **foreninger og fonde måtte have med myndighederne, er de uafhængige af disse og skal fortsat være det. De offentlige myndigheder bør tage deres politik op til overvejelse og fremsætte forslag om, hvad der kan gøres for at hjælpe den ideelle sektor med at forøge dens kapacitet og, hvor det måtte være relevant, for at forbedre dens muligheder for bedst muligt at opfylde sin nye rolle.**

• Lovgivning, som foreninger og fonde er underlagt

De kompetente myndigheder bør undersøge i hvilket omfang den retlige regulering kan præciseres og tilpasses, således at den ideelle

sektors potentiale kan fuldt udnyttes på nationalt, regionalt og lokalt plan.

- **Det skatte- og afgiftsmæssige grundlag og de konkurrenceregler, der gælder for sektoren**

De skatte- og afgiftsregler, der gælder for sektoren skal være klare og enkle, og både stimulerende foranstaltninger og fritagelser skal derfor undersøges grundigt. Alle individuelle skattebestemmelser skal være begrundet i sektorens særlige forhold og i dens interne organisationsform, som adskiller sig fra traditionelle økonomiske beslutningstagere.

- **Hvordan sektorens fortsatte økonomiske sundhed kan sikres**

Positive juridiske og skatte- og afgiftsmæssige ordninger er vigtige for sektorens vækst i de enkelte lande, ligesom offentlig regnskabspligt skal sikres. Imidlertid bør offentlige myndigheder også sørge for, at samfundet ser med positive øjne på sektoren, og at der tilskyndes til finansiering fra offentlige myndigheders side og ligeså fra erhvervssektoren og private.

- **Uddannelse**

Sektorens vækst er ikke blevet modsvaret af øget uddannelse med henblik på at hjælpe foreninger med at udvikle deres færdigheder og ekspertise, så nye behov kan imødekommes. Alt for ofte er uddannelsesbudgetter de første, der bliver ramt, når finansiering viser sig svært, og foreninger bliver anmodet om at skære omkostningerne ned. Offentlige myndigheder bør sørge for, at man i foreningerne bliver tilstrækkeligt uddannede til at kunne levere tjenesteydelser og udføre det arbejde, som i stigende grad kræves af dem.

- **Udvikling af informationssamfundet**

Foreninger og fonde har en klar interesse i at blive inddraget i udviklingen af informationssamfundet. Foreningers og fondes deltagelse i pilotprojekter, særlig vedrørende applikationer, bør fremmes.

- **Bedre adgang til programmer, der medfinansieres af strukturfondene**

Mange foreninger er interesseret i finansiering fra strukturfondene. Da gennemførelsen af Fællesskabets støtterammer og operationelle programmer henhører under medlemsstaterne, opfordres disse til at undersøge og gennemgå gældende administrativ praksis for at lette den ideelle sektors adgang til oplysninger og for at fremme dens deltagelse. Det samme gælder udvælgelsen af modtagere til globalstøtte.

I FORENINGERNE OG FONDENE

Det er vigtigt, at foreninger og fonde gør, hvad de kan, for at gøre opmærksom på sig selv via medier og ny informationsteknologi. De bør forsøge at være åbne og tilgængelige, således at offentligheden og myndighederne forstår deres måsætninger og arbejdsmetode. Organisationerne bør fremme relevant uddannelse af personale og frivillige, og de bør eventuelt forsøge at udvikle et godt forhold til offentlige myndigheder og erhvervsliv.

Sektoren bør sørge for at sprede sit finansielle grundlag, således at den ikke bliver for afhængig af en bestemt finansieringskilde. Organisationsnetværkene bør også forsøge at sikre sig, at deres medlemskreds er så omfattende som muligt, således at de er virkeligt repræsentative.

I FÆLLESSKABET

Desuden foreslår Kommissionen følgende på fællesskabsplan:

- Foreninger spiller en særdeles vigtig rolle som kontaktflade mellem borgerne og myndighederne. En rolle, der dog endnu i store træk ikke er anerkendt efter fortjeneste. Foreningerne fordrer, at deres aktiviteter i denne forstand anerkendes, idet de ikke længere er tilfredse med at være henvist til at føre lobbyvirksomhed, men kræver at blive hørt

systematisk og løbende af fællesskabsinstanserne om alle emner og beslutninger, der vil kunne berøre deres aktiviteter, funktion og opfyldelsen af deres formål.

Kommissionen vil sikre en løbende informationsudveksling og i den forbindelse indføre dialog og høringer på systematisk og regelmæssig basis med sektoren[5]. I denne forbindelse udtrykker Kommissionen tilfredshed med, at Det Rådgivende Udvalg for Andelsselskaber, Gensidige Selskaber, Foreninger og Fonde er blevet nedsat. Dette udvalg har til opgave at sikre høring og at udføre horisontal koordinering inden for sektoren. Kommissionen vil også bestræbe sig på at udvikle sin dialog med sektoren gennem Det Europæiske Forum for Socialpolitikken og den nye budgetpost til fremme af samarbejdet med velgørende organisationer. Den vil desuden undersøge, hvordan foreninger eventuelt kan repræsenteres i andre eksisterende rådgivende udvalg. En sådan **dialog** og et sådant **partnerskab** vil bidrage til bedre forståelse og opnåelse af europæisk integration på alle niveauer. Den reviderede traktat bør desuden omfatte sådanne foranstaltninger som kamp mod udstødelse, fremme af beskæftigelse samt foranstaltninger på områder som ikke-diskriminering og indvandring. Dette kræver en mere aktiv dialog.

- Anerkendelsen af foreningers rolle i nutidens samfund kan ikke lade sig gøre uden større viden om denne sektors funktion, behov og forventninger. Da en sådan viden langt fra er komplet og især ikke er almindelig kendt i medlemsstaterne og på europæisk plan, bør der gøres en indsats på dette område. En af måderne, hvorpå vi kan bevæge os i den retning, er ved at sikre, at foreninger og deres initiativer bliver **mere gennemskuelige**. Derfor og for at støtte indsatsen over for erhvervelse af viden om sektoren vil Kommissionen overveje at indføre **et europæisk forenings- og statsborgerår**.

- Kommissionen anerkender foreningers betydning, dels som informationsspreder, dels som borgernes nære organ, og har til hensigt at inddrage dem mere i sit arbejde med at udbrede oplysninger. Foreninger har spillet en vigtig rolle i forbindelse med de seneste "europæiske år", og dette er ikke altid blevet anerkendt. Kommissionen har derfor til hensigt at sikre, at foreningers rolle **anerkendes** og **værdsættes** i kommende "europæiske år".

- Europa-Parlamentet har fremlagt forslag om at gennemføre undersøgelser af sektorens udvikling inden for Det Europæiske Fællesskabs samfundsøkonomi, specielt gennem oprettelsen af et **observatorium**, der skal følge sektorens udvikling i det indre marked. Kommissionen er af den opfattelse, at denne opgave for foreninger og fonde kunne udføres inden for det europæiske observatorium for SMV, og foreslår, at undersøgelsen og analysen inden for de eksisterende strukturer koncentrerer sig om det, foreninger udfører og ønsker at udføre på tværnationalt plan, og specielt om de problemer, de vil møde i den forbindelse, dvs. problemer, der er forbundet med den forskellige juridiske status i landene, overførsel af penge, leje eller køb af ejendomme i andre lande, opnåelse af økonomisk støtte, effektiviteten med hensyn til gensidig anerkendelse af faglige kvalifikationer, hindringer for mæcenater i medlemsstaterne osv. Man kunne også forsøge at finde frem til områder, hvor der findes en bedste praksis, som kunne fremmes og formidles.

---

[5] Opmærksomheden henledes på, at Europa-Kommissionen har offentliggjort en fortegnelse over europæiske ideelle organisationer for at gøre det muligt for embedsmændene at foretage en så systematisk og bred høring som muligt.

- For at kunne indlede tværnationale aktiviteter har foreningerne brug for redskaber, der endnu ikke er almindeligt udbredte, men som udgør det afgørende grundlag for al aktivitet på dette område. Disse redskaber dækker alt fra sprogkendskab til kendskab til de forskellige medlemslandes skatteforhold, arbejdsmetoder, administrative procedurer osv. Hos de foreninger, der er interesseret i at etablere tværnationale aktiviteter, er behovet for uddannelse meget stort. Kommissionen vil derfor opmuntre til fremme af bedre adgang til **europæiske uddannelsesprogrammer**, som ledere af foreninger, der ønsker at etablere sig på europæisk plan, kan gøre brug af.

På den anden side viser den ideelle sektors deltagelse i det europæiske år for livslang uddannelse sektorens aktuelle og potentielle bidrag til livslang uddannelse, herunder voksenuddannelse, som i vidt omfang drives af den ideelle sektor. I de kommende år vil dette bidrag sandsynligvis få afgørende betydning for opbygningen af et vidensamfund for alle.

- Foreninger har ofte problemer med at finde partnere eller samarbejdspartnere uden for deres eget lands grænser, som ville kunne lette gennemførelsen af deres tværnationale aktiviteter eller adgangen til visse fællesskabsfonde, der kræver, at dette forhold er opfyldt. Dette er vigtigt i betragtning af det store antal fællesskabsværktøjer og -politikker, der står til erhvervsvirksomheders disposition med henblik på at **finde partnere på europæisk plan** (BC-Net, Europartenariat, BRE osv.), der ikke altid er tilpasset foreningers behov[6]. Derfor vil Kommissionen sørge for, at det bliver lettere for foreninger at få adgang hertil, så de kan opfylde deres specifikke behov.

- Foreninger og fonde har en klar interesse i at blive inddraget i **udviklingen af informationssamfundet**. Der bør gøres en indsats for at gøre opmærksom på de muligheder og fordele, informations- og kommunikationsteknologien samt de hertil hørende tjenesteydelser og applikationer kan tilbyde dem. Kommissionen har allerede oprettet et "Information Society Project Office" som en "one stop shop" i Kommissionen for at lette adgangen til information på dette område. "Information Society Forum" vil forsøge at inddrage alle berørte parter, herunder foreninger og fonde, i debatten. Foreningers og fondes deltagelse i pilotprojekter, særlig applikationer, bør fremmes.

- Mange foreninger kræver **bedre adgang til finansieringskilder**, som f.eks. strukturfonde og andre finansieringskilder. Komplicerede applikationssystemer og administrative procedurer, der ofte fører til forsinkede udbetalinger, kan afholde små, beskedne foreninger fra at yde de værdifulde bidrag, de ellers ville kunne yde i forbindelse med gennemførelsen af de forskellige EU-støtteprogrammer.

Med hensyn til strukturfondene vil Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne fortsat aktivt undersøge, hvordan man kan lette adgangen til fællesskabsfinansiering, herunder muligheden for forhåndsfinansiering fra medlemsstaternes side og en forøget anvendelse af globaltilskud. Generelt vil Kommissionen foreslå rationaliserings- og forenklingsprocedurer i forbindelse med den reform af strukturfondene, der skal træde i kraft i år 2000. Den vil ligeledes fortsat fremme en vid fortolkning af partnerskabsbegrebet, således at det også omfatter arbejdsmarkedets parter og

---

[6] RECITE og ECOS/OUVERTURE-programmerne samt PACTE-programmet kan lette internationaliseringen af foreninger og fonde.

økonomiske interesseorganisationer[7]. Dette er i overensstemmelse med behovet for effektive systemer til kontrol af forvaltningen af offentlige midler.

Komissionen vil også undersøge, hvordan der bedre kan udbredes oplysninger om eksisterende fællesskabsmidler, som foreninger og fonde kan få del i.[8]

Resultaterne af de aktiviteter, der finansieres under den nye budgetpost B3-4013, vil til en vis grad kaste lys over, i hvilket omfang tjenesteydelsessektoren bidrager til beskæftigelsen. Man vil især undersøge foreningers og fondes aktuelle og potentielle rolle i beskæftigelsesprocessen samt deres evne til at skabe arbejdspladser, og man vil forsøge at finde eksempler på bedste praksis. Kommissionen vil sørge for, at de deraf følgende analyser og konklusioner formidles bredt.

Europa-Kommissionens støtte i form at uddannelsestilbud og anvendelse af informationsteknologier vil gøre det lettere for dem at etablere **netværk** og således gøre det muligt for dem fuldt ud at deltage i EU-programmerne.

- Undersøgelsen viser, at der er en voksende interesse blandt foreninger for at udbygge det tværnationale arbejde. Foreninger er ivrige efter at få kendskab til forskellige modeller og måder at arbejde efter fra organisationer i andre lande. Mange organisationer synes, at det er vanskeligt på grund af manglende ressourcer. Kommissionen kunne hjælpe organisationer, som f.eks. fonde, med at undersøge muligheden for at etablere en **særlig fond** med henblik på at lette foreningers tværnationale arbejde. Fonden skal især gøre det muligt for foreninger at forhåndsfinansiere visse projekter, hvortil der er anmodet om tilskud fra offentlige myndigheder, samt ligeledes give mulighed for studiebesøg, deltagelse i konferencer, seminarer og uddannelsesinitiativer for organisationer, der normalt ikke har de nødvendige midler hertil.

- De mange problemer, som foreninger møder, når de påtænker at gennemføre en tværnational indsats, skyldes ofte den nationale lovgivning, der knapt er tilpasset de nye behov, men kan også skyldes de på fællesskabsplan igangsatte foranstaltninger, der er udarbejdet med andre formål for øje, og som viser sig at udgøre en forhindring for foreninger og fonde. Af denne grund foreslår Kommissionen at undersøge og på nært hold at følge de fællesskabspolitikker og -aktioner og den fællesskabslovgivning, der berører foreningssektoren. Denne **opfølgning** og **analyse** bør gennemføres på en systematisk måde og også ved hjælp af et større koordinationsarbejde mellem enkelte tjenester med henblik på samtidig at kunne kontrollere anvendelsen af fællesskabsregler inden for sektoren og for at fremme foreningsstrukturen og sektorens adgang til det indre marked.

Kommissionen agter at føre en omfattende dialog med sektoren, Europa-Parlamentet, Regionsudvalget, Det Økonomiske og Sociale Udvalg, medlemsstaterne og andre berørte parter for indgående at drøfte de problemstillinger, der rejses i denne meddelelse. Kommissionen har til hensigt at afholde en række konferencer og seminarer for at drøfte meddelelsen og de spørgsmål, den rejser.

---

[7] Artikel 4 i forordning nr. 2081/93 om strukturfondene.

[8] GD VIII (Udvikling) har allerede et dokument med titlen "Digest of Community Resources available for financing the activities of NGOs and other Governmental and/or Decentralised Bodies representing Civil Society in the fields of Development CO-operation and Humanitarian Aid".

BILAG I UNDERSØGELSEN

I Hvor mange foreninger og fonde findes der? Hvordan finansieres de? Hvor mange mennesker er tilknyttet en forening? Hvor mange ansatte er der? Hvor mange mennesker arbejder frivilligt for foreninger eller fonde? Hvor stor er sektoren, og vokser den stadig? Hvordan udvikler sektoren sig på europæisk plan? Hvori består dens fremtidige behov og forhåbninger?

I.1 Uheldigvis er der som tidligere nævnt stor mangel på oplysninger om foreningssektoren i medlemsstaterne, og endnu værre ser det ud på europæisk plan. Denne mangel på vigtige data afspejler ikke blot forskeres og politikeres manglende interesse - der indtil for nylig har været dominerende - men også manglen på enhver form for hensigtsmæssig undersøgelsesramme.

I.2 I et forsøg på at kaste noget lys over emnet besluttede Kommissionen sig derfor til at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse af foreninger i alle medlemsstater. Den anvendte metode bestod i at sende spørgeskemaer ud til foreninger over hele Europa via deres repræsentantorganisationer i Bruxelles og på nationalt plan. Undersøgelsen blev gennemført i perioden juni - oktober 1993, og der blev afgivet 2 300 svar. Dette var en overraskende stor respons, og Kommissionen takker alle de involverede parter herfor. **Responsen kan i sig selv tages som et udtryk for den levende interesse, som foreninger i de forskellige medlemslande udviser over for udviklingen på europæisk plan.**

I.3 På grundlag af den givne metode, der var den eneste, Kommissionen kunne anvende, skal undersøgelsen **udelukkende** betragtes som **orienterende**, og resultaterne, der ikke på nogen måde kan betragtes om videnskabelige, bør behandles med forsigtighed. De er imidlertid interessante og gennemgås i det følgende.

Sektorens vækst

I.4 Alle vidnesbyrd tyder på, at foreningssektoren er vokset kolossalt siden afslutningen af sidste verdenskrig. Dette fænomen afspejles i undersøgelsen, der dog især fokuserer på den kraftige stigning i antallet af foreninger, der har fundet sted i løbet af de sidste ca. 20 år. De sidste ti års vækst inden for sektoren kan med rette betegnes som eksplosiv. Af de foreninger, der svarede på spørgeskemaet, blev ca. 75% oprettet efter 1961, ca 65% efter 1971 og ca. 45% efter 1981. Der er ingen grund til at tro, at stikprøven var specielt "ung", ligesom væksten heller ikke forekommer at være aftagende. Der er mindre forskelle mellem sektorerne i de forskellige medlemsstater - f.eks. synes den, af indlysende grunde, at være yngre i Spanien og Portugal end andre steder i Europa (84% af de spanske og 85% af de portugisiske organisationer i stikprøven er blevet oprettet efter 1971 og henholdsvis 63 og 62% efter 1981) - men det samme grundlæggende fænomen kan ses overalt i Europa).

I.5 Der er uden tvivl mange årsager til denne markante stigning, men nedenstående faktorer har næsten helt sikkert bidraget hertil:

- øget **velstand** efter den anden verdenskrig og i nyere tid mere **fritid** (kortere arbejdstid, længere ferier og todages weekender)
- **ændringen** i de fleste europæiske økonomier i løbet af 80erne **henimod** levering af **tjenesteydelser**
- en øget **uddelegering af tjenesteydelser til foreninger** (især sociale tjenesteydelser), der tidligere blev leveret af offentlige myndigheder ("social privatisering")
- ændringen i **offentlighedens præferencer** væk fra de ensartede og relativt

upersonlige tjenesteydelser af den slags, der typisk leveres af offentlige myndigheder, henimod den **mere individuelle, klientorienterede metode**, der anvendes af foreninger

- identificeringen af en hel række **nye behov** og stigningen i **nye samfundsrelevante sager** (f.eks. kønnenes ligestilling, miljø, beskyttelse af biosfæren, u-landshjælp som en konsekvens af tidligere koloniers uafhængig opnået i 60erne, fred osv.)
- beskæftigelseskrisen sidst i 70erne og først i 80erne, der førte til **etableringen af beskæftigelsesordninger med deltagelse af foreninger**
- **historiske årsager for visse medlemsstaters vedkommende**, såsom frigørelsen af det indestængte foreningsbehov, der efterfulgte de politiske ændringer i Spanien og Portugal, eller bevægelsen i retning af etablering af strukturer uden for statens rammer, der efterfulgte de samfundsmæssige og politiske omvæltninger i 1968
- **demografiske ændringer i Europa**, såsom det stigende antal pensionister/arbejdsløse, der har ført til, at medlemsstater har lagt offentlige tjenesteydelser over på den private sektor og foreningssektoren som et middel til at beskære de offentlige udgifter

Antal medlemmer

I.6 En almindeligt kendt forening i Fællesskabet har over 13 millioner medlemmer. De fleste foreninger er dog små, idet de ofte ikke har mere end en håndfuld aktive medlemmer. På grund af den af Kommissionen anvendte metode indeholder stikprøven et uforholdsmæssigt stort antal "mellemledsorganisationer" (30%) i den under afsnit 4 beskrevne betydning samt af nationale organisationer. Resultatet bliver derfor en overvurderet gennemsnitlig størrelse af foreninger i Fællesskabet. (De fleste "mellemledsorganisationer", der svarede på undersøgelsen, var forbund - dvs. paraplyorganisationer, der leverer forskellige former for tjenester (såsom oplysninger og kombineret lobbyvirksomhed) til et antal separate foreninger eller afdelinger (sædvanligvis med deres egen juridiske identitet), der arbejder inden for samme område. Til trods herfor er tallene interessante.

I.7 I stikprøven har ca. 40% af foreningerne færre end 100 medlemmer, og mere end halvdelen har færre end 200. Spektret er imidlertid meget bredt. Således har 13% af stikprøven mellem 1 000 og 5 000 medlemmer, 15% har over 5 000. Som det kunne forventes, er der en tendens til, at nationale organisationer har flere medlemmer end de regionalt orienterede. De ser i store træk ud til at have dobbelt så mange medlemmer som regionale organisationer.

I.8 Af de forbund, der besvarede spørgeskemaet, repræsenterer tæt ved halvdelen mere end 50 organisationer - hvor 9% repræsenterede over 500. Sådanne organisationer repræsenterer naturligvis indirekte et stort antal medlemmer fra individuelle foreninger. I stikprøven repræsenterer over halvdelen (55%) af forbundene indirekte mere end 10 000 medlemmer - med 32% repræsenterende over 100 000. Det gennemsnitlige antal indirekte repræsenterede medlemmer udgjorde mere end 1 300 000.

I.9 Det fremgår, at foreningers og fondes størrelse svinger afhængig af en række forskellige faktorer. Større organisationer er tilbøjelige til at være af ældre dato. Det samme gælder for organisationer, der arbejder på områder af indlysende og varig interesse, såsom sociale tjenesteydelser og uddannelse. Som det allerede er nævnt, er geografisk bredt orienterede foreninger tilbøjelige til at være større end lokalt orienterede. Medlemstallets størrelse afspejler ligeledes i nogen grad

medlemsstatens størrelse, dens relative velstand samt sektorens forholdsmæssige udvikling.

Beskæftigelse

I.10 Antallet af beskæftigede i foreninger svinger kraftigt - fra slet ingen til mange tusinde. Langt hovedparten af foreningerne er i realiteten mindre virksomheder, og de fleste har, som hos modparten i den traditionelle økonomi, ikke mere end en håndfuld ansatte. Imidlertid er nogle få efter enhver målestok store organisationer med et stort antal fuldtids- og deltidsansatte.

I.11 Gennemsnitsforeningen i stikprøven har 40 fultids- og 10 deltidsansatte. Det tilsvarende gennemsnitlige tal for "mellemledsorganisationer" er lidt højere. Disse gennemsnitstal dækker dog over store forskelle. Således er der slet ingen lønnede ansatte blandt 14% af de adspurgte, 17% beskæftiger over 50 ansatte (på fuldtid og deltid), 6% mellem 101 og 500 og 4% over 501. Det oftest forekommende antal ansatte ligger på mellem 1 og 5. Fuldtidsansatte arbejder i gennemsnit 36 timer om ugen og deltidsansatte 20 timer. Disse tal svinger mindre fra land til land, end de gør efter det område, på hvilket foreningen er aktiv. Foreninger, der er aktive inden for sundhedssystemet eller sociale tjenesteydelser, er tilbøjelige til at have mange flere lønnede ansatte end de, der er aktive inden for f.eks. borgerlige rettigheder.

Frivillige

I.12 En yderligere vigtig arbejdskilde i foreninger udgøres af **frivillige.** 81% af de adspurgte oplyser, at de beskæftiger frivillige. Foreninger i nogle lande gør betydeligt mere brug af frivillige end andre, men i ingen af landene ligger den forholdsmæssige andel af foreninger med frivillig arbejdskraft under 60%. Igen svinger antallet af frivillige kraftigt, idet 30% af foreningerne (herunder forbund og andre "mellemledsorganisationer") oplyser, at mellem 1 og 5 frivillige er aktive i deres organisation, ca. 18% oplyser, at de har mellem 6 og 10 frivillige, 60% har over 51 frivillige, 10% mellem 101 og 500 frivillige og 7% over 500. Nogle få foreninger (3%) har over 2 000 frivillige. I gennemsnit bruger hver frivillig ca. ni timer om ugen til at arbejde for den organisation, de støtter.

I.13 Selvom der ikke synes at være stor forskel på antallet af organisationer i de forskellige medlemsstater, der bruger frivillige, svinger den forholdsmæssige andel af lønnet personale i forhold til den frivillig arbejdskraft meget fra land til land: fra ca. 1:1 til ca. 1:8. Sådanne forskelle synes ikke at have noget at gøre med størrelsen af medlemsstatens velstand eller nogen anden specifik faktor. Det kan skyldes, at de ganske enkelt afspejler forskellige traditioner, eller i hvor høj grad rekrutteringen af frivillige er organiseret eller ej.

I.14 Antallet af frivillige svinger ligeledes markant efter foreningens hovedaktivitetsområde. Foreninger, der primært arbejder inden for f.eks. kultur, fritid eller menneskerettigheder, er betydeligt mere afhængige af frivillig arbejdskraft end foreninger, der arbejder inden for sundhed, uddannelse eller sociale tjenesteydelser. Skønt foreninger imidlertid har en tendens til at være baseret på enten lønnet arbejdskraft eller frivillige, forholder det sig ikke sådan, at foreninger med få lønnede har få frivillige, eller omvendt - sammensætningen svinger en hel del.

Aktiver

I.15 De adspurgte foreninger og forbund havde:

- finansielle aktiver svarende til 2 208 000 ECU
- ejendomme svarende til 702 000 ECU

- udstyr svarende til 1 102 000 ECU
- andre aktiver svarende til 835 000 ECU
- **aktiver i alt: 10 068 000 ECU**

Disse gennemsnitstal dækker over store forskelle foreningerne såvel som landene imellem. Som det kan forventes, har foreninger i de rigere medlemsstater generelt flere aktiver i gennemsnit, skønt forskellen selv i disse lande er lige så stor som andre steder. Foreninger i medlemsstater, hvor der stadig er levninger af fordums love om skat på ejendomme, der normalt ikke er genstand for omsætning, eller hvor arvelovene stadig er relativt skrappe, har mærkbart færre aktiver i form af ejendomme.

Udgifter

I.16 Data for organisationers årlige udgifter er delt op i **lønninger, administrative omkostninger** og **øvrige omkostninger**. De gennemsnitlige omkostninger for de adspurgte beløber sig til:

lønninger:	
i tusinde ECU	27 743
administrative omkostninger:	
i tusinde ECU	465
øvrige omkostninger:	
i tusinde ECU	1 044
omkostninger i alt	
i tusinde ECU	31 149

Der var mindre forskelle landene imellem. Generelt bruger foreninger fra mere velstående lande gennemsnitligt flere penge til lønninger. Og ikke overraskende bruger større organisationer forholdsvis mere på administration, hvilket er tilfældet med forbund. Det skyldes, at de generelt er dyrere at drive end individuelle foreninger.

Indkomstkilder

I.17 Et meget stort antal foreninger er til en vis grad afhængige af eksterne subsidier af den ene eller anden art, typisk fra offentlige myndigheder, men også fra privatpersoner eller andre private givere. Mange andre er i det store hele selvfinansierende, idet de får deres indkomst fra medlemskontingenter eller fra salg af tjenesteydelser eller andre produkter. For at få et indtryk af, hvordan foreningerne finansierer deres udgifter, bad vi de adspurgte om at oplyse, hvor stor en del af deres indkomst, der stammer fra egne ressourcer, og hvor stor en del, der stammer fra såkaldte eksterne kilder, såsom gaver og subsidier.

I.18 Af hensyn til undersøgelsen medregnes både indkomst fra salg af tjenesteydelser (til medlemmer eller andre) eller produkter (f.eks. publikationer), medlemskontingent, indkomst fra investeringer og indkomst fra kontrakter under "egne ressourcer". "Eksterne ressourcer" omfatter subsidier fra statslige organer og andre offentlige myndigheder samt støtte fra privatpersoner, internationale organer, fonde og virksomheder.

I.19 **Gennemsnitligt** bidrager medlemskontingent (30%) og salg af tjenesteydelser (30%, af hvilke 20% er til medlemmer og 10% til ikke-medlemmer) mest til foreningernes "egne ressourcer". Derefter kommer kontrakter (17%), salg af produkter (15%) og indkomst fra investeringer (8%). Med andre ord stammer i gennemsnit ca. 62% af en typisk europæisk forenings "egne ressourcer" fra økonomiske aktiviteter af den ene eller anden art, dvs. fra salg af tjenesteydelser direkte eller i henhold til en kontrakt eller fra salg af produkter såsom publikationer. Disse gennemsnitstal dækker igen over store forskelle i de beløb, som foreningerne erhverver sig fra forskellige kilder og med hensyn til deres relative betydning. I to medlemsstater består

den vigtigste indkomstkilde under "egne ressourcer" f.eks. i salg til ikke-medlemmer. I et andet bidrager medlemskontingentet tilsyneladende kun lidt i forhold til kontrakter med offentlige myndigheder.

I.20 Der var mindre iøjnefaldende forskelle under "eksterne ressourcer". Langt den vigtigste eksterne indkomstkilde for· foreninger i alle medlemsstater undtagen én, opgives som subsidier fra offentlige myndigheder (52%), derefter kommer støtte fra privatpersoner (22%), internationale organer (10%), tilskud fra fonde (9%) og endelig støtte fra virksomheder (7%). For at se disse gennemsnitstal i det rette perspektiv er tilskud fra fonde kun en vigtig indkomstkilde i to af medlemslandene (mellem 3 og 6%). Det samme gælder støtte fra virksomheder.

I.21 Af alle interne såvel som eksterne indkomstkilder er subsidier langt de vigtigste, derefter kommer medlemskontingent. I nedenstående diagram sammenlignes alle interne såvel som eksterne indkomstkilder, og den gennemsnitlige procentdel angives af det samlede tal.

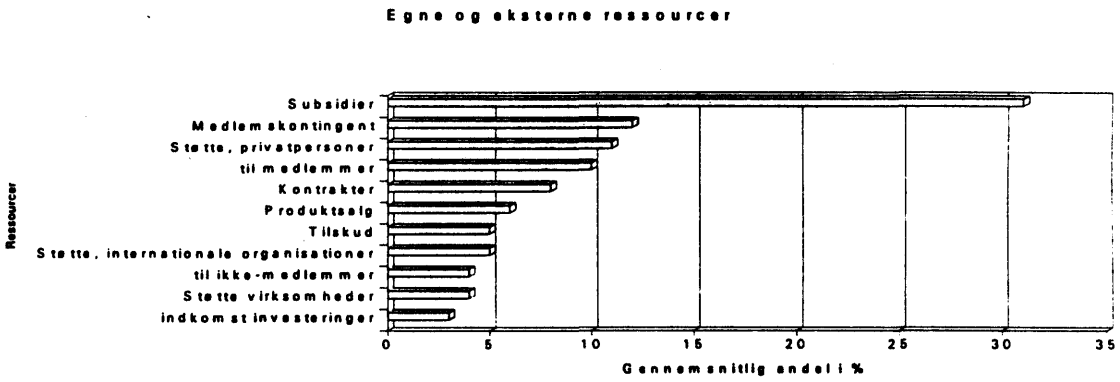

I.22 Foreninger og forbund blev ligeledes spurgt om forholdet mellem "egne" og "eksterne" indkomstkilder over de seneste tre regnskabsår. Forholdet mellem egne og eksterne ressourcer er i gennemsnit 45:55 uden nogen svingninger af betydning over de tre år. Nogle foreninger/forbund oplyser imidlertid, at 100% af deres årlige indkomst udelukkende stammer fra enten deres egne eller fra eksterne ressourcer. Med andre ord skaber hovedparten af foreningerne lidt under halvdelen af deres indkomst selv, idet man for den resterende dels vedkommende er afhængige af subsidier af den ene eller anden art. Der er dog en del foreninger, der enten er helt selvfinansierende eller helt afhængige af ekstern støtte.

Aktivitetsområder

I.23 Spørgeskemaet omfatter nedenstående ti hovedaktivitetsområder til kategorisering af foreninger/forbund:

Sociale tjenesteydelser	(57%)
Uddannelse og forskning	(46%)
Byggeri og boliger	(40%)
Kultur og fritid	(36%)
Internationale aktiviteter	(35%)
Borgerlige rettigheder og støtte	(35%)
Sundhed	(26%)
Filantropi og voluntarisme	(23%)
Miljø	(18%)
Erhvervsorganisationer og faglige organisationer	(8%)

I.24 Tallene i parentes viser den forholdsmæssige andel af de respondenter, der opgiver hvert af disse områder som et aktivitetsområde. Der tages i disse tal hensyn til, at mange foreninger, som allerede nævnt, er aktive på en række forskellige områder samtidig. Dette fremgår tydeligt af nedenstående diagram, der viser den forholdsmæssige andel af foreninger, hvis hovedaktivitet ligger inden for ét område, men som også er aktive på andre. Der er, som man kan forvente, forskelle landene imellem, skønt det er værd at bemærke sig, at for alle landenes vedkommende undtagen to nævnes sociale tjenesteydelser oftest (det er ikke sandsynligt, at dette resultat kun afspejler vor stikprøve). Større forskelle viser sig imidlertid ved en nærmere gennemgang af typer af sociale tjenesteydelse, hvor foreninger i de enkelte lande har specialiseret sig på forskellige delområder såsom familiepleje, arbejde for unge eller tjenesteydelser for ældre eller handicappede. De sidste tre grupper nævnes oftest. Dette er muligvis et udtryk for, at staten oftest vender sig mod foreninger med henblik på, at de skal levere tjenesteydelser til disse særlige grupper.

Aktivitetsområde og hovedaktivitetsområde - hyppighed i %

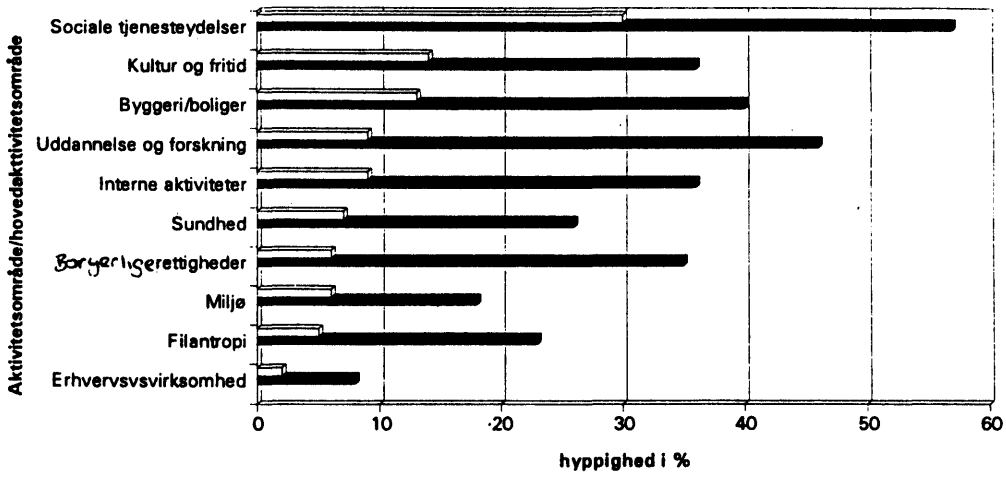

I.25 Ser vi nærmere på tallene, f.eks. for "kultur og fritid", viser det sig, at 41% af foreningerne, hvis hovedaktivitet ligger inden for dette område, også er engageret i andre kulturelle og kunstneriske aktiviteter: 37% i sport, 29% i fritids- og underholdningsklubber og 27% i medier og kommunikation. Foreninger, der opgiver et andet område som deres hovedaktivitetsområde, er ligeledes aktive inden for "kultur og fritid".

I.26 "Sundhed" udgør endnu et eksempel, idet 36% af de foreninger, der opgiver sundhed som hovedaktivitetsområde, også er aktive inden for revalidering, 35% inden for den offentlige sundhedssystem og 26% inden for plejehjemsområdet. Plejehjem nævnes f.eks. også af 29% af de foreninger, der opgiver "Filantropi og voluntarisme" som hovedaktivitetsområde, og 17% af de foreninger, der hovedsageligt er aktive inden for "sociale tjenesteydelser", er også engageret inden for "revalidering".

I.27 Denne "flerfunktionstendens" er typisk for den filosofiske fremgangsmåde, som foreninger har valgt, og er ligeledes ofte udtryk for, at forholdene omkring dem er centrale kilder til hjælp eller oplysninger dér, hvor de arbejder. I denne forstand er foreninger sjældent helt "genstandsorienterede". Det primære element er først og fremmest mennesker og deres problemer. På grundlag heraf har mange foreninger i realiteten etableret et "supermarked" (one-stop-shop) enten for indbyggerne i et bestemt område eller for den gruppe, som de specielt arbejder med. Således beskæftiger en forening, der f.eks. arbejder med handicappede, sig ikke blot med den umiddelbare virkning af et bestemt handicap, men også med klienternes behov for oplysning og rådgivning samt med hele den lange række af problemer, der optager klienten, herunder som det vigtigste deres rettigheder som borgere. Det sidste er specielt vigtigt, hvilket også tydeligt fremgår af diagrammet: selvom kun 6% i stikprøven anser sig selv for primært at være beskæftiget med menneskerettigheder, siger 35%, at det også er et område, de er aktive på. Den samme "flerfunktionstendens" er karakteristisk for hele diagrammet.

I.28 Ved at se på udgifterne og aktiverne i de foreninger, der arbejder på forskellige områder, kan det konstateres, at organisationer beskæftiget med sociale tjenesteydelser og sundhed har de største udgifter. Foreninger og forbund, der primært beskæftiger sig med borgerlige rettigheder og støtteaktiviteter, har både færrest udgifter og aktiver. Foreninger/forbund med henholdsvis miljø samt uddannelse og forskning som deres primære formål er bedst stillede med hensyn til aktiver.

I.29 I henseende til foreningers "egne ressourcer" er den vigtigste indkomstkilde for organisationer beskæftiget med kultur og fritid salg at tjenesteydelser til medlemmer samt medlemskontingent, i alt 29%. Inden for uddannelse og forskning er internationale kontrakter (henholdsvis 25 og 27%) den vigtigste indkomstkilde, og inden for sundhed er det medlemskontingent (36%). Hos foreninger, der leverer sociale tjenesteydelser, udgør medlemskontingentet en vigtig del af deres "egne ressourcer" (33%). Det samme gælder inden for borgerlige rettigheder (38%), byggeri og boliger (31%) samt miljø (35%). I modsætning hertil får velgørende organisationer størsteparten af deres egne ressourcer gennem salg af tjenesteydelser til medlemmer (28%) og til ikke-medlemmer (26%). Hos erhvervsorganisationer og faglige organisationer er medlemskontingentet langt det vigtigste element i kategorien "egne ressourcer".

I.30 Med hensyn til eksterne indkomstressourcer modtager organisationer støtte inden for alle områder, hovedsageligt i form af subsidier af en eller anden art. Subsidier svinger fra mellem 31% af den samlede eksterne indkomst for velgørende foreninger/forbund til 73% for erhvervsorganisationer og faglige organisationer. Som det allerede er nævnt, udgør støtte fra privatpersoner også en vigtig indkomstkilde. Velgørende foreninger og

forbund oplyser f.eks., at støtte fra privatpersoner udgør 37% af deres eksterne indkomst. Miljøorganisationer angiver forholdet til 29% og inden for sociale tjenesteydelser, uddannelse og forskning samt internationale aktiviteter udgør det en femtedel af de eksterne ressourcer. De eneste, der for alvor falder uden for dette billede, er erhvervs- og fagorganisationer, der kun får 2% af deres eksterne indkomst fra privatpersoner.

Geografisk område

I.31 Med spørgsmålet om foreningernes geografiske dækning er vi primært interesserede i at få et indtryk af, hvor stor en del af de adspurgte i stikprøven, der anser Europa for at være det centrale geografiske område for deres organisation - om ikke det eneste. Resultaterne svinger overraskende meget. I et land anser kun 4% af respondenterne deres virkefelt for at omfatte Europa sammenlignet med 35% i et andet land. Resultaterne bør dog sammenholdes med nedennævnte resultater over antallet af faktiske eller påtænkte partnerskaber eller andre aktiviteter, der varetages af foreninger på europæisk plan. Interessant nok forekommer der at være meget lidt overensstemmelse mellem, hvor vigtig organisationer anser Europa for at være og deres tilbøjelighed til at danne europæiske partnerskaber.

I.32 Virkefeltet for en forening er naturligvis ikke nødvendigvis tæt forbundet med dens organisatoriske struktur. En internationalt aktiv forening kan f.eks. godt have sine rødder i det lokale, hvorimod en forening, der er aktiv på nationalt plan i en bestemt medlemsstat, kan være meget lidt interesseret i Europa. Som en generel regel kan det siges, at jo større en organisations geografiske virkefelt er, jo mere forekommer den at spille en aktiv rolle på alle planer. Således anser de fleste nationale organisationer sig også for at være aktive både på lokalt og regionalt plan, mens kun få lokale organisationer anser deres virkefelt for at omfatte det nationale plan. I tråd med dette er de fleste af de organisationer, der er aktive på europæisk plan, faktisk organiseret nationalt.

Målgrupper og modtagere

I.33 Foreningerne blev spurgt om, hvilke specifikke grupper af mennesker organisationen arbejder eller beskæftiger sig med, samt om at angive, hvem (personer eller organisationer) de tilbyder tjenester og på hvilket grundlag. Langt hovedparten af foreninger og forbund definerer deres målgruppe meget bredt: 46% af respondenterne siger, at de tjener "offentligheden som helhed" eller "unge" (37%) eller "voksne" (35%). I modsætning hertil nævner kun få foreningere, nærmere definerede grupper som deres særlige virkefelt. Det er tvivlsomt, om der skal lægges nogen særlig betydning i dette resultat. Da foreninger i praksis ikke er begrænset til kun at foretage et enkelt valg på spørgeskemaet, er det sandsynligt, at de fleste respondenter, hvis aktivitet på den ene side er rettet mod en specifik gruppe af mennesker, f.eks. "narkomaner" eller "krigsveteraner", eller på den anden side befolkningen som helhed (uanset om det drejer sig om at skaffe opmærksomhed om deres arbejde eller om at samle støtte), har angivet både den specifikke gruppe og "offentligheden som helhed".

I.34 På spørgsmålet om, hvem foreningerne yder tjenester, lyder hovedparten af svarene igen "offentligheden som helhed" (39%), efterfulgt af de næstoftest forekommende kategorier "målgruppe" (38%), "medlemmer" (36%) samt "statslige eller andre offentlige organer" (22%). Hvor meget disse tjenesteydelser leveres frit eller mod betaling svinger fra land til land afhængig af, hvem der modtager ydelsen. Gratis tjenesteydelser leveres oftest til offentligheden som helhed samt til medlemmer. Ydelser, der skal betales for, leveres oftest til foreningens specifikke målgruppe, klienter eller offentlige myndigheder.

I.35 Generelt leverer foreninger/forbund flere gratis varer og tjenesteydelser end varer og

tjenesteydelser, man skal betale for. Ikke overraskende er foreninger og forbund, der hovedsageligt tilbyder gratis tjenesteydelser, mere afhængige af støtte udefra end organisationer, der modtager betaling. Omfanget af tjenesteydelser, der er gratis eller forbundet med betaling, er meget afhængigt af foreningens arbejdsområde. Eksempelvis er støtte til hjemløse sandsynligvis forbundet med gratis (eller i det mindste meget billige) varer eller tjenesteydelser, hvorimod det kan være passende at tage betaling for eksempelvis voksenundervisning. På samme måde vil sportsklubber, hvor der eventuelt er behov for relativt dyrt udstyr, eller hvis de er populære, stille færre gratis goder til rådighed end de foreninger, der er beskæftiget med sociale tjenesteydelser - især af en relativt uformel art.

Disse resultater sammenholdt med resultatet af undersøgelsen af foreningers indkomstkilder viser tydeligt den væsentlige, udlignende virkning, disse organisationer har.

Partnerskaber mellem foreninger og fonde på tværs af Fællesskabet

I.36 På grund at den anvendte metode omfatter stikprøven uden tvivl en forholdsmæssig større andel af foreninger, der er aktive på europæisk plan, end det ville være at forvente i en mere videnskabelig stikprøve. Tallene er ikke desto mindre et imponerende vidnesbyrd om det omfang, hvori sektorens aktører over hele Fællesskabet allerede er begyndt at slutte sig sammen: 50% af de foreninger, der besvarede det relevante spørgsmål eller næsten en fjerdedel af det samlede antal adspurgte i stikprøven oplyste, at de allerede er involveret i aktiviteter på tværs af grænser i en eller anden form for partnerskab med statsborgere eller organisationer fra andre fællesskabslande.

I.37 Når det tages i betragtning, at inspirationen til hovedparten af de velkendte netværk, der allerede er i funktion på europæisk plan, stammer fra Fællesskabets nordlige lande, kunne man have forventet, at tendensen til dannelse af partnerskaber ville være mindre markant i den sydlige del end i den nordlige. Resultaterne understøtter ikke denne hypotese: der var forskelle landene imellem, der ikke let lader sig forklare, men der var ikke nogen klar opdeling i det overordnede billede mellem henholdsvis den sydlige og nordlige del.

I.38 Ser vi på fremtiden, giver 46% af respondenterne udtryk for, at de forventer at gå ind i partnerskaber på tværs af grænser på et eller andet tidspunkt i fremtiden. Hvis man ser på det enkelte land, er det interessant at se, at det i realiteten er foreninger i de lande, der hidtil gennemsnitligt er gået ind i de færreste partnerskaber, som nu har de stærkeste fremtidige ønsker herom. Når det med andre ord drejer sig om at arbejde på den europæiske scene, er det de foreninger, der nu halter bagefter, der har de stærkeste ønsker om at indhente det tabte.

I.39 Af foreninger, der allerede indgår i partnerskaber, er 27% aktive inden for "sociale tjenesteydelser", 14% inden for "kultur og fritid", 13% inden for "internationale aktiviteter", 11% inden for "uddannelse og forskning" og 10% inden for "byggeri og boliger". Det viser sig igen, at foreninger, der arbejder på områder, hvor der endnu kun er dannet få partnerskaber, har stærkere intentioner om at indgå i arbejde på tværs af grænser. F.eks. oplyser ikke mindre end 75% af de foreninger i stikprøven, der er aktive inden for "byggeri og boliger", at de planlægger at gå ind i partnerskaber i fremtiden. Derimod har kun 22% af de foreninger, der er aktive inden for sundhed, planlagt at indgå i partnerskaber. Dette kan meget vel være et udtryk for, at mange af dem i realiteten leverer offentlige tjenesteydelser - og ydermere på et kraftigt reguleret område. Under sådanne forhold kan det ganske enkelt forholde sig sådan, at et eventuelt partnerskab kun har lidt at tilbyde og derfor er mindre attraktivt.

Problemer ved dannelse af partnerskaber

I.40 Godt halvdelen af de foreninger, der indgår i partnerskaber, oplyser, at de er stødt på problemer ved dannelsen og driften af dem. Generelt ser resultaterne på dette område ud som følger:

skattemæssigt	21%
juridisk	19%
administrativt	29%
kommunikationsmæssigt	51%
andet	35%

Procenttallene viser den forholdsmæssige andel af de respondenter, der er stødt ind i de anførte problemer. Der er kun få tydelige forskelle mellem nationale, regionale og lokale organisationer, selvom der er en tendens til, at mindre organisationer er knapt så optaget af problemer. Det mest iøjnefaldende resultat er naturligvis det omfang af problemer, som "kommunikation" har givet anledning til, skønt omfanget af juridiske og skattemæssige problemer ligeledes er værd at bemærke sig. Det ser ud til, at de juridiske problemer i det store og hele vil blive fjernet med den foreslåede statut for en europæisk forening. Sprogproblemer er sandsynligvis den største hindring for "kommunikation", men det er ikke usandsynligt, at der er andre komplicerende, kulturelle faktorer, der ligeledes spiller ind, såsom forskellige opfattelser af den rolle og betydning, sektoren har i forskellige lande, misforståelser med hensyn til, hvordan organisationer arbejder, manglende kulturel forståelse, juridisk og skattemæssig baggrund, forskellige måder at arbejde på osv.

Foreningers primære fremtidige behov

I.41 Vi bad respondenterne om at oplyse os om, hvad de føler, er deres forenings primære, fremtidige behov. Resultaterne er angivet i det følgende.

Europæiske foreningers/forbunds primære behov

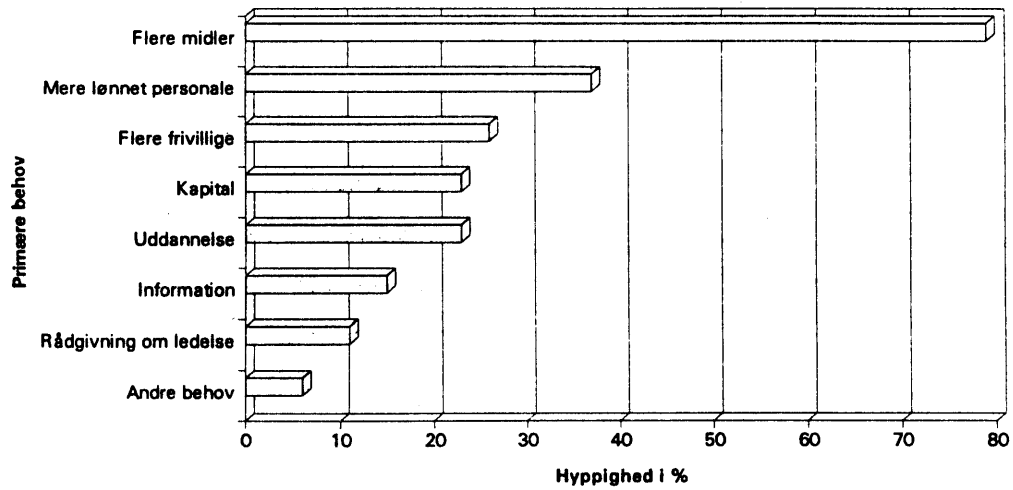

Resultaterne viser tydeligt, at behovet for primært flere midler og derefter for mere personale til en vis grad er generelt. Dette gælder for sektoren i alle medlemsstaterne, skønt der er en tendens til, at foreninger i de fattigere lande, hvor den er tilbøjelig til at være mindre udviklet, føler den forholdsvise mangel på midler kraftigere. Foreninger er generelt ikke kapitalintensive, og det er derfor ikke overraskende, at der ikke her er det samme ønske

om mere kapital. Ikke desto mindre nævner næsten en fjerdedel af respondenterne kapital som et behov.

I.42 Det fremgår, at ønsket om mere lønnet personale er stærkest hos ældre foreninger (grundlagt mellem 1945 og 1950). Yngre foreninger derimod har i relativt højere grad behov for information og rådgivning om ledelse. Ønsket om flere frivillige er meget spredt, men især tydeligt blandt foreninger, der er aktive inden for "sundhed" og af indlysende grunde inden for "filantropi og voluntarisme". Behovet for mere uddannelse nævnes af næsten en fjerdedel af respondenterne og synes at være et generelt fænomen for alle foreninger på alle områder, uanset alder.

Punkter til overvejelse for Kommissionen: sektorens udvikling på europæisk plan

I.43 Til sidst bad vi respondenterne om at oplyse os om forhold, de ønsker at gøre Kommissionen opmærksom på, og om eventuelt at komme med forslag til, hvordan Kommissionen kan hjælpe med til at udvikle sektoren på europæisk plan. De modtagne svar svinger lige fra enkle krav om "anerkendelse" i generel forstand (enten af den ideelle sektor eller af en bestemt organisation) til relativt komplekse forslag om ændringer i eller udbygning af Fællesskabets politik.

BILAG II OVERSIGT OVER DEN RETLIGE OG SKATTE- OG AFGIFTSMÆSSIGE RAMME FOR FORENINGER OG FONDE

II.1 Nedenstående er en oversigt over hver medlemsstats juridiske og skattemæssige grundlag for driften af fonde og foreninger. I overensstemmelse med den definition, der er givet i afsnit 2.3, medtages de "økonomiske" foreninger ikke, der findes i nogle medlemsstater, og som kan engagere sig i erhvervsmæssige eller andre overskudsskabende aktiviteter. De forskellige typer af private fonde medtages heller ikke.

Retsgrundlag

II.2 Friheden til at stifte, gå ind i eller endog at forlade en forening er i dag en rettighed (der normalt er grundlovssikret) i alle Fællesskabets medlemsstater. Foreningsfrihed er selvfølgelig ligeledes garanteret i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention[9]. I det store og hele er det muligt for ethvert medlemslands statsborgere at stifte en forening eller fond hvor som helst i Fællesskabet, skønt nogle medlemsstater betinger sig, at et vist minimumsantal af deres egne statsborgere eller indbyggere skal være inddraget[10]. Nogle medlemsstater har imidlertid særlige love, som netop sigter på at gøre det muligt for udenlandske statsborgere at stifte foreninger, der derefter, skønt underkastet de samme registrerings- eller offentliggørelseskrav som andre foreninger, drives i overensstemmelse med sådanne interne bestemmelser, som måtte blive fastlagt i det land, hvorfra stifterne kommer.

II.3 Generelt er både foreninger og fonde privatretlige enheder, hvor retssystemer sondrer mellem privatret og offentlig ret. Ikke alle medlemsstater definerer foreninger eller fonde eksplicit og sondrer ikke grundlæggende mellem foreninger på den ene side og fonde på den anden. I henseende til denne meddelelse skal foreninger imidlertid forstås som grupper af private, der har sluttet sig sammen med henblik på at nå et i offentlighedens interesse ideelt mål. Fonde derimod er enheder, der har ansvaret for aktiver givet i form af gaver eller en fast, dedikeret indkomst, og som henlægges til et almennyttigt formål.

II.4 Den del af sektoren, vi beskæftiger os med her, er derfor hverken helt privat eller helt offentlig. Heraf følger, at der grundlæggende i lovgivningen må være en måde, hvorpå denne sektors virkefelt kan afgrænses i forhold til de områder, der dækkes udelukkende af private aktiviteter, staten, erhvervsvirksomheder eller andre former for overskudsskabende aktiviteter. Inden for Fællesskabet er dette sket enten **formelt** - ved at fastlægge grundlæggende karakteristika for den interne opbygning og ledelse, som ideelle organisationer skal opfylde, eller på basis af **formål** - ved at fastlægge, hvilke aktivitetsområder, der er "almennyttige", samt ved at opstille andre regler, der definerer, hvordan organisationens ideelle status skal sikres.

II.5 I store træk er den første af disse metoder, nemlig definitionen på ideelle organisationer på grundlag af formelle karakteristika, typisk for den civilretlige tradition. Den anden, nemlig afgrænsning af området for ideelle aktiviteter til gavn for almenvellet ("velgørenhed") på basis af selve aktiviteten, er typisk for common law traditionen.

II.6 Mange eksperter trækker en skarp linie mellem de to metoder, og det er helt sikkert, at de retlige traditioner, de er baseret på, er meget forskellige. Den praktiske virkning af forskellen mellem metoderne kan imidlertid være overdrevet. Mange retssystemer indeholder særlige lovmæssige bestemmelser for foreninger med visse bestemte mål, der anses

---

9 Ifølge artikel 16 i den europæiske menneskerettighedskonvention kan der fastsættes indskrænkninger i fremmede statsborgeres politiske virksomhed.

10 Dette er i virkeligheden i strid med artikel 6 og 52 i traktaten om Den Europæiske Union.

for at være almennyttige, og som, sammenholdt med forskellige grader af skattelempelser, betyder, at organisationer i mange medlemsstater i praksis defineres med hensyn til både formel struktur og formål. Det er ligeledes korrekt, at de grundlæggende bestemmelser i loven om fonde (og især den vægt, der lægges på bevarelsen af aktiver - med alt hvad det indebærer) i lande, der bygger på det civilretlige system, i praksis er meget sammenfaldende med det, man ser i de retssystemer, der bygger på common law. Denne forbindelse er sandsynligvis historisk betinget. Den common law, velgørenhed er underlagt, er udelukkende traditionsbestemt, og der er aldrig grundlæggende blevet sondret mellem fonde og foreninger - begge former er truster til offentligt, velgørende formål. Da fondsbegrebet er ældst, har loven senere uden større tilpasninger ganske enkelt også fundet anvendelse på foreninger. I modsætning hertil har man i lande, der bygger på det civilretlige system, ikke oplevet den samme kontinuitet, hvilket har resulteret i, at lovgivningen er gået i forskellige retninger.

II.7 Foreninger kan være selvstændige retssubjekter eller være uden selvstændig retssubjektivitet, og begge former findes inden for alle retssystemer. Det kan med en vis rimelighed fastslås, at hovedparten af foreningerne i Fællesskabet faktisk ikke er selvstændige retssubjekter og således er uden status som juridisk person. Der er visse ulemper forbundet med at være uden selvstændig retssubjektivitet, da det ikke altid er let for foreningen at skaffe sig de aktiver, som den måtte have behov for. Desuden kan de enkelte bestyrelsesmedlemmer eller formueforvaltere, i hvis navn foreningens virksomhed drives, være underkastet betænkeligt store erstatningsforpligtelser. De fleste steder er der i lovgivningen imidlertid medtaget metoder til at afhjælpe problemerne - f.eks. ved hjælp af fuldmagtsregler eller en fælles fond, som medlemmerne betaler bidrag til, og som kreditorerne har første regresret til. I de fleste retssystemer har det imidlertid vist sig, at foreninger uden selvstændig retssubjektivitet ikke er forhindret i at være part i retssager som forening (dvs. under eget navn snarere end under et ansvarlig bestyrelsesmedlems navn).

II.8 I lande, der bygger på det civilretlige system, bliver foreningerne generelt selvstændige retssubjekter gennem offentliggørelse af vedtægterne i det relevante lands statstidende sammen med en fortegnelse over (bestyrelses)-medlemmer. Vedtægterne skal opfylde lovens krav. Status som selvstændigt retssubjekt (eller mere præcist registrering, der er forudsætningen for den) kan afvises med den begrundelse, at organisationens vedtægter ikke opfylder loven. At afvise registrering af en forening på grundlag af sådanne forhold er udelukkende et administrativt anliggende og indebærer ikke nogen politisk bedømmelse af organisationens status. Dette skal derfor nøje skelnes fra de tilfælde, hvor organisationer nægtes en særlig skattemæssig status (se nedenstående afsnit 5.14 og 5.15). Vedtægterne (og ofte en fuldstændig eller delvis fortegnelse over medlemmer) kræves typisk, for at foreningen kan blive registreret enten hos den lokale domstol, det ansvarlige ministerium eller den regionale eller lokale myndighed. Alle fonde har status som juridisk person, hvilket normalt også opnås gennem offentliggørelse af vedtægter osv. I modsætning til foreninger er fonde generelt underlagt en vis grad af a priori kontrol for at sikre, at vedtægterne opfylder loven helt, at der er taget korrekt højde for den ledelsesmæssige kontinuitet (da det ofte er hensigten, at de skal eksistere "i al evighed), og at deres tilsigtede aktiver er tilstrækkelige til, at målene kan nås.

II.9 I retssystemer, der bygger på common law, eksisterer der ingen særlig form for opnåelse af selvstændig retssubjektivitet for hverken foreninger eller fonde. I stedet har organisationer, der søger at opnå fordelene eller beskyttelsen ved at være selvstændige retssubjekter, en række forskellige former at vælge imellem, afhængig af det aktivitetsområde, de beskæftiger sig med. Langt den mest almindelige form er det såkaldte

"selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb" - i realiteten et ideelt selskab - men der findes også andre former, såsom "boligforeninger" eller såkaldte "forsørgelses-foreninger". Der er også (forholdsvis sjældne) eksempler på velgørende foreninger og fonde, der har fået status som selvstændige retssubjekter gennem kongeligt privilegium eller særlov.

II.10 Selvstændig retssubjektivitet på den ene eller anden måde er derfor mulig, men graden af rets- og handleevne er ikke altid lige stor. I nogle medlemsstater er rets- og handleevnen i realiteten ubegrænset (i det mindste så længe vedkommende organisation handler i overensstemmelse med sine vedtægter). I andre derimod må foreninger eller fonde hverken modtage gaver, testamentsarv eller eje fast ejendom uden udtrykkelig tilladelse fra den relevante offentlige myndighed.

II.11 Med hensyn til det vanskelige spørgsmål om i hvor stor udstrækning, foreninger og fonde (men især foreninger) har lov til at beskæftige sig med økonomisk aktivitet uden at miste skattemæssige privilegier, er der ligeledes stor forskel. Nogen grad af økonomisk aktivitet er tilladt i alle medlemsstaterne generelt på grundlag af en regel om, at en sådan aktivitet ikke må være foreningens **hovedaktivitet** i den forstand, at aktiviteten ikke må udføres for sin egen skyld, men med et ideelt formål for øje, og den skal være **en støtteaktivitet** i forhold til foreningens mål i den forstand, at den skal være **direkte** knyttet til foreningens mål og ikke være planlagt udelukkende med henblik på at forbedre organisationens generelle økonomiske situation. I tråd med kravet om at overskud ikke uddeles - der gælder for alle foreninger - skal hele overskuddet fra den økonomiske aktivitet selvfølgelig anvendes til fremme af foreningens mål. I nogle retssystemer er det muligt for en forening eller fond at supplere indkomsten ved at etablere eller anskaffe en helt separat erhvervsvirksomhed, der så overfører sin indkomst til moderorganisationen.

Hvad angår konkurrencereglerne, skal disse fuldt ud overholdes under hensyn til sektorens særlige forhold.

Beskatning

II.12 Alle medlemsstater tillader nogle foreninger - i store træk dem, der anses for at have et almennyttigt formål - visse lempelser i den direkte skat enten ved at fritage dem for den skat, der er pålagt virksomheder og andre former for overskudsskabende foretagender, eller ved at påligne en lavere skatteprocent end den, virksomheder betaler, eller ved at fastsætte en indkomstsbundgrænse, op til hvilken der ikke skal betales skat. Sådanne former for lempelser udelukker ikke nødvendigvis hinanden. Hvor foreninger er fritaget for betaling af virksomhedsskat, skal der eventuelt betales indkomstskat i stedet for. Nogle medlemsstater giver mulighed for hel eller delvis fritagelse for skat på fast ejendom, der ejes eller bebos af foreningen eller fonden. Desuden kan delvise lempelser i skat på arbejde en sjælden gang ydes.

II.13 Selvom princippet med en vis skattefritagelse for nogle foreninger og fonde er almindeligt, er der betydelige forskelle i de metoder, som medlemsstaterne har indført. Det samme gælder den udstrækning, i hvilken lempelser ydes til organisationer, der arbejder inden for forskellige områder. I nogle retssystemer er foreninger og fonde i princippet underlagt den samme skatteordning som virksomheder og kan ikke opnå lempelser i den direkte skat, medmindre de er anerkendt (enten af loven for sine formål, eller individuelt af de relevante myndigheder) i skatteøjemed. I andre retssystemer (og specielt i dem, hvor foreninger og fonde defineres som almennyttige) ydes skattelempelser som en rettighed, men den kan fortabes, hvis foreningen anses for at drive forretningsmæssige eller overskudsgivende aktiviteter, der ligger uden for de af loven eller retspraksis godkendte rammer. Under sådanne omstændigheder kan organisationens privilegerede status ophæves helt. Alternativt kan lempelser eventuelt ophæves alene i

henseende til de aktiviteter, der anses for at være overskudsgivende i den relevante betydning.

II.14 Ud over disse forskelle i metoder er der også betydelige forskelle i medlemsstaternes definition af det aktivitetsområde, som de anser for at være almennyttigt. Der er således store forskelle i omfanget af de skattelempelser, som foreninger og fonde, der arbejder på forskellige områder, er berettigede til. Nogle retssystemer definerer almen interesse med skattelempelser for øje meget generelt og bredt, herunder eksempelvis enhver aktivitet, som offentligheden kan drage nytte eller fordel af. I sådanne retssystemer kan alle organisationer, der opfylder dette brede kriterium, opnå fuld lempelse. Andre medlemsstater indtager en betydelig mere restriktiv holdning. I en af dem er det kun ganske få organisationer, der kan opnå skattelempelser. Disse organisationer er nævnt i loven. I atter andre medlemsstater kombineres en mere restriktiv metode med en metode, der også sondrer mellem forskellige typer af organisationer. Resultatet kan således blive, at der kun kan opnås meget begrænsede skattelempelser for alle ideelle organisationer, hvorimod en højere grad af skattefritagelse indskrænkes til organisationer, der arbejder på et begrænset antal områder - typisk sundhed, kultur eller det sociale område. Desuden er de underlagt strenge administrative og regnskabsmæssige krav. En sådan særlig skattemæssig status er underlagt et forvaltningsmæssigt og politisk skøn og gives i nogle medlemsstater i stadig sjældnere tilfælde.

Skattelempelse for givere

II.15 I alle medlemslande kan givere af gaver til foreninger eller fonde opnå visse skattelempelser, uanset om det drejer sig om privatpersoner, virksomheder eller andre former for organisationer. Op til et vist maksimumbeløb i hvert skatteår er fradragsberettiget eller alternativt en vis maksimal, forholdsmæssig del (udtrykt i procent) af en persons bruttoindtægt eller af dennes indtægt efter skat. Ordningerne for virksomhederne er sædvanligvis af lignende art, idet de generelt kan opnå fradrag for enten et maksimumbeløb eller for en maksimal, forholdsmæssig del af overskuddet før eller efter skat. Et mindstebeløb eller en forholdsmæssig mindstedel kan pålægges, og for virksomheders vedkommende er det tilladte grundlag for beregning af den maksimale gave oftere omsætning end overskud.

II.16 I nogle medlemsstater kan givere af gaver til foreninger eller fonde, der bredt definerede er aktive til gavn for offentligheden, opnå visse skattelempelser. I andre anvendes mere restriktive kriterier, idet lempelser typisk er forbeholdt givere af gaver til de foreninger, der selv har opnået en særlig skattemæssig status. Medmindre de har den påkrævede status, er foreninger i disse medlemslande faktisk ikke udstyret med retsevne til overhovedet at modtage gaver (se afsnit 5.10 ovenfor). I retssystemer, hvor foreninger eller fonde normalt har begrænset rets- og handleevne, kan man ikke desto mindre kræve, at foreninger, der har fået dispensation til at modtage gaver, skal afhænde en eventuelt gave i form af fast ejendom inden for et nærmere fastsat tidsrum. I nogle medlemsstater kan foreninger eller fonde afkræves skat af modtagne gaver.

II.17 Medlemsstater har også forskellige holdninger til testamentsarv. I nogle medlemsstater er personer fritstillet med hensyn til at efterlade hele deres bo eller en del deraf til en forening eller fond efter eget valg, og selvom dette synes at være mindre udbredt nu end tidligere, sker det stadig ofte. Alternativt kan de oprette en ny organisation - sædvanligvis en fond - med et eller andet ideelt formål. En sådan testamentsarv er generelt skattefri både for giver og modtagerorganisation. I de lande, hvor foreninger og fonde er udstyret med begrænset rets- og handleevne, kan forholdene være sådan, at det kun er muligt at efterlade en ubetydelig del af boet til en forening eller fond, medmindre modtagerorganisationen har opnået den påkrævede dispensation fra myndighederne. Testamentering af et bo kan yderligere kompliceres af en skrap arvelovgivning eller i

forbindelse med krav om, at betydelige aktiver skal henlægges, før en fond kan oprettes.

Indirekte skat

II.18 I artikel 13 A, stk. 1, i det 6. momsdirektiv 77/388/EØF af 17. maj 1977[11] hedder det, at medlemsstater fritager "visse former for virksomhed af almen interesse" for moms. Dette omfatter hospitals- og lægebehandling, varer og tjenesteydelser, der er tæt knyttede til forsorgsarbejde og socialt sikringsarbejde eller til beskyttelse af børn og unge, uddannelse og oplæring af unge osv[12]. Mange foreninger og fonde er naturligvis involveret i levering af netop sådanne tjenesteydelser, og deres virksomhed fritages for moms, hvis de på forhånd godkendes af medlemsstaten. De er fritaget for at indsende momsopgørelser, opkræve moms af deres kunder eller betale udgående moms. I henhold til artikel 13 A, stk. 2, kan enhver organisation (med undtagelse af dem, der er underlagt offentlig ret) af medlemsstater desuden tilstås enhver af de opregnede muligheder for fritagelse med forbehold af en række betingelser, der i realiteten er beregnet på at sikre, at fritagne organisationer rent faktisk er ideelle organisationer, hvis aktiviteter ikke har indflydelse på beskattede erhvervsvirksomheders konkurrencemæssige stilling. Umiddelbart synes muligheden for at knytte betingelser til fritagelserne at efterlade et temmelig stort spillerum for, hvordan foreninger kan behandles, men i praksis synes alle medlemsstater, med få mindre undtagelser, at have gennemført de i artikel 13 beskrevne fritagelser.

II.19 Ud over ovennævnte fritagelser er momssatsen på visse produkter i nogle medlemsstater 0%. Ideelle organisationer kan drage fordel heraf, idet de kan få mulighed for at få refunderet indgående moms.

---

11 Kendt som det "sjette direktiv" om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter - Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag.

12 Disse undtagelser er undergivet visse betingelser (jf. artikel 13. A. stk. 1, litra b), g), h) og i), og indrømmes ikke automatisk.

BILAG III DE RETLIGE OG SKATTE- OG AFGIFTSMÆSSIGE RAMMER FOR FORENINGER OG FONDE

BELGIEN

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja - i henhold til artikel 27 i Forfatningen, der blev ændret i 1994.

2. Definition

   En forening er i snæver forstand en aftale, gennem hvilken flere personer handler i forening ved i fællesskab at anvende visse materielle midler til andet formål end indtjening og fordeling af overskud (en forenings virke er af en vis permanent karakter).

3. Mindste antal stiftere

   Tre (for ASBL).

   To (for AI - internationale foreninger - underlagt belgisk eller udenlandsk lov).

4. Vigtigste foreningstyper.

   "De facto"-foreninger (foreninger, der ikke er stiftet i en af de former, der følger af lovgivningen, og som ikke har status som juridisk person).

   ASBL (Association Sans But Lucratif) (foreninger uden et overskudsgivende formål) defineret i lov af 27. juni 1921 som en organisation, der ikke driver erhvervsvirksomhed, og som ikke tilstræber at indtjene et egentligt overskud til sine medlemmer.

   Internationale foreninger (AI) underlagt belgisk lov (Association Internationale de droit belge) er begrænset til foreninger med filantropiske, religiøse, videnskabelige, kunstneriske eller uddannelsesmæssige formål (lov af 25. oktober 1919).

   Internationale foreninger (AI) underlagt udenlandsk lov (Association Internationale de droit étrangèr) skal have de samme formål som internationale foreninger underlagt belgisk lov (jf. artikel 8 i lov af 25. oktober 1919, hvorefter en AI, der har hjemsted i udlandet, kan åbne et kontor i Belgien).

5. Nationalitetskrav

   ASBL: 3/5 skal være belgiske statsborgere eller bosiddende (etableret og registeret) i Belgien, ellers vil foreningen ikke kunne gøre sin status som juridisk person gældende over for tredjemand; dog vil tredjemand på sin side kunne gøre krav gældende over for foreningen.

   AI (belgisk lov): mindst ét bestyrelsesmedlem skal være belgisk statsborger. Der gælder ingen betingelser for medlemmerne.

   AI (udenlandsk lov): ingen.

6. Status som juridisk person

   ASBL - ved offentliggørelse af vedtægter samt efternavn, fornavn, stilling og adresse på foreningens bestyrelsesmedlemmer i bilagene til Moniteur.

   AI (belgisk lov) ved Arrêté Royal (kongelig anordning) (offentliggjort i uddrag i Moniteur). Foreningens status som juridisk person kan gøres gældende overfor tredjemand 10 dage efter offentliggørelsen af vedtægterne samt efternavn, fornavn, stilling og adresse på foreningens bestyrelsesmedlemmer i bilagene til Moniteur.

   AI (udenlandsk lov) - Foreningens status som juridisk person kan gøres gælende overfor tredjemand 10 dage efter offentliggørelse af vedtægterne i bilagene til Moniteur samt samme

oplysninger som kræves for AI underlagt belgisk lov (herunder kontoradresse i Belgien). En sådan offentliggørelse kræver en forudgående "godkendelse" af regeringen.

7. Rets- og handleevne

- Fast ejendom

Enhver foreningstype må kun eje de faste ejendomme, der er strengt nødvendige for opfyldelsen af deres formål (udvidet rets- og handleevne for Faculté universitaires Notre-Dame de la Paix i Namur og for Faculté Saint-Louis i Bruxelles).

- Gaver

ASBL: modtagelse af gaver i form af løsøre (herunder kontanter) af en værdi på over BEF 400 000 og af gaver i form af fast ejendom skal godkendes ved Arrêté Royal.

AI: modtagelse af enhver gave (uanset værdien) skal godkendes ved Arrêté Royal.

Følgende skal ikke godkendes: goder, der overføres til et ASBL af et andet ASBL for at fremme en virksomhed, der svarer til giverens, gaver, som et ASBL får fra offentlige organer, overskud fra indsamlinger osv.

8. Formkrav til vedtægterne

ASBL: vedtægterne skal udfærdiges skriftligt (de skal være oprettet for notaren eller privat), og de skal indeholde en række oplysninger, herunder om formålet med stiftelsen (artikel 2 i 1919-loven).

AI (belgisk lov) - som ovenfor (jf. artikel 2 i loven fra 1919 med hensyn til obligatoriske oplysninger).

AI (udenlandsk lov) - som for AI (belgisk lov) samt kontoradresse i Belgien; kan ellers udøve alle de rettigheder i Belgien, der er tilstået i henhold til den nationale lovgivning.

9. Registreringsforpligtelse

Ingen som sådan. Se dog offentliggørelseskrav ovenfor (punkt 6). Justitsministeriet fører en liste over internationale foreninger.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

Uklar. I teorien ikke tilladt, men i praksis accepteret, så længe det ikke er foreningens primære aktivitet (dvs. ikke udføres for foreningens egen skyld, men med et almennyttigt formål for øje), men en hjælpeaktivitet for hovedformålet (en hjælpeaktivitet skal være direkte knyttet til foreningens formål og ikke direkte være udformet med henblik på at forbedre foreningens økonomiske situation. Et eventuelt overskud herfra skal anvendes til at nå foreningens mål).

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Til almennyttige formål, i princippet som fastlagt i vedtægterne.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

Alle de i artikel 13 omtalte fritagelser er blevet gennemført. Organisationer skal opfylde de i artikel 13 A, stk. 2, litra a), anførte kriterier.

13. Andre fritagelser

Ingen. Der gælder en lavere sats (6%) på køretøjer til transport af handicappede, syge, ulykkesramte og blinde. Gælder ligeledes for ugentlige publikationer med generelle informationer og for genbrugsprodukter.

14. Nulsatsordning

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

A. Indkomstskat

Foreninger er generelt ikke pligtige til at betale selskabsskat, medmindre de anses for at drive erhvervsmæssig/-overskudsgivende virksomhed uden for de af loven (artikel 182 i Code des impôts sur les revenus (CIR)) eller retspraksis anerkendte rammer. For foreninger gælder der de gunstige vilkår for juridiske personer (CIR artikel 220-226), herunder bl.a. om kapitalvindingsskat samt beskatning af fast ejendom, medmindre ejendommen anvendes til religiøse, uddannelsesmæssige, medicinske eller velgørende formål eller til socialt arbejde.

B. Anden skat

En "kompensationsafgift" på 0,17% skal betales af foreningens samlede aktiver i Belgien. Afgiften på gaver til belgiske foreninger er nedsat til 8% (1,1%, hvis giveren er en anden ASBL eller AI, et anerkendt gensidigt selskab, et foretagende med et offentligt formål eller en faglig organisation). Arveafgiften på testamentsarv til en forening er nedsat til 8,8%.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger (Agréées)

Ifølge Code des impôts sur les revenus (indkomstskatteloven) (CIR artikel 104, stk. 1 og 3-5) er gaver til en række institutioner og organer - som er oprettet i form af foreninger eller fonde - som er anerkendt ved lov eller ministeriel eller kongelig anordning, fradragsberettigede. En anerkendelse ved anordning gælder i højst tre år. Kan fornys. Anerkendte institutioner er generelt fritaget for kapitalvindingsskat og skat af fast ejendom. I visse tilfælde kræves der udtrykkelig tilladelse, for at anerkendte institutioner i form af foreninger eller fonde kan modtage fradragsberettigede gaver (jf. punkt 7 ovenfor).

17. Kriterier for anerkendelse

For at kunne anerkendes skal en institution have status som juridisk person. Formålet skal være ideelt. Det gælder både det formål som institutionen som sådan og dets medlemmer forfølger. Det skal kunne fremlægge regnskaber, være aktiv i Belgien eller i et af de fællesskaber, Belgien består af. Lister over givere skal frit kunne undersøges af skattemyndighederne, og de må ikke bruge over 20% af deres budget til administrative udgifter.

18. Godkendte formål

Bortset fra institutioner anerkendt i henhold til loven skal de anerkendte organer udøve deres virksomhed på områder til fremme af kultur (biblioteker, ikke-statslig radio og tv, musseer, sport, turisme og fritid), videnskabelig forskning, udviklingsstøtte eller socialt arbejde.

19. Gaver fra privatpersoner

Skattefradragsordningen gælder kun gaver til anerkendte organer (herunder foreninger og fonde). Fradrag på op til 10% af den samlede skattepligtige indkomst indtil en øvre grænse på BEF 10 millioner (indeksreguleret). Større kunstgaver til museer er fradragsberettigede i henhold til statslig værdiansættelse.

20. Gaver fra selskaber

Skattefradragsordningen gælder kun gaver til anerkendte organer (herunder foreninger og fonde). Fradrag på op til 5% af nettofortjenesten indtil en øvre grænse på BEF 20 millioner (ikke indeksreguleret).

21. Se punkt 17 ovenfor om anerkendte foreninger.

Andre foreningstyper skal ikke fremlægge deres regnskaber. Intern kontrol udføres generelt af medlemmer, ekstern revision af skattemyndigheder.

For at et ASBL ved kongelig anordning kan få tilladelse til at modtage en gave, skal det dog have deponeret sine årsregnskaber siden oprettelsen eller mindst for de seneste ti år i civilretten, hvor alle har adgang til dem.

FONDE

RETSTILSTAND

22. Oprettelse

Stiftelse og vedtægter skal godkendes af offentlige myndigheder ved en kongelig anordning. Vedtægterne sammen med navne og adresse på bestyrelsesmedlemmer skal offentliggøres i bilagene til Moniteur. Ændringer af vedtægterne skal ligeledes godkendes og offentliggøres.

23. Definition

Aktiver, der uigenkaldeligt er givet til et ideelt formål, der enten skal være: filantropisk, religiøst, videnskabeligt, kunstnerisk eller uddannelsesmæssigt. Ingen medlemmer (artikel 27 ff i lov af 27. juni 1921).

24. Nationalitetskrav

Ikke for bestyrelsesmedlemmer, men hjemstedet skal være i Belgien.

25. Status som juridisk person

Ja, ved godkendelsen af vedtægterne ved kongelig anordning (offentliggjort i uddrag i Moniteur) og ved offentliggørelse af vedtægterne i bilagene til Moniteur (evt. med tilbagevirkende kraft i forhold til stiftelsesakten).

26. Rets- og handleevne

Jf. ASBL (punkt 7 ovenfor).

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Aktiverne skal af kuratorer udpeget af retten anvendes til formål, der er fastlagt i fondens vedtægter eller til formål, der ligger så tæt som muligt på fondens formål.

SKATTEFORHOLD

28. Som for anerkendte foreninger.

REGNSKABER OG TILSYN

29. Staten har pligt til at sikre, at fondens midler anvendes til de formål, der var hensigten med fondens stiftelse. Alle fonde skal hvert år udarbejde et regnskab og et budget samt inden for to måneder fremlægge disse for staten. Begge dele skal offentliggøres i bilagene til Moniteur. På anklagemyndighedens anmodning kan bestyrelsesmedlemmer i tilfælde af bedrageri eller dårlig ledelse afsættes af retten. Nye bestyrelsesmedlemmer udpeges i henhold til vedtægterne eller på rettens anmodning af staten.

DANMARK

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja - i henhold til Grundloven.

2. Definition

   Ingen. NB. Foreninger er ikke nødvendigvis "ideelle" organisationer.

3. Mindste antal stiftere

   Ikke fastlagt.

4. Foreningstyper

   Kollektiv enhed.

5. Nationalitetskrav

   Ingen - alle (juridiske personer eller fysiske personer), der er fastboende i Danmark, kan stifte en forening.

6. Status som juridisk person

   Ja - hvis medlemmerne ønsker det. Status som juridisk person opnås, når medlemmerne har underskrevet de gældende vedtægter og udpeget en bestyrelse. (For krav, se nedenfor).

7. Rets- og handleevne

   Ubegrænset.

8. Formkrav til vedtægterne

   Nej. Men som minimum skal vedtægterne for ikke-registrerede foreninger indeholde regler, der regulerer forholdet mellem medlemmerne, og fastlægger de metoder, der anvendes til udpegning af de styrende organer. Vedtægterne for registrerede organisationer skal indeholde de af loven krævede oplysninger, f.eks. navn, sæde, antal medlemmer, der har som opgave at lede foreningen, samt hvordan de udpeges, medlemskabsbetingelser og forholdet mellem medlemmer, regnskabsperiode og metode for fremlæggelse af regnskaber osv. Ændringer skal oplyses til registret.

9. Registreringsforpligtelse

   Følgende foreningskategorier skal anmeldes til fondsregistret inden tre måneder efter deres stiftelse: arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, hvis primære formål er at beskytte de økonomiske interesser for den faggruppe, medlemmerne tilhører, alle foreninger i privatretlig regi med aktiver, der overstiger DKK 250 000 (ca. 31 000 ECU) med følgende undtagelser: foreninger, der er kontraktligt forpligtede til at udføre socialhjælpsopgaver i henhold til loven på vegne af kommuner eller forvaltninger, organisationer, der besidder ejendomme, der er tilknyttet folkekirken, juridisk anerkendte religiøse menigheder eller uddannelses-institutioner godkendt af staten, forudsat at sådanne organisationer ikke har andre beføjelser eller formål.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Foreninger kan på samme måde som fonde (se nedenfor) beskæftige sig med erhvervsmæssige aktiviteter, men indtjeningen fra sådanne aktiviteter er skattepligtige efter de samme regler som erhvervsvirksomheder.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Afgøres frit af foreningens vedtægter (se dog punkt 17 nedenfor).

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

    Alle de i artikel 13 for foreninger relevante fritagelser er blevet gennemført.

13. Andre fritagelser

Salg fra genbrugsforretninger ejet af anerkendte foreninger samt særlige begivenheder arrangeret af dem.

14. Nulsatsordning

Aviser

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne tilhører (arbejdsmarkedssammenslutninger) er skattepligtige efter fondsbeskatningsloven. Andre foreninger, der alene varetager medlemmernes faglige og økonomiske interesser af merkantil- og servicebetonet art (brancheforeninger) er ligeledes skattepligtige efter fondsbeskatningsloven. Princippet i fondsbeskatningsloven er, at fonde og foreninger som udgangspunkt skal undergives de samme regler, som er gældende for aktieselskaber. Skatteprocenten er identisk med selskabskatteprocenten, dvs. 34%

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal arbejdsmarkedssammenslutninger kun medregne indkomst ved erhvervsmæssig virksomhed, renteindtægter samt udbytteindtægter. Medlemskontingentet skal således ikke medregnes til den skattepligtige indkomst.

Arbejdsmarkedssammenslutninger har kun fradragsret for de udgifter, der vedrører de skattepligtige indtægter.

Brancheforeninger beskattes fuldt ud af den erhvervsmæssige indkomst, mens den øvrige indkomst kun beskattes i det omfang, den overstiger DKK 200 000.

Brancheforeninger og arbejdsmarkedssammenslutninger har fradragsret for uddelinger til almenvelgørende eller almennyttige formål. Brancheforeninger og arbejdsmarkedssammeslutninger har derudover fradragsret for hensættelser til opfyldelse af almennyttige eller almenvelgørende formål.

Endvidere har brancheforeninger fradragsret for uddelinger til vedtægtsmæssige formål, såfremt modtageren af uddelingen er skattepligtig heraf i Danmark.

Andre foreninger, korporationer og stiftelser, som ikke er omfattet af fondsbeskatningsloven, er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6. Foreninger er alene skattepligtige af indkomsten ved erhvervsmæssig virksomhed. Tilsvarende har foreningerne kun fradragsret for de driftsudgifter, som kan henføres til den erhvervsmæssige, skattepligtige indtægt.

Foreninger har endvidere fradragsret for udlodninger til fyldestgørelse af vedtægtsmæssige formål, såfremt formålene kan betragtes som almenvelgørende eller almennyttige.

Foreninger kan foretage hensættelse til senere opfyldelse af almenvelgørende eller almennyttige formål.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

Ved lov eller efter skattemyndighedernes skøn, hvis formålet er at modtage fradragsberettigede gaver eller årsydelser. Skattemyndighederne offentliggør hvert år separate lister over organisationer, der er berettigede til at modtage gaver eller årsydelser. Ansøgning om optagelse på én eller begge lister kan indsendes. Fritagelse for skat på testamentsarv kan gives efter skattemyndighedernes skøn. Anerkendelse med disse sidstnævnte

formål for øje gives i praksis generelt til organisationer, der er registreret som berettigede til at modtage fradragsberettigede gaver.

17. Kriterier for anerkendelse

Organisationer, der er berettigede til skattebegunstigelser, er opbygget som ideelle foreninger eller fonde. Organisationer, der er udelukket herfra, omfatter dem, der udelukkende udfører politisk arbejde. Det er en betingelse, at gaver (og arv) udelukkende anvendes til almenvelgørende eller almennyttige formål for en større kreds af personer, og at ethvert overskud ved likvidation uddeles efter tilsvarende principper. Desuden skal organisationen være hjemmehørende i Danmark (hjemstedet skal ligge i Danmark, og hovedparten af ledelsesfunktionerne udføres derfra). Det synes at fremgå, at reglerne for modtagelse af fradragsberettigede årsydelser er skrappere.

19. Gaver fra privatpersoner

Fradragsberettigede enkeltgaver må kun gives til de organisationer, der er nævnt i den af skattemyndighederne offentliggjorte liste (se punkt 16 ovenfor). Hver gave skal være på mindst DKK 500 og højest DKK 5 000 pr. år. De første DKK 500 er ikke fradragsberettigede. Desuden kan fradragsberettigede gaver ydes i henhold til en kontraktlig aftale (kontraktlige årsydelser) op til en grænse på 15% af den personlige indkomst plus kapitalgevinst før skat eller op til højest DKK 15 000, alt efter hvilket beløb der er størst. Kontraktlige aftaler skal normalt løbe i mindst ti år.

20. Gaver fra selskaber

Som for privatpersoner, dog med den undtagelse, at enkeltgaver kan trækkes fra den skattepligtige indkomst. Ved kontraktlige aftaler er det op til 15% af det skattepligtige overskud (eller DKK 15 000).

REGNSKABER OG TILSYN

21. Ingen bestemmelser for ikke-registrerede foreninger. Registrerede foreninger skal fremlægge regnskaber i overensstemmelse med god praksis. De skal gennemgås og underskrives af en eller flere revisorer og indsendes til fondsregistret inden seks måneder efter afslutningen af regnskabsperioden. Hvis foreningen på tidspunktet for udarbejdelsen af regnskabet har aktiver på mere end (ca.) 380 000 ECU, skal mindst én af revisorerne have de fornødne faglige kvalifikationer. I dette tilfælde skal fuld revision foretages, og revisoren skal fra foreningens side have nødvendig hjælp stillet til rådighed. Manglende opfyldelse af registrerings- eller regnskabskrav straffes med bøde. Justitsministeren (der er ansvarlig for registret) kan kræve, at en forening i sine vedtægter medtager enhver bestemmelse, som han måtte skønne nødvendig, og han kan anmode om alle de oplysninger, som han måtte skønne nødvendige med henblik på at kontrollere, om loven overholdes.

FONDE

RETSTILSTAND

22. Oprettelse

Ja, men den kapital, der henlægges, skal normalt være på mindst DKK 250 000. Fonde med en mindre grundkapital kan stiftes med Justitsministeriets accept, hvis beløbet er tilstrækkeligt til at opnå de fastsatte mål.

23. Definition

Ingen i lovgivningen. Det er primært varer eller kapital, der overdrages til et eller andet formål. Fonden udgør en

enhed med status som juridisk person og ledes af en uafhængig bestyrelse i henhold til fondens egne vedtægter. Ingen medlemmer.

En fond anses for erhvervsdrivende, hvis den overdrager varer eller immaterielle rettigheder, erlægger tjenesteydelser eller lignende, for hvilke den normalt modtager vederlag, eller udøver virksomhed med salg eller udlejning af fast ejendom, eller hvis den anses for holdingfond.

24. Nationalitetskrav

Fonde kan stiftes af udlændinge, men de skal etableres i Danmark. Desuden skal mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne og alle fondens direktører være bosiddende i Danmark. Fondsmyndigheden kan imidlertid dispensere fra bopælskravet, og der gøres undtagelse fra bopælskravet, hvis bestemmelsen strider mod internationale forpligtelser.

25. Status som juridisk person

Nystiftede fonde skal senest 3 måneder efter oprettelsen anmeldes til Justitsministeriet (Civilretsdirektoratet) og skattemyndighederne i den kommune, hvor fonden har hjemsted. Der er alene tale om et formkrav uden betydning for fondes legale status. Erhvervsdrivende fonde får status som juridisk person ved optagelse i registret for erhvervsdrivende fonde i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen under Erhvervsministeriet.

26. Rets- og handleevne

Ubegrænset.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Fonde kan sammenlægges eller opløses, hvis deres aktiver ikke længere står i et rimeligt forhold til formålene. Sammenlægning eller opløsning - ved uddeling af kapital - kan finde sted efter ansøgning fra fondens ledelse og med Justitsministeriets accept eller kan pålægges af ministeren. Organisationer, der er bemyndigede til at modtage gaver, skal ved opløsning erklære sig indforstået med at uddele ethvert overskud til en lignende institution.

Erhvervsdrivende fonde kan sammenlægges eller opløses, hvis deres aktiver ikke længere står i et rimeligt forhold til formålene, eller hvis formålet er bortfaldet. Sammenlægning eller opløsning - ved uddeling af kapitalen - kan kun ske efter fondsbestyrelsens anmeldelse heraf og med fondsmyndighedens (normalt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens) godkendelse og med samtykke fra Justitsministeriet.

SKATTEFORHOLD

28. Fonde omfattet af fondsloven eller af lov om erhvervsdrivende fonde er skattepligtige efter fondsbeskatningsloven. Princippet i fondsbeskatningsloven er, at fonde og foreninger som udgangspunkt skal undergives de samme regler, som er gældende for aktieselskaber. Skatteprocenten er identisk med selskabskatteprocenten, dvs. 34%

Erhvervsmæssig indtægt medregnes i sin helhed ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. For den øvrige indkomst gælder der et bundfradrag på DKK 25 000.

Fonde har fradragsret for uddelinger til almenvelgørende eller almennyttige formål. Tilsvarende har fonde fradragsret for uddelinger til vedtægtsmæssige formål, såfremt modtageren er skattepligtig heraf i Danmark. Fonde har derudover fradragsret for hensættelser til opfyldelse af almennyttige eller almenvelgørende formål.

REGNSKABER OG TILSYN

For hovedpartens vedkommende som ved registrerede foreninger (se punkt 21 ovenfor), men med den tilføjelse, at den ansvarlige administrative myndighed kan afskedige medlemmer af bestyrelsen, der handler på en sådan måde, at de er uværdige til at beklæde deres stilling, eller hvis de ikke opfylder nationalitets- eller bopælskrav, undlader at handle i overensstemmelse med vedtægterne eller som påviseligt er ude af stand til at udfylde deres plads. Den administrative myndighed kan også udpege bestyrelsesmedlemmer (selv hvis det ikke er i overensstemmelse med vedtægterne),

bestyrelsesmedlemmer, der er gået konkurs, skal fratræde,

stiftere og deres slægtninge må ikke udgøre et flertal i bestyrelsen uden tilladelse fra den administrative myndighed. Hvis fonden er stiftet af et selskab må heller ingen, der ejer mere end halvdelen af den stemmeberettigede kapital sammen med stifteren og hans eller hendes slægtninge, udgøre flertallet i bestyrelsen uden tilladelse fra den administrative myndighed,

bestyrelsesmedlemmer må ikke modtage større honorarer for deres ydelser, end det anses for normalt for den pågældende type arbejde,

bestyrelsesmedlemmer må ikke deltage i drøftelse af sager, de har interesser i,

Alle fonde skal som udgangspunkt have deres årsregnskab revideret, og såfremt egenkapitalen i det foregående år var over DKK 3 mio., skal revisor være statsautoriseret eller registreret. Revisoren skal normalt være bosiddende i Danmark og være absolut uafhængig af fonden, dens bestyrelse og dem af de ansatte, der er beskæftiget med regnskabsføringen eller administrationen af aktiverne. Revisionen skal være detaljeret og kritisk, og revisoren skal overholde alle de af den relevante myndighed pålagte krav. Fonden skal yde ham/hende al den hjælp, den har mulighed for,

medlemmer af bestyrelsen er ansvarlige for enhver skade, der påføres fonden som følge af deres ledelse. Det samme gælder fondens revisorer, hvis det er relevant, og eventuelt selskaber, som de hører til,

fonde kan henlægge rimelige beløb til reservefonden, men bortset herfra skal midlerne anvendes til fondens formål. De beløb, der henlægges til reservefond eller bruges, kan variere afhængig af den ansvarlige myndigheds beslutning.

TYSKLAND

FORENINGER (VEREINE)

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja. I henhold til Forfatningens § 9, stk. 1, anerkendes tyskeres almindelige foreningsret. Foreningers retsstilling er reguleret ved § 21 ff i civillovbogen (BGB) og ved de bestemmelser i foreningsloven (VereinsG), der finder anvendelse.

2. Definition

   Der findes ingen lovfæstet definition. Ifølge retspraksis og retslæren defineres en forening som en varig og organiseret sammenslutning af personer (fysiske eller juridiske), der går sammen på frivillig basis med henblik på at nå et fælles mål. Begrebet sammenslutning af medlemmer skal mindst udmøntes i en fælles betegnelse og et organ, hvor medlemmerne er repræsenteret.

3. Mindste antal stiftere

   To stiftende medlemmer. Imidlertid skal der være mindst syv ved registreringen af vedtægterne, for at foreningen kan få status som juridisk person.

4. Foreningstyper

   I civillovbogen reguleres ideelle foreninger (*Idealvereine)* (§ 21 i BGB) og økonomiske foreninger, hvis formål er at skabe fortjeneste (*wirtschaftliche Vereine*, § 22 i BGB). Sidstnævnte har imidlertid kun marginal betydning, og der kræves tilladelse hertil fra offentlige myndigheder. Ved foreninger forstås i praksis derfor næsten udelukkende ideelle foreninger, uanset om de har status som juridisk person.

5. Nationalitetskrav

   Ingen

6. Status som juridisk person

   Ved opførelse i foreningsregistret ved underretten det sted, hvor foreningen har sit hjemsted (§ 21 i BGB).

7. Rets- og handleevne

   Ubegrænset.

8. Formkrav til vedtægterne

   For registrerede foreninger (BGB § 57 og 58).

9. Registreringsforpligtelse

   For foreninger, der ønsker at opnå fuld status som juridisk person.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    En ideel forening kan drive erhvervsmæssig virksomhed i det omfang, den kun er af underordnet betydning og ikke foreningens hovedformål og kun spiller en meget underordnet rolle i forhold til det almennyttige hovedformål. Hvis denne erhvervsmæssige virksomhed ikke er rent underordnet, må den dog ikke udgøre foreningens hovedvirksomhed eller vedtægtsmæssige virksomhed. Der kan i princippet kun være tale om underordnet virksomhed, hvis formålet er at gennemføre en form for virksomhed, for hvilken der gælder skattebegunstigelse (ikke alene indsamlinger), og hvis formålet kun kan nås ved hjælp af denne virksomhed (skattelovens § 65 - 68). Indtægter, udbytter og aktiver fra anden erhvervsmæssig virksomhed udført af en almennyttige forening, beskattes efter de almindelige regler.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Formuen overdrages de i vedtægterne anførte ideelle organer. Det kan i vedtægterne bestemmes, at generalforsamlingen angiver, hvilke organer der skal bemyndiges til at få overdraget formuen, men i dette tilfælde

kræves skatte- og afgiftsmyndighedens godkendelse.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

    Alle de for foreninger gældende fritagelser i henhold til artikel 13 er trådt i kraft.

13. Andre fritagelser

    Ingen.

14. Nulsatsordning

    Nej.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

    Foreninger skal betale selskabsskat. Overstiger deres indtægter ikke DEM 7 500, fritages de for selskabsskat (nedslag).

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

    Der bevilges skattefritagelse til foreninger, som ifølge deres vedtægter og faktiske virksomhed, udelukkende arbejder til gavn for almenvellet, og som direkte udøver filantropisk eller religiøs virksomhed (skattelovens § 51 - 68). Skattefritagelse er ikke begrænset til foreninger, men gives på samme vilkår til enhver juridisk person som omhandlet i § 1 i lov om selskabsskat.

17. Kriterier for anerkendelse

    Det skal klart fremgå af foreningens vedtægter og administration, at denne rent faktisk forfølger et almennyttigt formål. Følgende skal meget præcist nævnes i vedtægterne:

    - foreningens formål
    - måde, hvorpå formålet skal nås
    - den ideelle virksomhed, som udelukkende og umiddelbart skal fremme dette mål
    - bestemmelser om, at formuen fortsat skal anvendes til almennyttige formål, hvis foreningen skulle blive opløst eller opgive sin almennyttige virksomhed
    - bestemmelser om, at foreningens faktiske virksomhed skal være i overensstemmelse med vedtægterne.

18. Godkendte formål

    I henhold til skattelovens § 52-54 er en forening almennyttig i skattemæssig henseende, hvis den ifølge vedtægterne og den faktiske administration udelukkende tjener almenvellet og direkte har et filantropisk eller religiøst formål.

    Skattemæssigt sondres der, hvad angår en almennyttig forenings økonomiske virksomhed, mellem den virksomhed, der strengt vedrører det formål, der nyder skattefritagelse, og den økonomiske virksomhed, der ikke vedrører dette formål, og derfor er skattepligtig.

    Ved virksomhed, der strengt vedrører formålet, forstås virksomhed, hvor indtægterne ubeskåret anvendes til opnåelse af det formål, der har dannet grundlag for foreningens skattebegunstigelse. Denne virksomhed, der betragtes som ideel, er tilladt i ubegrænset omfang og er fritaget for beskatning.

    Virksomhed, der ikke har nogen direkte forbindelse med det erklærede formål, er derimod skattepligtig. Der er først og fremmest tale om erhvervsvirksomhed, som foreningen udøver gennem virksomheder, der skal indtjene midler til opnåelse af det formål, for hvilket foreningen har anmodet om skattebegunstigelse. Denne virksomhed beskattes som al anden erhvervsvirksomhed, men medfører

ikke, at foreningen mister sin ideelle status, så længe denne virksomhed ikke overskrider foreningens hovedformål (skattelovens § 55).

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver fra en fysisk eller juridisk person, der er skattepligtig i Tyskland, til fremme af velgørende, kirkelige eller religiøse formål eller til anerkendte almennyttige formål til en forening, der af skattemyndighederne er anerkendt som velgørende, kan af giveren fradrages i indkomsten inden for visse beløb. Beløbene varierer alt efter gavens formål fra 5 til 10% af giverens samlede indkomst.

20. Gaver fra selskaber

Virksomheder kan fradrage gaver på indtil 0,2% af den samlede omsætning plus udbetalte lønninger og vederlag.

20(a) Gaver til foreninger i udlandet

Disse gaver kan ikke fradrages.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Foreningen skal årligt fremlægge en resultatopgørelse. Denne regnskabspligt gælder i forhold til medlemmerne i henhold til BGB § 27, stk. 3, og § 666, og i forhold til skattemyndighederne (på grund af kravet om et ideelt formål) i henhold til skattelovens § 63, stk. 3.

Hvis foreningen driver en erhvervsmæssig virksomhed, skal den føre regnskaber som virksomheder i henhold til handelsretten. Der skal under alle omstændigheder føres to særskilte regnskaber, et over den skattepligtige virksomhed og et over anden virksomhed.

Tilsyn

Bestyrelsesmedlemmerne er over for generalforsamlingen ansvarlige for, at regnskaberne føres ordentligt. Det kan i vedtægterne fastsættes, at der skal være et tilsynsorgan, samt hvilke beføjelser dette skal have. Hvis et tilsynsråd (Aufsichtsrat) nedsættes, gælder bestemmelserne for anpartsselskaber og aktieselskaber ikke; et sådant råds kompetence fastsættes i vedtægterne.

Skattemyndighederne fører tilsyn med, at foreningen overholder skattereglerne, og at foreningen bevarer sin karakter af ideel forening. Konstateres der overtrædelse af andre regler end skattereglerne, oversendes sagen til Indenrigsministeriet, der kan træffe beslutning om foreningens opløsning, hvis der er tale om en forening, hvis virksomhed strækker sig ud over en enkelt delstats område. Er foreningen begrænset til en enkelt delstat, har den pågældende delstats øverste myndigheder kompetence til at træffe beslutning om opløsning.

FONDE (STIFTUNGEN)

22. Oprettelse

Ved en fundats, der udarbejdes af enhver fysisk eller juridisk person. Mellem levende personer (i så tilfælde kan oprettelsen tilbagekaldes indtil godkendelsesdatoen) eller testamentarisk. I fundatsen skal angives fondens formål, de til fremme af dette formål henlagte midler og det eller de ansvarlige organ(er). Der skal være afsat tilstrækkelige midler til, at det mål, fonden har sat sig, kan opfyldes. Der kræves en tilladelse fra den delstat, hvor fonden har sit hjemsted (i henhold til delstaternes love). Hvis tilladelsen nægtes, kan denne afgørelse kun appelleres med henvisning til, at administrationen ikke har anvendt de rette kriterier.

23. Definition

En formue, der har status som selvstændig juridisk person.

24. Nationalitetskrav

Enhver kan være stifter.

25. Status som juridisk person

Ved godkendelse af den kompetente myndighed.

26. Rets- og handleevne

Den mest udstrakte rets- og handleevne for at nå fondens mål. Den kan gøre alt, hvad der er nødvendigt eller blot hensigtsmæssigt for at fremme sit mål.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Når det er blevet umuligt at opfylde målet, eller fonden bringer almenvellet i fare, kan den administrative myndighed ændre målet, idet den i så vid udstrækning som muligt skal respektere stifterens hensigter; bestyrelsen skal høres. Den kan også fjerne og opløse fonden (§ 87 i BGB). I dette tilfælde tilfalder formuen de i vedtægterne nævnte personer. Hvis der ikke er nævnt noget herom, tilfalder den staten. Opløsningsproceduren er den samme som for foreninger.

SKATTEFORHOLD

28. Se foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Se foreninger

30. Tilsyn

Den kompetente, administrative myndighed skal føre tilsyn med fondens ledelsesorgan. Denne kontrol skal kun sikre, at fundamentale retsgrundsætninger overholdes. Den handler udelukkende i fondens interesse.

Regler for tilsynet med regnskaberne fastlægges i vedtægterne.

GRÆKENLAND

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja. I henhold til artikel 12 i Forfatningen af 1975 beskyttes ideelle foreninger og forbund, forudsat at de overholder statens love. Staten kan ikke kræve en forudgående tilladelse til udøvelsen af denne rettighed.

2. Definition

   Artikel 61 i civillovbogen: en gruppe personer, der har til hensigt at forfølge et fastlagt mål, samt en mængde formuegoder, der skal anvendes til at opfylde et fastlagt formål, og som har fået tildelt status som juridisk person.

3. Mindste antal stiftere

   Tyve

4. Foreningstyper

   Foreninger i henhold til almindelig, gældende ret

   Særlige foreninger

   Gruppe af personer (uden status som juridisk person, og for hvem der gælder bestemmelser vedrørende selskaber, hvis ikke andet er bestemt).

5. Nationalitetskrav

   Foreningsretten gælder også for udlændinge i medfør af artikel 11 i den europæiske konvention om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

6. Status som juridisk person

   Efter anmodning til underretten på det sted hvor administrationen har sit hjemsted (stiftelsesdokument og vedtægter skal vedlægges som bilag), sikrer justitsmyndigheden, at de i loven opstillede betingelser er overholdt (legalitetskontrol). Foreningen bliver en juridisk person, når domstolens beslutning er endelig, og foreningen er opført i samme domstols register.

7. Rets- og handleevne

   Fuld rets- og handleevne bortset fra handlinger, der er forbundet med den fysiske person.

8. Formkrav til vedtægterne

   De skal udfærdiges skriftligt og er underkastet reglerne om offentlighed.

9. Registreringsforpligtelse

   Registreringen medfører status som juridisk person.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Lejlighedsvis indtjening af overskud med henblik på at skaffe ressourcer til foreningen er tilladt.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Artikel 77 i civillovbogen: den opløste juridiske persons formuegoder tilfalder staten, medmindre andet er bestemt i loven eller vedtægterne, eller medmindre det kompetente organ har truffet anden beslutning. Staten er forpligtet til at opfylde den juridiske persons mål ved hjælp af disse formuegoder. Medlemmerne kan under ingen omstændigheder dele den opløste forenings formuegoder mellem sig.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv:

    De i artikel 13 fastsatte fritagelser finder anvendelse

13. Andre fritagelser

    Særlig ordning med hensyn til skatteprocent (4%) for almennyttige foreninger

14. Nulsatsordning

    Nej

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Indkomstskat. Skattegrundlaget for juridiske personer, der ikke har til formål at skabe et økonomisk overskud, er den skattepligtige nettoindkomst ved udlejning af ejendomme eller jord og ved værdipapirer. Anden indkomst er ikke skattepligtige, heller ikke indtægter, der er nødvendige, for at foreningen kan opfylde sit mål såsom kontingenter, der regelmæssigt betales af medlemmerne. Hvad angår udenlandske foreninger, er det kun indtægter, der er nødvendige, for at foreningen kan opfylde sit mål, der ikke beskattes.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

Almennyttige foreninger er fritaget for indkomstskat på indtægter ved udlejning af jord og ejendomme og for skat på indtægter af værdipapirer.

Fritagelsen gælder også arveafgift og afgift på gaver til ideelle, juridiske personer, som lovligt er oprettet i Grækenland, og som forfølger et mål til national, religiøs, filantropisk, pædagogisk, kunstnerisk eller offentlig gavn. Fritagelsen gælder enhver udenlandsk, juridisk person med de samme karakteristika med hensyn til de formuegoder, den måtte arve i Grækenland med forbehold af princippet om gensidighed.

17. Kriterier for anerkendelse

Meget bred definition af begrebet almennyttig, idet det omfatter ethvert formål, der ikke er af strengt privat interesse, men vedrører brede persongruppers interesser (filantropiske, religiøse, sociale, kunstneriske og uddannelsesmæssige).

18. Godkendte formål

Det kompetente organ, der kan bevilge fritagelse, er skatteinspektøren i den region, hvor foreningen har sit hjemsted.

19. Gaver fra privatpersoner

Fradragsberettigede i den skattepligtige indkomst, men gavegiver skal være af græsk nationalitet.

Hvis beløbet overstiger GRD 100 000 i løbet af året, skal det indsættes i en depositofond.

20. Gaver fra selskaber

Fradragsberettigede på betingelse af at disse gaver er indsat i en depositofond.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

Ikke fradragsberettigede.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Præfekten har tilsynsmyndigheden

FONDE

22. Oprettelse

Koncessionssystem: fundats (dokument oprettet af en person for notar eller testamentarisk bestemmelse - stifterens unilaterale dokument) og præsidentiel anordning til godkendelse af stifterens ønske, som udstedes af den kompetente minister afhængig af fondens formål.

23. Definition

Formuegoder, der er beregnet til gennemførelse af et projekt af almen interesse (i princippet), og som har andet formål end at skabe fortjeneste.

24. Nationalitetskrav

25. Status som juridisk person

Koncessionssystem. Erhvervelse den dag forordningen om tilladelsen offentliggøres i det græske statstidende.

26. Rets- og handleevne

Fuld rets- og handleevne. Erhvervelse af status som juridisk person medfører ikke automatisk erhvervelse af den henlagte formue.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

SKATTEFORHOLD

28. Samme regler som for foreninger.

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Regnskabskontrolmyndighed

30. Tilsyn

Fondens drift er underlagt statens tilsyn

SPANIEN

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   - Artikel 22 (foreninger) og 34 (fonde) i Forfatningen.

   - Lov 191/1964 af 24. december 1964, hvori der fastsættes regler for foreninger, og supplerende anordning af 20. maj 1965.

   - Lov 30/1994 af 24. november 1994 om fonde og skattefordele ved privat deltagelse i almennyttige aktiviteter.

   - Flere love i de autonome regioner.

2. Definition

   Sammenslutning eller forbund af flere fysiske personer, der tilsammen har rets- og handleevne, som viser denne sammenslutnings vilje til varigt at forfølge et bestemt, lovligt mål, der fastlægges i foreningens vedtægter. (definition i egentlig forstand)

3. Mindste antal stiftere

   I lov af 1964 henvises til et møde, hvor "flere personer" når til enighed, uden at det på noget tidspunkt præciseres, hvor mange personer eller stiftende medlemmer, der kræves. Ikke desto mindre går den overvejende tendens mod opfattelsen af, at mindst tre personer er påkrævet.

4. Foreningstyper

   1 - Foreninger, der er underlagt lov af 24. december 1964, (der ikke omfatter offentlige eller private fonde, civile eller kommercielle enheder og korporationer).

   2 - Foreninger, der især er underlagt særlige vedtægter (foreninger i henhold til kanonisk ret, foreninger, staten har dannet med henblik på at få opfyldt fastlagte mål, foreninger af fagforeningsmæssig karakter, foreninger af civile og militære embedsmænd, administrative ejerforeninger, politiske partier, sportsforeninger, studenterforeninger osv.)

   I øvrigt kan Ministerrådet på forslag af Indenrigsministeriet anerkende, at visse foreninger er til gavn for almenvellet eller almennyttige, hvilket giver dem mange fordele, herunder navnlig skattemæssige. Det drejer sig om foreninger, der har et socialt, uddannelsesmæssigt, kulturelt eller sportsligt formål, eller som mere bredt sigter mod at fremme almennyttige formål.

5. Nationalitetskrav

   Udlændinge, der lovligt opholder sig i Spanien, har ret til at danne foreninger og kan udøve denne ret i overensstemmelse med love og forskrifter. (Lov 7/1985 til praktisk gennemførelse af principperne i forfatningsloven vedrørende rettigheder og friheder for udlændinge i Spanien).

6. Status som juridisk person

   I henhold til civillovbogens artikel 35 har lovmæssigt anerkendte sammenslutninger, foreninger og fonde af almen interesse samt foreninger af særlig interesse, hvad enten de er civile, kommercielle eller industrielle, og som i henhold til loven har en egen retssubjektivitet, der er uafhængig af medlemmernes, status som juridisk person.

   I overensstemmelse med retspraksis i Højesteretten er denne status som juridisk person et resultat af foreningskontrakten. Ifølge forfatningens artikel 22, stk. 3, sker opførelsen af foreningerne i det dertil hørende register "kun af offentlighedshensyn".

7. Rets- og handleevne

Ifølge civillovbogens artikel 38 har juridiske personer, herunder foreninger der anerkendes af loven, rets- og handleevne. De kan derfor erhverve og besidde formuegoder og indgå forpligtelser eller indlede civile eller strafferetlige søgsmål.

Imidlertid kan foreninger, der ikke er anerkendt som værende til gavn for almenvellet, kun erhverve ejendomme, der er strengt nødvendige for opfyldelsen af deres formål, og de skal have særlig tilladelse til at modtage visse, private gaver.

8. Formkrav til vedtægterne

I artikel 3.2 i lov af 1964 anføres de oplysninger, som vedtægterne skal indeholde.

9. Registreringsforpligtelse

Opførelsen i et register er obligatorisk. Betingelserne for denne registrering varierer i forhold til de bestemmelser, der gælder i den autonome region, hvor foreningen har hjemsted. For de foreninger, der er underlagt lov af 1964, findes der et register for hver provins og et nationalt register.

Der findes desuden særlige registre for visse foreninger, der er underlagt særlige ordninger.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

Tilladt

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Betingelserne for anvendelse af formuen i tilfælde af opløsning skal fremgå af vedtægterne.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Det 6. momsdirektiv: de i artikel 13 omhandlede fritagelser

Lov 37/1992 af 28. december 1992 vedrørende moms fritager ikke direkte foreninger, for så vidt som de forskellige, gældende satser ikke angår enhedens juridiske form, men arten af dens aktivitet. Imidlertid forudsættes der i loven talrige dispositioner, som er fælles for foreninger, der er fritaget eller har ret til fradrag.

13. Andre fritagelser

Se punkt 12

14. Nulsatsordning

Nej

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

De foreninger, der er erklæret til gavn for almenvellet, og som overholder betingelserne i artikel 42 i lov om fonde og skattefordele ved privat deltagelse i almennyttige aktiviteter, har mange skattefordele.

1 - De er fritaget for selskabsskat, for så vidt angår udøvelsen af de aktiviteter, der udgør deres sociale formål eller specifikke endemål, herunder formuestigninger fra erhvervelser eller overdragelser af udbyttegivende værdipapirer. De er også fritaget for at betale skat af de resultater, der er opnået ved en erhvervsmæssig virksomhed, hvis denne falder sammen med enhedens formål eller specifikke endemål.

Indtægter fra erhvervsmæssig virksomhed eller kapitalindtægter er ikke fritaget, men de er behæftet med visse fordele, især i skatteansættelsen hvor der skal anvendes en fast sats på 10%.

2 - De er fritaget for de fleste lokale skatter;

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

De foreninger, der erklæres til gavn for almenvellet, skal overholde de i artikel 42 i lov om fonde og skattefordele ved privat deltagelse i almennyttige aktiviteter fastsatte betingelser, herunder:

- forfølge almennyttige mål (social, uddannelsesmæssig, kulturel, sportslig og sundhedsmæssig bistand, udviklingssamarbejde, miljøbeskyttelse, fremme af samfundsøkonomien, frivillig samfundstjeneste eller forskning osv.).
- anvende mindst 70% af nettoindtægterne til disse formål.
- årligt fremsende foreningens regnskaber i korrekt form til det kompetente organ.
- i tilfælde af opløsning anvende sin formue til opfyldelse af almennyttige mål.
- foreningernes vedtægtsmæssige repræsentanter skal arbejde gratis.

17. Kriterier for anerkendelse

Disse fremgår af artikel 4 i lov om foreninger af 1964, ændret ved lov om fonde og skattefordele ved privat deltagelse i almennyttige aktiviteter. Det drejer sig bl.a. om:

- almennyttige formål nedfældet i vedtægterne.
- åben aktivitet, der ikke er forbeholdt medlemmerne.
- andet formål end at skabe fortjeneste, ingen udlodning af eventuelt opnået fortjeneste, og bestyrelsen skal udføre sit arbejde gratis.
- besiddelse af de personlige og materielle midler, der er nødvendige for at opfylde de vedtægtsmæssige formål.
- foreningen skal have haft en uafbrudt levetid på to år forud for anmodningen.

18. Godkendte formål

Se punkt 16 og 17.

19. Gaver fra privatpersoner

Under visse betingelser og med visse begrænsninger kan fysiske personer, der giver gaver til skattebegunstigede, fratrække disse gaver fra den skattepligtige indkomst. Normalt vil dette fradrag være 20% af værdien af gaven. Imidlertid kan de samlede, fradragsberettigede udgifter ikke overstige 30% af den skattepligtige indkomst.

20. Gaver fra selskaber

Juridiske personer kan på visse betingelser fratrække gaver til skattebegunstigede. Dette fradrag kan i de fleste tilfælde ikke overstige 10% af skattegrundlaget.

Iøvrigt er der også skattefordele for virksomheder, der samarbejder om almennyttige aktiviteter og bl.a. erhverver kunstværker med henblik på at forære dem væk som gave. Der er også særlige skattefordele i forbindelse med udgifter til fremme og udvikling af visse kunstarter.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

Der findes ingen lovgivning for så vidt angår foreninger. (Med hensyn til fonde, se punkt. 24).

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

I henhold til artikel 11 i anordning af 20. maj 1965 er foreninger forpligtede til at føre regnskaber, hvor alle indtægter og udgifter anføres. Disse regnskaber skal tilstilles alle foreningens medlemmer og derefter årligt fremlægges for den ordinære generalforsamling med et budget for det kommende år.

Endelig skal de sendes til provinsens præfektur (for foreninger, der ligger i en

autonom region, som ikke har lovgivet på området) og til Justitsministeriet (for foreninger, der er erklæret til gavn for almenvellet).

Tilsyn

I lov af 1964 forudsattes det, at det offentlige kontrollerer foreninger, men denne bestemmelse er implicit ophævet ved Forfatningen af 1978.

De foreninger, der er erklæret til gavn for almenvellet, skal årligt til Justitsministeriet fremsende en beskrivelse af de aktiviteter, der er gennemført i løbet af det foregående regnskabsår.

FONDE

22. Oprettelse

En fond kan oprettes *"inter vivos"* eller *"mortis causa"*. I første tilfælde skal det ske ved dokument oprettet ved notar, i det andet skal oprettelsen være bestemt i testamentet.

Opførelse i et fondsregister under Justitsministeriets ressort er obligatorisk og retsstiftende.

23. Definition

I artikel 1 i lov om fonde af 1994 defineres fonde som organisationer, der oprettes, uden at formålet er at skabe fortjeneste, idet stifterne varigt ønsker deres formue anvendt til et formål til gavn for almenvellet.

24. Nationalitetskrav

Udlændinge kan oprette en fond i Spanien.

Iøvrigt kan også udenlandske fonde udøve aktiviteter i Spanien inden for rammerne af deres formål og nyde samme fordele som spanske, på betingelse af at de er repræsenteret på spansk område og bliver indført i fondsregistret.

Indførelsen kan afvises, når deres formål ikke er almennyttigt, eller når de ikke er lovligt oprettet i overensstemmelse med deres nationale lovgivning. (Artikel 5 i loven).

25. Status som juridisk person

Fonde får status som juridiske personer fra og med indførelsen af oprettelsesdokumentet i registret. Indførelsen vil kunne afvises, hvis dette dokument ikke overholder lovens forskrifter.

26. Rets- og handleevne

Fondens formue kan bestå af alle slags formuegoder og rettigheder af økonomisk værdi, og som fonden ejer. En liste herover skal indgå i registret.

Administration og rådighed over formuen tilfalder bestyrelsen ("patronatet"), som forvalter fonden i overensstemmelse med forskrifterne i vedtægterne. Imidlertid fastsættes i lovens artikel 19 begrænsninger for råderetten over fondens formue, og talrige transaktioner forudsætter forudgående tilladelse fra tilsynsmyndigheden ("protektoratet").

Iøvrigt kan fonde ikke deltage i selskaber, hvor de kan blive draget til personligt ansvar for selskabets gæld. De kan dog deltage i kapitalselskaber.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Formuegoder og rettigheder fra opløsningen skal anvendes til fonde og ideelle privatretlige enheder, der har et almennyttigt formål, som er anført i oprettelsesdokumentet eller i fondens vedtægter. Såfremt intet er anført, beslutter bestyrelsen eller tilsynsmyndigheden, hvilke af disse enheder der skal have disse rettigheder.

Ved fravigelse fra disse bestemmelser kan det imidlertid i oprettelsesdokumentet eller i vedtægterne fastsættes, at disse

formuegoder skal gives til andre offentlige enheder med almennyttige formål (artikel 31 i loven).

SKATTEFORHOLD

28. De i registret lovligt opførte fonde, som overholder de i artikel 42 i lov om fonde og skattefordele ved privat deltagelse i almennyttige aktiviteter fastsatte betingelser, har samme skattefordele som foreninger. (Se punkt. 15 til 20). For at opnå dette skal de godkendes af Finansministeriet og udtrykkeligt anmode om fritagelserne.

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Bestyrelsen for fonden skal årligt udarbejde en formueopgørelse, status og resultatopgørelse samt en redegørelse over fondens aktiviteter og økonomiske forvaltning. Det skal også foretage afslutning af indtægts- og udgiftsbudgettet for det foregående år. Det hele skal tilsendes tilsynsmyndigheden;

Desuden er en ekstern revision under visse omstændigheder obligatorisk.

Endelig skal bestyrelsen også senest tre måneder før afslutningen af hvert regnskabsår udfærdige og tilsende tilsynsmyndigheden budgettet for det kommende år. (Artikel 23 i loven).

30. Tilsyn

Tilsynet skal lette udøvelsen af stiftelsesretten og sikre, at oprettelsen og driften sker i overensstemmelse med loven. Tilsynet skal udøves af en statslig myndighed, for så vidt angår fonde under statens kompetence.

Denne tilsynsmyndighed har ansvaret for revisionen og kan bede justitsmyndighederne om lov til midlertidigt at intervenere i fonden og påtage sig bestyrelsens beføjelser i den af dommeren fastsatte periode.

FRANKRIG

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja - (præamblen til Forfatningen af 1958, hvori er anført de i erklæringen om menneskerettighederne af 1789 definerede principper) og af Forfatningsrådet (beslutning af 16. juli 1971, det franske statstidende Journal Officiel den 18. juli 1971).

2. Definition

   "ved forening forstås den aftale, ved hvilken to eller flere personer permanent forener deres viden eller aktivitet med et andet formål end at dele overskud" (artikel 1 i lov af 1901).

3. Mindste antal stiftere

   To

4. Foreningstyper

   Ikke-anmeldt forening eller *de facto* forening

   Anmeldt forening

   Almennyttig forening (ikke en juridisk definition, denne anerkendelse foretager staten efter skøn).

5. Nationalitetskrav

   Ingen særlige betingelser

6. Status som juridisk person

   Ikke-anmeldt forening - nej

   Anmeldt forening - ja, ved fremsendelse af en erklæring til præfekturet indeholdende foreningens navn, formål, hjemsted og oplysninger om ledernes navn, erhverv, bopæl og nationalitet samt to eksemplarer af vedtægterne og ved en offentliggørelse af denne erklæring i det franske statstidende.

7. Rets- og handleevne

   En anmeldt forening kan kun erhverve, eje og administrere "det lokale, der skal bruges til foreningens administration og medlemsmøder, og de ejendomme, der er strengt nødvendige for opfyldelsen af det formål, den har sat sig." (artikel 6 i lov af 1901); den kan kun modtage gaver og testamentsarv, hvis den som eneste mål har bistand, velgørenhed, videnskabelig eller medicinsk forskning, hvis det er en kulturel forening, en familieforening eller den er tilknyttet en større, almennyttig forening

   En forening, der er erklæret til gavn for almenvellet, har en lidt større rets- og handleevne, eftersom der her ikke bruges ordet "strengt". Den kan desuden erhverve skove og jorde til beplantning med skov, modtage gaver og testamentsarv. Hvis den ved gave eller testamentsarv modtager en ejendom, som ikke er nødvendig for dens arbejde, skal den sælge denne og beholde salgsprisen. Der skal på forhånd gives en præcis, administrativ tilladelse til at give den påtænkte gave.

8. Formkrav til vedtægterne

   Ingen obligatorisk form for vedtægterne, som er parternes lov.

9. Registreringsforpligtelse

   Ingen registrering, se punkt 6 om anmeldelsesprocedure

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Intet forbud hverken i lov af 1901 eller i retspraksis; mulighed for at have fortjeneste.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Resten af aktiverne kan ikke tilfalde medlemmerne. I henhold til vedtægterne og/eller generalforsamlingen overdrages et restbeløb i reglen til en ideel organisation, der har et lignende formål.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

    Alle de i artikel 13 omtalte fritagelser synes at være omfattet af den franske skattelov

13. Andre fritagelser

    Visse fritagelser for registreringsafgift

14. Nulsatsordning

    Nej

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

    Når foreninger er ideelle og fritaget for moms, pålægges de ikke skatter som selskaber (selskabsskat, skat til dækning af lærlingeuddannelsesudgifter, erhvervsskat osv.).

    Når de ikke har pligt til at betale selskabsskat med den efter gældende ret relevante sats, skal de betale formueskat.

    Alle foreninger skal betale lokalskatter. Dvs. boligskat undtagen for ikke-møblerede lokaler og lokaler, der er åbne for offentligheden, samt skat af fast ejendom, der skal betales af alle ejere af ejendomme med undtagelse af sociale boliger.

    Når de er fritaget for moms, skal de betale skat af lønindtjening. Når de beskæftiger over 10 ansatte, skal de betale arbejdsgiverbidrag til videre- og efteruddannelse og til "byggeindsats".

    De skal betale skat af formueafkastet.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

    Såfremt en forening udøver visse specifikke aktiviteter, skal den have en administrativ godkendelse (turisme- og fritidsaktiviteter, visse "bemyndigede" aktiviteter på social- og sundhedsområdet eller det socialmedicinske område, aktiviteter, der anses for at være offentlige serviceopgaver som f.eks. jagt- eller fiskeriforeninger, tilrettelæggelse af officielle sportskonkurrencer osv.).

    Foreninger, der er anerkendt som værende til gavn for almenvellet

    Denne anerkendelse søger man om hos Indenrigsministeriet, og den gives, med forbehold, ved anordning i Forvaltningsrådet. Denne anerkendelse pålægger visse forpligtelser, men giver mulighed for at modtage større gaver og at erhverve og besidde fast ejendom.

17. Kriterier for anerkendelse

    Foreningen skal være anmeldt og have været regelmæssigt aktiv som anmeldt forening i 3 år, gennemføre aktiviteter til gavn for almenvellet, række ud over lokalområdet, have mindst 200 medlemmer og vedtage de af Forvaltningsrådet udarbejdede standardvedtægter

18. Godkendte formål

    Godkendelsen bevilges af staten, som overdrager foreninger offentlige serviceopgaver. Til gengæld for snævre, administrative rammer og en streng kontrol får disse foreninger diverse former for støtte (f.eks. [illegible]r sportsforbund i henhold til anordning af 8. august 1945 monopol på afholdelse af konkurrencer).

19. Gaver fra privatpersoner

    Gaver fra privatpersoner til anmeldte foreninger er fradragsberettigede op til 1,25% af den skattepligtige indkomst og op til 5%, hvis de gives til fonde og almennyttige foreninger. Disse gaver giver ret til en skattenedsættelse på 40% af gavens værdi (50% når de skal bruges til gratis måltider eller bolig til dårligt stillede personer). Kun gaver til en fransk forening eller en udenlandsk forening, der udøver sin aktivitet i Frankrig, er fradragsberettigede.

20. Gaver fra selskaber

Gaver fra virksomheder er fradragsberettigede med 37% eller 42% af det skattepligtige overskud inden for en grænse af 2‰ af omsætningen, hvis gaven gives til anmeldte foreninger, og 3‰, hvis gaven gives til almennyttige foreninger (og fonde)

Kun gaver til en fransk forening eller en udenlandsk forening, der udøver sin aktivitet i Frankrig, er fradragsberettigede.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Kun almennyttige foreninger, foreninger, der støttes af det offentlige, og foreninger, der udøver en erhvervsmæssig virksomhed over en vis grænse (budget, status, antal ansatte) har en lovbestemt forpligtelse til at indlevere regnskaber i foreskrevet form.

FONDE

RETSTILSTAND

22. Oprettelse

Almennyttig fond: Projektet skal fremlægges for Indenrigsministeriet og derefter Forvaltningsrådet, som ved at godkende, at fonden er til gavn for almenvellet, giver fonden lov til at modtage indtægter. Vedtægterne skal udformes i overensstemmelse med de af Forvaltningsrådet opstillede standardvedtægter, hvorefter udpegelse af medlemmerne af bestyrelsen sædvanligvis skal følge reglen om tre tredjedele, dvs. en tredjedel af medlemmerne udpeges af stifterne, en tredjedel er fødte medlemmer og repræsenterer det offentlige, og en tredjedel af medlemmerne udpeges af bestyrelsen.

En såkaldt "skyggefond": oprettes inden for en almennyttig fond, uden at der dermed etableres en ny juridisk enhed (sjældent tilfælde).

Virksomhedsfonde (lov af 4.7.1990) behøver ikke at blive anerkendt som almennyttige; de oprettes for en fastsat varighed (som regel 5 år med mulighed for forlængelse), og deres handlingsprogram godkendes af den administrative myndighed.

23. Definition

"... uigenkaldelig henlæggelse af formuegoder, rettigheder eller ressourcer til et almennyttigt og ideelt formål ..."

24. Nationalitetskrav

Pr. definition består en tredjedel af bestyrelsesmedlemmerne af repræsentanterne for det offentlige og af personer, der er udpeget af det offentlige. For at udøve en permanent aktivitet i Frankrig eller for at have samme muligheder som en fransk fond skal en udenlandsk fond anerkendes som almennyttig.

25. Status som juridisk person

Ja, så snart Forvaltningsrådet ved anordning har godkendt fonden som almennyttig, og dette er offentliggjort i det franske statstidende (Journal officiel).

26. Rets- og handleevne

Samme betingelse med hensyn til at acceptere gaver som en almennyttig forening, men større muligheder for at eje en formue, herunder udlejningsejendomme.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Samme bestemmelser som for en almennyttig forening (se punkt 11), men administrationens samtykke er obligatorisk.

SKATTEFORHOLD

28. Samme ordning som for foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

Kontrolforanstaltninger og forpligtelse til at fremlægge regnskaber er ens for fonde og almennyttige foreninger.

IRLAND

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Den generelle ret til at stifte en forening er sikret i artikel 40, stk 6, i den irske Forfatning. Den mere specifikke ret til at stifte foreninger for private organisationer er fastlagt i selskabsloven og i lovgivningen for "Industrial and Provident Societies".

2. Definition

   En "forening" som sådan defineres ikke specifikt i den irske lovgivning. Den form, en forening får, afgøres af den juridiske struktur, der vælges. Dette behandles i det følgende.

3. Foreningstyper

   Tre hovedtyper er relevante for private organisationer:

   (a) "Unincorporated bodies" (foreninger der ikke er selvstændige retssubjekter). Sådanne organisationer kan have vedtægter nedfældet på skrift. I disse fastlægges organisationens mål og formål samt eventuelt nærmere oplysninger om medlemskab og bestyrelse. Rent juridisk udgør vedtægterne en kontrakt eller bindende aftale mellem gruppens medlemmer om at overholde aftalens vilkår, dvs. man skal tilstræbe at nå det mål, der er angivet i vedtægterne, udføre aktiviteterne i overensstemmelse med vedtægterne osv. Selvom vedtægterne er juridisk bindende, f.eks. mellem gruppens medlemmer, har den ingen virkning over for ikke-medlemmer. Således erhverver gruppen i sig selv ikke status som juridisk person.

   (b) "Company limited by guarantee" (et selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb). Dette er en variant af de irske erhvervsvirksomheders standardform for status som juridisk person. I et sådan selskab er der ingen andele, og medlemmerne garanterer blot at betale et vist (sædvanligvis symbolsk) beløb til dækning af selskabets gæld i tilfælde af opløsning.

   (c) "Industrial and Provident Society". Denne form anvendes ofte af andelsselskaber. I praksis er mange af de regler, der gælder for en "Industrial and Provident Society", meget lig dem, der har virkning for selskaber, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb. Der er dog én vigtig forskel, idet et selskab med begrænset hæftelse kan stiftes af en gruppe i et hvilket som helst lovligt øjemed i modsætning til en forening, der for at blive registreret som en "Industrial and Provident Society" skal stiftes "med henblik på at drive erhvervsvirksomhed".

   Der er ligeledes forskellige typer af foreningsformer, der kan være relevante for private foreninger, herunder truster, forsørgelsesforeninger (Friendly Societies) osv. Imidlertid er ovennævnte tre typer, de oftest anvendte i Irland.

4. Mindste antal stiftere

   Både selskabet, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb, og en "Industrial and Provident Society" skal have mindst syv medlemmer. Der er ingen lovmæssige minimumskrav forbundet med stiftelsen af foreninger der ikke er selvstændige retssubjekter.

5. Nationalitetskrav

   Der er ingen specifikke nationalitetskrav forbundet med nogen af de tre vigtigste, juridiske foreningsformer.

6. Status som juridisk person

   Foreninger der ikke er selvstændige retssubjekter har ingen særskilt status som juridisk person. Både selskabet,

hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb, samt en "Industrial and Provident Society" har særskilt status som juridisk person. Denne erhverves ved at indsende organisationens vedtægter i den påkrævede form til den relevante offentlige myndighed, der er bemyndiget til at anerkende den specifikke organisation. Vedtægterne kan derefter gennemses af offentligheden som helhed.

7. Rets- og handleevne

Organisationens rets- og handleevne er fastlagt i vedtægterne. Hvis det drejer sig om et selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb, kaldes vedtægterne "Memorandum and Articles". Er det en "Industrial and Provident Society" kaldes de "the Rules". Der er ingen specifikke begrænsninger i rets- og handleevnen for private foreninger, bortset fra dem, der generelt er fastsat i loven for den juridiske form.

8. Formkrav til vedtægterne

Drejer det sig om et selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb, skal vedtægterne udarbejdes i en for selskabsregistret, der er det relevante registreringsorgan, acceptabel form. Eksempel på "Memorandum and Articles" forefindes i selskabsloven, og disse vedtægter eller en variant heraf anvendes generelt af selskaber. Med hensyn til en "Industrial and Provident Society" skal "the Rules" ligeledes kunne accepteres af forsørgelses-foreningsregistret (the Registrar of Friendly Societies), der er det relevante registreringsorgan. Der findes ingen officiel bestemmelse for, hvordan foreskrevne vedtægter skal udformes, men forsørgelsesforeningsregistret har godkendt vedtægter udarbejdet af forskellige private organisationer, og disse eller en variant heraf anvendes generelt.

9. Registreringsforpligtelse

Som beskrevet i det foregående. Begge former for organisationer skal registreres hos den relevante registrerings-myndighed. Derudover er der ingen specifikke registreringskrav.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

Der er ingen specifik begrænsning på disse organisationstypers mulighed for at drive erhvervsvirksomhed. Dog skal en organisation, der ønsker at blive fritaget for visse skatter af ligningskommissionen (the Revenue Commissioners) på grundlag af sine velgørende aktiviteter, være "the subject of a binding trust for charitable purposes only", dvs. vedtægterne for gruppen skal indeholde en bindende bestemmelse, der garanterer, at eventuelt modtagne penge af gruppen anvendes til velgørende formål. Desuden er det usandsynligt, at organisationer med vedtægter, der indeholder elementer af erhvervsmæssig karakter, vil blive betragtet som velgørende af ligningskommissionen.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Selskabsloven og lovgivningen for "Industrial and Provident Societies" indeholder ingen generelle restriktioner med hensyn til anvendelse af aktiver i tilfælde af opløsning. Hvis et selskab ønsker at blive anerkendt som velgørende af ligningskommissionen, kræver kommissionen normalt, at selskabets aktiver overføres til en anden organisation af velgørende karakter i tilfælde af opløsning.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

Artikel 13 er blevet gennemført i Irland.

13. Andre fritagelser

Andre fritagelser af relevans for private organisationer (omfattende de i henhold til det 6. momsdirektiv påkrævede) herunder:

(a) skoleundervisning, universitetsuddannelse samt erhvervsuddannelse eller omskoling

(b) pleje og lægebehandling ydet af hospital, plejehjem, klinik eller lignende institution

(c) tjenesteydelser forbundet med forsorgsarbejde til gavn for børn og unge

(d) varer og tjenesteydelser inden for velfærd og social sikring leveret af ideelle organisationer

(e) tjenesteydelser og varer leveret til medlemmer af ideelle organisationer, hvis mål primært er af politisk, fagforeningsmæssig, religiøs, patriotisk, filosofisk, filantropisk eller samfundsmæssig art.

14. Nulsatsordning

Produkter under nulsatsordningen omfatter medicinsk udstyr og medicinske instrumenter, bl.a. kørestole og andre befordringsmidler, ortopædiske instrumenter, gangstativer, krykker o.l.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Selskabsloven og lovgivningen for "Industrial and Provident Societies" giver ingen mulighed for generel fritagelse for beskatning i forbindelse med private organisationer.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

Det er muligt for enten et selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb, eller i sjældnere tilfælde for en "Industrial and Provident Society" at søge ligningskommissionen om fritagelse for forskellige skatter på grundlag af organisationens velgørende status. For at blive anerkendt som velgørende skal selskabets eller foreningens formål og bemyndigelse udformes på en sådan måde, at hvert formål, som organisationens indkomst eller ejendom kan anvendes til, er velgørende og, som beskrevet ovenfor skal dens hovedformål og anvendelsen af dens indkomst eller ejendom være underlagt en bindende bestemmelse. Dette betyder, at den forpligter sig til i henhold til loven kun at fremme det af organisationen fastsatte formål og til at anvende sin indkomst og ejendom udelukkende til disse formål.

17. Kriterier for anerkendelse

For at blive anerkendt som en velgørende organisation skal selskabets formål høre ind under ét af følgende områder:

(a) fremme af uddannelse

(b) fremme af religion

(c) fattighjælp

(d) andet arbejde af velgørende art til gavn for samfundet

Desuden skal selskabet for at opfylde ovennævnte føre regnskaber, der revideres hvert år, og fremlægge dem for ligningskommissionen på anmodning herom, det skal forbyde betaling af honorarer og/eller løn (bortset fra udlæg) til ledende funktionærer og direktører for leverede tjenesteydelser og skal ligeledes opfylde de ovenfor nævnte kriterier, herunder opløsning af organisationen.

Skatter, som en organisation kan fritages for, omfatter indkomstskat, selskabsskat (i tilfælde af et selskab), kapitalvindingsskat, skat af rente på tilbageholdt overskud, skat på overtagelse af kapital og stempelafgift på overdragelse eller udlejning af fast ejendom.

Der er ingen momsfritagelse, og ansatte i en velgørende organisation er pligtige til at betale indkomstskat i henhold til kildeskattesystemet og bidrag til en lønrelateret socialforsikringsordning.

18. Gaver fra privatpersoner og selskaber

I nogle tilfælde gives der skattelempelser på gaver fra privatpersoner og selskaber. En af de for den almennyttige sektor væsentligste lempelser er, at gaver på mellem £ 100 og £ 10 000 til visse uddannelsesinstitutioner kan fratrækkes.

REGNSKABER OG TILSYN

19. Særligt tilsyn med foreninger der ikke er selvstændige retssubjekter findes ikke. Selskaber er underlagt rapporterings- og regnskabskrav i forhold til selskabsregistret. Selvangivelse og regnskaber skal hvert år indsendes, og der skal føres protokol over ændringer i medlems-, ledelsesforhold osv. "Industrial and Provident Societies" er stort set underlagt de samme rapporteringskrav (rapportering til forsørgelsesforeningsregistret). I ekstreme tilfælde kan der udpeges eksperter til at undersøge driften af disse organisationer. Organisationer, der konsekvent undlader at indsende selvangivelser, vil blive slettet. Generelt er regnskabs- og tilsynskravene ikke særligt strenge. I tilfælde af velgørende organisationer har ligningskommissionen en tilsynsførende funktion, men i praksis er denne ikke specielt bebyrdende.

FONDE

Der er ingen specifik lovgivning om fonde i Irland. En organisation, hvis status er anerkendt som velgørende af ligningskommissionen, kan ansøge kommissionen for velgørende gaver og testamentsarv om at få status som selvstændigt retssubjekt i henhold til lov om velgørenhed af 1973 (Charities Acts). Der er imidlertid kun ca. 25 sådanne organisationer i Irland.

ITALIEN

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Artikel 2 og 18 i Forfatningen. Artikel 14-42 i civillovbogen. Lov af 27. februar 1985, lov nr. 266 af 11. august 1991 om frivillige organisationer.

2. Definition

   Ingen definition ifølge loven. I henhold til retslæren er det enhver stabil organisation bestående af flere personer med det formål at forfølge en fælles interesse uden at formålet er at skabe et økonomisk overskud.

3. Mindste antal stiftere

   Nej

4. Foreningstyper

   Anerkendte foreninger

   Ikke anerkendte foreninger

   Komitéer

5. Nationalitetskrav

   Ingen begrænsninger

6. Status som juridisk person

   Kun anerkendte foreninger som følge af en anerkendelsesanordning fra regeringen. En nødvendig betingelse for at blive anerkendt er at have en tilstrækkelig formue til at kunne forfølge de vedtægtsbestemte mål. Myndigheden til at anerkende juridiske personer kan tildeles formanden for ministerrådet, regionen eller præfekten i forhold til den geografiske udstrækning af foreningernes aktivitet.

   For ikke anerkendte foreninger gælder der visse begrænsninger (se punkt 7).

7. Rets- og handleevne

   En privatretlig juridisk person kan ikke erhverve fast ejendom eller modtage gaver eller arv og heller ikke modtage testamentsarv uden myndighedernes tilladelse. Tilladelsen anses for at være en betingelse for, at erhvervelsen kan træde i kraft.

   Begrænsningerne for de ikke anerkendte foreninger består i en ufuldstændig formuemæssig selvstændighed, i den forstand at også de personer, der har handlet i foreningens navn og på dennes vegne, er ansvarlige for foreningens forpligtelser. Lov nr. 52 af 27. februar 1985 giver nu mulighed for, at ikke anerkendte foreninger kan erhverve ejendom. Ikke anerkendte foreninger og komitéer kan optræde som part i en retssag.

   Frivillige organisationer, der er opført i registret, kan, selv om de har status som ikke anerkendte foreninger, erhverve de for deres aktivitet nødvendige goder og modtage gaver og testamentsarv.

8. Formkrav til vedtægterne

   Stiftelsesdokumentet skal have form af et offentligt dokument for at blive anerkendt. Obligatorisk mindsteindhold.

9. Registreringsforpligtelse

   Nej, men hvis foreningen ikke er registreret, hæfter bestyrelsesmedlemmerne personligt og solidarisk for forpligtelserne sammen med den juridiske person (artikel 33 i civillovbogen).

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Foreninger kan drive erhvervsmæssig virksomhed for at nå deres mål. En sådan virksomhed må ikke have til formål at indtjene overskud. Den må kun have til formål at fremme foreningens mål. Hvis den erhvervsmæssige virksomhed derimod ikke har noget med foreningens formål at gøre, vil den de facto blive anset for at være et selskab med betydelige skattemæssige og selskabsretlige konsekvenser. I artikel 24 i civillov-

bogen fastsættes det, at medlemmer ikke har ret til udlodning af overskud.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

De resterende aktiver anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne i stiftelsesdokumentet eller vedtægterne. Såfremt der ikke findes specifikke bestemmelser, er de af den generalforsamling, der har besluttet opløsningen, vedtagne beslutninger gældende. Hvis der ikke er truffet nogen beslutning, tilfalder det regeringen at træffe beslutning.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Det 6. momsdirektiv: fritagelse i henhold til artikel 13

Ja.

13. Andre fritagelser

Frivillige organisationers overdragelser af formuegoder og udførte serviceydelser er fritaget for moms. Foreninger er fritaget for registreringsskat og afgifter i forbindelse med stiftelsesdokumentet og alle dokumenter, der er knyttet til foreningernes aktivitet.

Foreninger, der modtager en gave, er fritaget for gaveafgift, tinglysnings- og matrikelafgifter og INVIM (skat på værdistigning af fast ejendom). Det samme gælder for legater og arv.

14. Nulsatsordning

Nej.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Anerkendte og ikke anerkendte foreninger skal betale indkomstskat for juridiske personer (IRPEG), der er proportionel med beløbet fra indtægter fra fast ejendom, kapitalindkomster eller indtægter fra udøvelsen af erhvervsmæssig virksomhed, hvad enten disse er lejlighedsvise eller ej. De beløb, medlemmerne betaler som bidrag eller medlemskontingenter, bliver ikke indregnet i skatteansættelsen.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

IRPEG'en nedsættes med 50% for historiske, litterære, videnskabelige, forsøgs- og forskningsforeninger, hvis formål i alt væsentligt er kulturelle.

Fortjeneste fra frivillige organisationers marginale, handels- og produktionsmæssige aktiviteter er ikke skattepligtige, hvis denne anvendes til opfyldelse af organisationens institutionelle formål.

17. Kriterier for anerkendelse

For det første være en juridisk person og være en frivillig organisation i henhold til lov 266/91.

18. Godkendte formål

Hvad angår frivillige organisationer, skal fritagelsen være forudsat gennem kriterier, der udfærdiges ved interministeriel anordning (Social- og Finansministeriet), der er under udarbejdelse.

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver, der fremmer sociale, humanitære, kulturelle, religiøse eller politiske formål, kan fratrækkes inden for 2%.

Denne grænse kan overskrides, når gaven går til organisationer, der har til formål at fremme studiet, forskningen, informationsspredning, erhvervelse, vedligeholdelse eller restaurering af kulturarven eller til institutioner, der har til opgave at arrangere messer eller udstillinger af særlig kulturel eller

videnskabelig interesse efter tilladelse fra Kulturministeriet.

Gaver til det centrale institut til støtte for den italienske, katolske kirkes præster og gaver til hjælp til befolkningen i udviklingslandene kan fratrækkes inden for en grænse af 2 millioner lire.

Gaver til frivillige organisationer, der er opført i registret er ikke længere fradragsberettigede. Den eneste nuværende mulighed for fradrag er, hvis der er tale om en forening, der har status som juridisk person eller en forening som skal betale virksomhedsskat. Opførelse i det regionale register over foreninger er derfor ikke længere tilstrækkelig.

20. Gaver fra selskaber

Som for privatpersoner er gaver til fremme af sociale, humanitære, kulturelle, religiøse eller politiske mål fradragsberettigede inden for en grænse af 2%.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

For de foreninger, der har hjemsted i Italien, er ordningen den samme, på betingelse af at de er opført i det regionale register på italiensk område.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Den administrative myndighed har tilsyns- og kontrolbeføjelser

FONDE

22. Oprettelse

Fundats (unilateralt dokument mellem levende i form af et offentligt eller testamentarisk dokument).

23. Definition

Privat, juridisk person med en formue bestemt til et formål.

24. Nationalitetskrav

Nej.

25. Status som juridisk person

Som følge af tilladelse fra regeringen ved anordning fra formanden for ministerrådet.

26. Rets- og handleevne

Som for anerkendte foreninger.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Såfremt intet er fastsat i vedtægterne, tildeler det offentlige aktiverne til andre organisationer med lignende formål.

SKATTEFORHOLD

28. For historiske, litterære, videnskabelige, forsøgs- og forskningsfonde, der udelukkende har kulturelle formål i den betydning, der fremgår af artikel 6 i DPR 601/73, nedsættes den skattepligtige indtægt for juridiske personer med op til 50%. Med hensyn til moms er import af varer, som foræres til fonde, der som formål har bistand, velgørenhed, uddannelse, undervisning, undersøgelser og forskning, fritaget for moms.

Som generelt princip skal fonde, der ikke udøver handels-

landbrugs- eller erhvervsvirksomhed iøvrigt ikke betale moms i henhold til artikel 4 i DPR. 633/72.

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Nej

30. Tilsyn

Den administrative myndighed har kontrolbeføjelser over fonde, hvilket hovedsagelig består i beføjelse til at ændre fondens formål, når disse er nået eller er blevet umulige eller

uhensigtsmæssige, beføjelse til at koordinere fonde og beføjelse til at sammenlægge flere fonde, når deres formue er blevet utilstrækkelig.

LUXEMBOURG

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja. Artikel 26 i Forfatningen af 17. oktober 1868 som ændret, lov af 21. april 1928 om ideelle foreninger og fonde, som ændret, og lov af 11. maj 1936, der sikrer foreningsfriheden.

2. Definition

   Artikel 1 i lov af 21. april 1928: ved en ideel forening forstås en forening, der ikke beskæftiger sig med industrielle eller kommercielle aktiviteter og heller ikke søger at skaffe sine medlemmer materiel vinding.

3. Mindste antal stiftere

   Tre

4. Foreningstyper

   Ideelle foreninger (ASBL)

   De facto forening

5. Nationalitetskrav

   Ingen restriktioner.

6. Status som juridisk person

   Opnås den dag vedtægterne offentliggøres i Mémorial.

7. Rets- og handleevne

   Ideelle foreninger kan kun have ejendomsret over eller på anden vis besidde de ejendomme, der er nødvendige for opfyldelsen af de vedtægtsmæssige mål. Der er ingen begrænsninger med hensyn til løsøre.

   Foreninger skal altid ved arrêté grand-ducal (storfyrstelig anordning) have tilladelse til at modtage gaver, medmindre værdien ikke overstiger LUF 500 000.

8. Formkrav til vedtægterne

   Skriftligt notarialiter eller privat oprettet dokument

9. Registreringsforpligtelse

   Stiftelsesdokumentet skal registreres. Vedtægterne og bestyrelsesmedlemmernes efternavn, fornavn, stilling og bopæl samt oplysning om hjemsted skal indleveres til handels- og selskabsregisteret. Enhver ændring skal også indleveres. En alfabetisk liste over medlemmerne skal indleveres til justitskontoret for den civilret, hvor foreningen har sit hjemsted senest en måned efter offentliggørelsen af vedtægterne. Årlig ajourføring.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Aktiviteter med det formål at skabe fortjeneste er ikke forbudt, men skal imidlertid have karakter af lejlighedsvise arrangementer og være underordnet i forhold til hovedaktiviteten.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Hvis andet ikke er bestemt i vedtægterne, træffes beslutningen på generalforsamlingen. Hvis generalforsamlingen ikke kan træffe beslutning, vil kuratorerne sørge for en anvendelse, der ligger så tæt som muligt op ad foreningens formål.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Det 6. momsdirektiv: fritagelse i henhold til artikel 13

    Ja.

13. Andre fritagelser

    Aktiviteter med et undervisnings- eller uddannelsesmæssigt formål, der er iværksat af offentlige eller private institutioner, aktiviteter iværksat af

vandrehjem, af tilrettelæggere af sportsbegivenheder eller aktiviteter af videnskabelig, kulturel, uddannelsesmæssig, økonomisk eller erhvervsmæssig karakter, når indtægterne hovedsagelig skal dække omkostningerne ved tilrettelæggelsen, teaterforestillinger, konferencer, medicinske og paramedicinske tjenester under forudsætning af at de nævnte undtagelser ikke kan fremkalde konkurrenceforvridning.

14. Nulsatsordning

Nej.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Ideelle foreninger er i henhold til artikel 159 i den luxembourgske skattelov skattepligtige, for så vidt angår indkomstskat for sammenslutninger (IRC). Formueskat for enhver person, der skal betale IRC-skat. I artikel 25 i lov af 29. december 1971 fastsættes registreringsafgifter og afgifter ved arv og ved ejendomsoverførelse ved død. Med hensyn til gaver mellem levende og testamentariske gaver er satsen 6%.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

I artikel 161 i skatteloven fastsættes en fritagelse for organisationer, der direkte og udelukkende har kulturelle, velgørende eller almennyttige mål. De er imidlertid skattepligtige, såfremt de udøver en aktivitet af kommerciel eller industriel karakter. Kun de ideelle foreningers ikke-udbyttegivende aktiviteter er fritaget for skat, ikke eventuelle underordnede eller lejlighedsvise udbyttegivende aktiviteter.

17. Kriterier for anerkendelse

Ideelle foreninger, som har et almennyttigt formål af filantropisk, religiøs, videnskabelig, kunstnerisk, pædagogisk, social, sportslig eller turistmæssig art kan anerkendes som almennyttige.

18. Godkendte formål

Anmodning til Justitsministeriet, formålet må ikke være at skabe fortjeneste, men skal i overensstemmelse med vedtægterne være til gavn for almenvellet. Ved en storfyrstelig anordning, der træffes efter udtalelse fra Statsrådet, tildeles status. Skattefordele indrømmes herefter i henhold til skatteloven.

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver på i alt over LUF 5 000 årligt er fradragsberettigede inden for 10% af den samlede nettoindkomst eller LUF 10 000 000. Gaverne skal gives til anerkendte almennyttige organisationer eller til andre organer, som anerkendes som sådanne i en lov.

20. Gaver fra selskaber

De samme regler gælder for selskaber med hjemsted i Luxembourg.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

De er ikke fradragsberettigede.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Årsregnskaberne fra foreningens oprettelse eller i det mindste regnskaber for de seneste 10 regnskabsår skal indleveres på civilrettens justitskontor, for at der kan opnås tilladelse til at modtage gaver.

FONDE

22. Oprettelse

Henlæggelse af formuegoder ved notarialiter oprettet dokument eller testamente på betingelse af godkendelse ved storfyrstelig anordning.

23. Definition

Fondens område er begrænset til det i loven fastsatte, eftersom kun de institutioner, der - hovedsagelig ved hjælp af udbytte fra kapital, der stammer fra fondens oprettelse, eller som er modtaget siden, uden at formålet er økonomisk vinding - har til formål at gennemføre aktiviteter af filantropisk, religiøs, videnskabelig, kunstnerisk, pædagogisk, social, turistmæssig eller sportslig karakter, anses for at være fonde.

24. Nationalitetskrav

Ingen.

25. Status som juridisk person

Når vedtægterne godkendes ved storfyrstelig anordning.

26. Rets- og handleevne

Som for foreninger

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Anvendelse er fastsat i vedtægterne, eller justitsministeren sørger for, at aktiverne bliver anvendt til et formål, der ligger så tæt som muligt på det, med henblik på hvilket institutionen blev oprettet.

SKATTEFORHOLD

28. Se foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Hvert år skal regnskab og budget sendes til justitsministeren senest to måneder efter afslutningen af regnskabsåret. Disse dokumenter offentliggøres i Mémorial.

30. Tilsyn

I henhold til artikel 40 i lov af 1928 skal justitsministeren sørge for, at en fonds formuegoder anvendes i overensstemmelse med det formål, institutionen er oprettet til at fremme.

NEDERLANDENE

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja - foreningsretten gælder for enhver person, der har bopæl på nederlandsk område (artikel 1 og 8 i Forfatningen)

2. Definition

   Ifølge BW (Burgerlijk Wetboek) artikel 2:26, er en forening en juridisk person, der består af medlemmer og er oprettet med et præcist formål, som er et andet end det, der er fastlagt for andelsforeninger og gensidige foreninger[13]. Den oprettes ved en retsakt, indgået mellem flere parter. Den kan ikke fordele overskud mellem sine medlemmer.

3. Mindste antal stiftere

   To

4. Foreningstyper

   Privat oprettet forening

   Notarialiter oprettet forening

   Statsløs forening (international forening uden præcis juridisk tilknytning. Ingen lovregulering, men anerkendt i retspraksis).

5. Nationalitetskrav

   Ingen betingelser

6. Status som juridisk person

   Fuld status som juridisk person: foreninger, hvis vedtægter er indført i et notarialiter oprettet dokument (indføjelsen af vedtægterne i et notarialiter oprettet dokument kan ligeledes finde sted i løbet af foreningens levetid). En sådan forening skal være opført i foreningsregistret;

   begrænset status som juridisk person: foreninger, hvis vedtægter ikke er indført i et notarialiter oprettet dokument. Konsekvensen af at opføre en sådan forening i foreningsregistret er, at ledernes ansvar begrænses. Lederne pådrager sig kun ansvar, i det omfang modparten godtgør, at foreningen ikke opfylder sine forpligtelser;

   udenlandsk forening: Nederlandene følger inkorporationsteorien. Som følge heraf anerkendes en forening, der er oprettet i udlandet, på Nederlandenes område, og det er den udenlandske lov, der finder anvendelse (som er bestemmende for, om der kan tildeles status som juridisk person), der regulerer denne forening i henhold til nederlandsk ret.

7. Rets- og handleevne

   En forening, hvis vedtægter er indført i et notarialiter oprettet dokument, har fuld rets- og handleevne. Den kan indgå forpligtelser, modtage gaver eller testamentsarv og erhverve fast ejendom uden begrænsninger. En forening, hvis vedtægter ikke er indført i et notarialiter oprettet dokument (med begrænset status som juridisk person) kan ikke erhverve tinglyste formuegoder og kan ikke arve.

8. Formkrav til vedtægterne

   Nej. Kun for vedtægter, der findes i et notarialiter oprettet dokument, er der formkrav.

9. Registreringsforpligtelse

   Nej. Kun for foreninger, der er dannet ved notarialiter oprettet dokument eller er indført i et sådant dokument. Dokumentet skal indføres i det til samme formål af Industri- og handelskammeret oprettede register det sted, foreningen har hjemsted.

---

13 Disse organer er en form for foreninger efter nederlandsk ret.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

En forening kan udøve erhvervsmæssig virksomhed, økonomisk aktivitet, men der må ikke uddeles overskud til medlemmerne. Det må ikke være en forenings formål at optjene overskud og uddele det til medlemmerne.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Af vedtægterne for en forening, der er dannet ved notarialiter oprettet dokument, skal det fremgå, hvordan overskuddet efter opløsningen skal anvendes, eller hvordan anvendelsen skal fastsættes (BW artikel 2: 27, f). Efter fyldestgørelse af kreditorerne overdrages resten af aktiverne til alle, der i henhold til vedtægterne kan gøre krav herpå i forhold til deres rettigheder - ellers til medlemmerne. Hvis ingen kan gøre krav på de resterende aktiver, tilfalder de staten, der i så høj grad som muligt skal anvende dem i overensstemmelse med den juridiske persons formål (BW artikel 2: 23b, 1)

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

Alle fritagelser vedrørende foreninger er iværksat.

13. Andre fritagelser

Der gælder flere fritagelser for goder og tjenesteydelser, der leveres af foreninger; der findes specielle fritagelser for foreninger, der leverer tjenesteydelser og goder i forbindelse hermed til deres medlemmer, på betingelse af at fritagelserne ikke medfører konkurrencebegrænsninger, og at organisationen ikke søger at fordele overskud til medlemmerne.

14. Nulsatsordning

Nej.

INDIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Indkomstskat. I princippet er foreninger underlagt almindelig, gældende ret, når det drejer sig om skat. Der er ingen speciel skat for foreninger (juridiske personer). Såfremt en forening driver en virksomhed, der sætter den i et konkurrenceforhold med virksomheder, der skal betale selskabsskat, skal den evt. betale selskabsskat (Vpb) af det overskud, den har fra denne virksomhed.

Skat på fast ejendom: Foreninger, der har en tinglig rettighed over en fast ejendom eller brugere af en sådan, skal betale en lokal skat.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

Ingen præcis definition. I henhold til artikel 24, stk. 4, i lov om arveafgifter er skattefritagelser mulige for almennyttige organisationer.

En almennyttig forening er helt fritaget for selskabsskat, hvis overskuddet for et år er under 13 000 gylden, eller hvis overskuddet for de seneste 4 år er under 65 000 gylden, på betingelse af at der ikke søges opnået oveskud eller det har sekundær betydning, og overskuddet udelukkende anvendes til fordel for almenvellet (artikel 5 i lov om selskabsskatter og bekendtgørelse af 20.8.1971). Helt undtaget fra selskabsskat er velgørende institutioner, biblioteker, pensionskasser, institutioner til bevarelse og forvaltning af landområder som led i naturbevarelse og nogle andre institutioner på særlige områder.

Skat på kapitalindkomst. Foreninger, der ikke skal betale selskabsskat, kan

anmode om tilbagebetaling af det beløb, der er trukket i kildeskat på udbytte.

Der er fastsat en række fritagelser for skat af fast ejendom (bl.a. for bygninger beregnet til gudstjeneste).

17. Kriterier for anerkendelse

I de pågældende love gives der ingen definition på almennyttig. Ifølge arveloven medfører en nøjagtig bestemmelse om en testamentsarv eller en gave, at testamentsarven eller gaven ikke har et almennyttigt formål. Ifølge retspraksis er der ikke tale om et almennyttigt formål, når formålet er en privatpersons interesse eller en begrænset gruppes interesse.

18. Godkendte formål

Anerkendelse af inspektøren for registrering og arv.

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver til godkendte, nederlandske foreninger er fradragsberettigede for beløb over NLG 120 pr. år og pr. gavegiver med mindst 1% af den skattepligtige indtægt og højst 10%. Gaver, der gives i medfør af notarialiter oprettede kontrakter for en periode på mindst 5 år, er fuldt ud fradragsberettigede i alle tilfælde, hvor de gavner en nederlandsk forening med mindst 25 medlemmer (i dette tilfælde er det ikke et krav, at den er almennyttig), på betingelse af at der er tale om gaver i form af en livrente, at foreningen har fuld rets- og handleevne, og at den ikke er selskabsskattepligtig.

20. Gaver fra selskaber

Gaver til foreninger eller fonde, der har hjemsted i Nederlandene, og som har et akademisk, religiøst, velgørende, kulturelt eller almennyttigt formål (herunder politiske partier) er fradragsberettigede for beløb over i alt NLG 500 med højst 6% af den skattepligtige indkomst.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

Samme ordning finder anvendelse på foreninger, der har hjemsted i udlandet, og som særligt er udpeget af finansministeren.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Senest seks måneder efter afslutningen af regnskabsåret fremlægger bestyrelsen en årsberetning om foreningens situation og forvaltning for generalforsamlingen. Bestyrelsen fremlægger ligeledes til forsamlingens godkendelse status og resultatopgørelse med kommentarer. Disse dokumenter underskrives af lederne og revisorerne.

Tilsyn

Internt: Det kan i vedtægterne fastsættes, at foreningen skal have flere revisorer. Hvis den ikke har det, og hvis den ikke har en revisor som omhandlet i BW artikel 2:393, stk. 1, som påtegner dokumenterne, udpeger generalforsamlingen hvert år et udvalg på mindst to medlemmer, der ikke kan være medlemmer af bestyrelsen.

Eksternt: Ved erklæring fra en statsautoriseret revisor, der påtegner dokumenterne. Der er ingen forpligtelse til at offentliggøre regnskabsdokumenterne.

FONDE (STICHTINGEN)

22. Oprettelse

Ved notarialiter oprettet dokument indeholdende vedtægterne. Disse vedtægter skal deponeres i det særlige fondsregister under Industri- og Handelskammeret det sted, hvor fonden har hjemsted.

23. Definition

En juridisk person, der er oprettet ved en retsakt, som ikke har medlemmer, og som har til formål at gennemføre det ved vedtægterne opstillede mål ved anvendelse af de goder, der er afsat hertil.

24. Nationalitetskrav

Hjemstedet skal befinde sig i Nederlandene, selv om den kan have kontorer i udlandet.

25. Status som juridisk person

Ved dokument oprettet for notar.

26. Rets- og handleevne

Fonde har fuld rets- og handleevne

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Under hensyn til de i vedtægterne fastsatte overdragelsesbetingelser. Hvis ingen kan gøre krav på de resterende aktiver, tilfalder de staten, som så vidt muligt anvender dem under hensyn til den juridiske persons formål.

28. Skatteforhold

Se foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Ifølge BW artikel 2:10, stk. 2, er fondsledelsen forpligtet til at udarbejde status og resultatopgørelse inden 6 måneder efter regnskabsårets afslutning og at opbevare det i 10 år.

Se foreninger

30. Tilsyn

Internt: I overensstemmelse med vedtægterne.

Eksternt: Anklagemyndigheden kan kræve oplysninger af ledelsen. I tilfælde af manglende samarbejde kan rettens formand kræve, at dokumenterne fremlægges for anklagemyndigheden. Retten kan på anklagemyndighedens eller enhver berørt persons anmodning suspendere eller afsætte ledelsen og udnævne stedfortrædere.

ØSTRIG

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja: § 12 i grundloven (StGG Staatsgrundgesetz): Østrigske borgere har ret til at danne foreninger. Ideelle foreninger er særligt reguleret ved foreningsloven fra 1951.

2. Definition

   Ingen retlig definition; Inden for retslæren og retspraksis defineres en forening som en: (1) frivillig, (2) varig, (3) og organiseret forbindelse mellem flere personer (4) stiftet med henblik på at opnå et bestemt, lovligt, fælles mål (5) ved hjælp af et fortsat, fælles virke.

3. Mindste antal stiftere

   1 stifter (en person, der erklærer at ville stifte en forening) er tilstrækkelig. En forening skal have mindst 3 medlemmer (jf. også punkt 6).

4. Foreningstyper

   Det østrigske retssystem skelner mellem ideelle foreninger - (der ikke tjener økonomiske formål), og som henhører under foreningsloven (VereinsG 1951) - og foreninger, der tjener økonomiske formål (Vereinspatent 1852).

5. Nationalitetskrav

   Udlændinge kan, også selvom de bor i udlandet, blive medlemmer af foreninger i Østrig.

6. Status som juridisk person

   Enhver forening, der er dannet i overensstemmelse med foreningsloven (Vereinsgesetz 1951), har status som juridisk person. Hensigten at stifte en forening skal meddeles de kompetente myndigheder på området, og et udkast til vedtægter skal vedlægges. Nedlægges der ikke inden seks uger forbud mod stiftelsen, eller har myndighederne allerede meddelt, at de ikke vil modsætte sig stiftelsen, kan foreningen påbegynde sin virksomhed. Mindst tre medlemmer beslutter på en generalforsamling at stifte en forening på grundlag af vedtægter, der ikke er forkastet af myndighederne. Ved beslutningen om at stifte foreningen får den status som juridisk person. Ved valg af de i vedtægterne omhandlede repræsentanter får foreningen rets- og handleevne.

7. Rets- og handleevne

   Efter stiftelsen opnår foreningen fuld rets- og handleevne.

8. Formkrav til vedtægterne

   En række forhold skal være nævnt i vedtægterne, jf. 1951-loven. Anmeldelse ifølge foreningsloven (VereinsG 1951) § 12 hos foreningsregisteret (Vereinsbehörde).

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

    I Østrig er foreninger fritaget for moms som foreskrevet i artikel 13 i det 6. momsdirektiv.

13. Andre fritagelser

    Der er ingen specielle undtagelser ud over bestemmelserne i artikel 13.

14. Nulsatsordning

    Nej.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

    Også sammenslutninger af personer, institutioner, fonde og lignende uden status som juridisk person skal betale selskabsskat (Körperschaftssteuer).

16. Fritagelse for beskatning

Ideelle foreninger uden økonomisk formål, der tjener et almennyttigt formål, kirker (§§ 34 - 47 i lov om afgifter, Bundesabgabenordnung), små livsforsikringsforeninger (60 000 ATS), foreninger inden for landbrugssektoren med det formål at bruge fælles maskiner og udstyr (græsnings- og maskinkooperativer) etc., private fonde, sammenslutninger i form af professionelle, juridiske repræsentanter, finansieringsforeninger for små og mellemstore virksomheder.

17. Kriterier for anerkendelse

Det vigtigste kriterium for anerkendelse er foreningens formålsparagraf ifølge vedtægterne, som f.eks. velgørenhed, almennyttige formål, det almene vel, øremærkning til specielle formål.

18. Godkendte formål

Religiøse fællesskaber, godkendt af lovgivningen, pensions- og socialkasser under særlige betingelser (§ 6 i KSTG - lov om selskabsskat).

Fritagelsen gælder ikke for retssubjekter, der er begrænset skattepligtige.

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver fra privatpersoner til religiøse institutioner (op til 1 000,- ATS p.a.), højskoler samt forsknings- og udviklingssammenslutninger kan fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Det fradragsberettigede beløb til gaver er begrænset til 10% af den samlede indtægt i det foregående år.

FONDE

RETSTILSTAND

22. Oprettelse

Fri adgang til at oprette fonde.

23. Definition

Man sondrer mellem 2 forskellige slags fonde: 1) Fonde i henhold til lov om stiftelser og fonde (Bundes-Stiftungs- und Fondsgesetz) eller relevante delstatslove: kapital, der vedvarende tjener almennyttige eller velgørende formål. 2) Private fonde: juridiske personer, hvortil stifteren har henlagt en kapital, som udnyttes, administreres og anvendes til opfyldelse af et lovligt formål, fastlagt af stifteren.

24. Nationalitetskrav

Ingen.

25. Status som juridisk person

1) Fonde i henhold til lov om stiftelser og fonde har status som juridisk person: denne opnås ved, at stiftelsesmyndigheden afgør, at oprettelsen af fonden er lovlig. 2) Private fonde: status som juridisk person opnås ved optagelse i firmafortegnelsen.

26. Rets- og handleevne

Begge slags fonde har rets- og handleevne, dvs. de kan indgå retshandler, sagsøge og blive sagsøgt.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

1) Ved fonde i henhold til lov om stiftelser og fonde kan der disponeres over fondskapitalen ved en opløsningsmeddelelse fra den stiftende myndighed. 2) Private fonde: kapitalen tilfalder de sidstbegunstigede i stiftelseserklæringen. Ved tilbagekaldelse tilfalder den stifteren eller i påkommende tilfælde den østrigske stat.

PORTUGAL

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Artikel 46 i Forfatningen af 1976, civillovbogen artikel 158 - 166 og 167 - 184 og lovdekret nr. 594/24 af 7. november 1974.

2. Definition

   Der findes ingen definition i loven. Ifølge retslæren: sammenslutning af flere privatpersoner, der forener visse goder og tjenester med et andet formål end at søge personlig vinding.

3. Mindste antal stiftere

   Nej

4. Foreningstyper

   Private foreninger, der hører ind under den almene ordning

   Private foreninger, der hører ind under en speciel ordning (f.eks. kooperativer og velgørende organisationer)

   Foreninger uden status som juridisk person (ikke anerkendte foreninger og særlige sammenslutninger)

5. Nationalitetskrav

   Med mindre andet er bestemt i vedtægterne, kan udlændinge være medlemmer af en forening

6. Status som juridisk person

   Normativ anerkendelse på betingelse af at stiftelsesdokumentet erklæres gyldigt af en notar, og indholdet er i overensstemmelse med artikel 167-1 i civillovbogen. Ved offentliggørelse af uddrag af stiftelsesdokumentet og vedtægterne i det portugisiske statstidende kan foreningen gøre sig gældende over for tredjemand.

7. Rets- og handleevne

   Foreninger har en rets- og handleevne, der er underlagt specialitetsprincippet, ifølge hvilket foreninger kan iværksætte de aktiviteter, med henblik på hvilke de er dannet. Kun rettigheder og forpligtelser, der er uadskilleligt forbundet med den menneskelige person, er udelukket.

8. Formkrav til vedtægterne

   Ja. Samme regel som for stiftelsesdokumentet dvs. et notarialiter oprettet dokument. Obligatorisk mindsteindhold.

9. Registreringsforpligtelse

   For foreninger, der hører ind under den almene ordning, har registreringen kun en virkning i form af offentliggørelse i forhold til tredjemand og har ingen stiftende funktion.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    Foreninger kan have et økonomisk mål, som ikke udelukker formuemæssige fordele for medlemmerne, når blot de ikke giver sig udslag i en egentlig profit.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    I tilfælde af formuegoder, der er testamenteret eller givet med henblik på en bestemt opgave eller beregnet på et bestemt formål, skal de tildeles en anden juridisk person stadig med samme opgave eller formål. Med hensyn til andre goder tillades det i henhold til artikel 162-2 i civillovbogen, at medlemmerne ifølge vedtægterne eller ved generalforsamlingsafgørelse beslutter, hvordan de skal anvendes.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Det 6. momsdirektiv: fritagelse i henhold til artikel 13

    Ja.

13. Andre fritagelser

    Medicinsk eller paramedicinsk behandling, undervisningsinstitutioner, kunstneriske aktiviteter, forsikringstjenester og social bistand

14. Nulsatsordning

    Fødevarer, aviser, tidsskrifter og bøger af kulturel art, farmaceutiske produkter o.lign., passagertransport, sanitetstjenester, forestillinger osv.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

    Indkomstskat for juridiske personer - IRC - (20% af den skattepligtige indkomst), der omfatter den samlede indtægt med fradrag af visse omkostninger. Bidrag fra medlemmerne samt støtte til at finansiere opfyldelsen af foreningens mål betragtes ikke som indtægter.

    Formueskat.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

    Følgende er fritaget for IRC: administrative, almennyttige, juridiske personer (religiøse enheder, frivillige brandkorps osv.) samt almindeligt almennyttige, juridiske personer, der forfølger videnskabelige eller kulturelle mål eller mål i forbindelse med velgørenhed, bistand, godgørenhed; særlige institutioner, der udviser social solidaritet (IPSS) og personer, der lovmæssigt ligner disse.

17. Kriterier for anerkendelse

    I de første to tilfælde skal organisationerne samarbejde med myndighederne på nationalt, regionalt og lokalt plan. IPSS'erne og lignende enheder skal registreres hos den regionale socialsikringsafdeling. Beslutningen træffes imidlertid efter skøn. Omfanget af fritagelsen kan variere i forhold til de mål, der fremmes.

18. Godkendte formål

    Fritagelserne bevilges af finansministeren på begæring af interessenterne, på betingelse af at beslutningen (despacho) offentliggøres i Diáro da República.

19. Gaver fra privatpersoner

    Fysiske personer kan fratrække op til 15% af deres skattepligtige nettoindtægt for gaver til fordel for de i artikel 56 i lov om IRS fastsatte organisationer: juridiske personer med ideelle formål, der tilhører eller er oprettet af trossamfund, foreninger til fremme af undervisning, uddannelse, forskning eller videnskabelige, litterære, kunstneriske formål osv.

20. Gaver fra selskaber

    Juridiske personer kan få skattefradrag for gaver, der er givet inden for rammerne af kulturelt mæcenat eller til organisationer som undervisnings-, uddannelses- eller forskningsforeninger eller foreninger, der fremmer videnskabelige, litterære eller kunstneriske formål. De kan fra deres skattepligtige overskud fratrække hele værdien af gaven op til 0,2% af omsætningen og herover fratrække 50% af beløbet.

20(a) Gaver til udenlandske foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

    Tilsynsrådet er det organ, der har ansvaret for at kontrollere bestyrelsens

aktiviteter. Det sikrer, at foreningens regnskaber bliver ført på behørig vis.

De foreninger, der har fået bevilget skattefritagelse, skal stille deres regnskaber til rådighed for skattemyndighederne.

FONDE

22. Oprettelse

Ved dokument mellem levende eller ved testamente. Dokumentet skal være oprettet af notaren, medmindre det drejer sig om et ikke offentligt testamente. Fundatsen skal angive fondens formål og specificere de formuegoder, der er bestemt herfor. Vedtægterne skal altid indgå i et notarialiter oprettet dokument.

23. Definition

Der findes ingen lovmæssig definition. Ifølge retslæren er en fond en organisation, der skal forfølge et varigt formål, som en formue er henlagt til at opfylde.

24. Nationalitetskrav

Nej, men hjemstedet skal ligge i Portugal.

25. Status som juridisk person

Fonde får status som juridiske personer ved individuel anerkendelse, som de administrative myndigheder har kompetence til at udøve.

26. Rets- og handleevne

De gældende regler er de samme som for foreninger

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Overdragelse af den opløste fonds formuegoder følger den almindelige ordning for foreninger og fonde

SKATTEFORHOLD

28. Samme regler som for foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

30. Tilsyn

En fond forbliver under fast tilsyn af den myndighed, der har anerkendelses-kompetencen. En fond skal have et såkaldt skatteråd. Den kan opløses af den godkendende myndighed, når dens formål er opfyldt eller bliver umuligt at opfylde, i tilfælde af ulovlig brug af midlerne, i tilfælde af krænkelse af den offentlige orden, eller når det faktisk forfulgte mål ikke svarer til det i vedtægterne fastsatte.

FINLAND

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja. Artikel 10a i Forfatningsloven som ændret i 1995 og artikel 1 i lov om foreninger af 1989.

2. Definition

   En kontrakt ved hvilken en gruppe mennesker handler sammen med henblik på at opfylde et andet formål end at skabe fortjeneste. (Foreningen er et permanent organ i den forstand, at den ikke er midlertidig).

3. Mindste antal stiftere

   Tre

4. Foreningstyper

   A. Registrerede foreninger:

   - ideelle foreninger
   - økonomiske foreninger (f.eks. andelsselskaber, der er oprettet, før lov om andelsselskaber af 1954 trådte i kraft)
   - foreninger, der kræver tilladelse (som foreskrevet i lov om foreninger)
   - foreninger, der er oprettet ved lov (f.eks. den finske advokatforening)

   B. Ikke-registrerede foreninger uden rets- og handleevne

5. Nationalitetskrav

   Lov om foreninger: ingen

   Undtagelser: hvis foreningens primære formål er at øve indflydelse på statsanliggender, kan det som medlemmer kun have finske statsborgere, udlændinge med bopæl i Finland og foreninger, hvis medlemmer er finske statsborgere eller udlændinge med bopæl i Finland eller foreninger, der har medlemsforeninger, hvis medlemmer er finske statsborgere eller udlændinge med bopæl i Finland.

   Bestyrelsesmedlemmer: formanden og mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne skal have bopæl i Finland, medmindre Handels- og Industriministeriet giver dispensation herfor.

6. Status som juridisk person

   Ja. I henhold til lov om foreninger erhverves status som juridisk person ved registrering. Kun registrerede foreninger kan have status som juridisk person. Medlemmerne af en registreret forening er ikke personligt ansvarlige for foreningens forpligtelser.

7. Rets- og handleevne

   En registreret forening har fuld rets- og handleevne som juridisk person. En registreret forening kan opnå rettigheder, indgå forpligtelser og møde som part i retten eller for en anden myndighed. Ikke-registrerede foreninger har ingen rets- og handleevne.

8. Formkrav til vedtægterne?

   Ja.

9. Registreringsforpligtelse

   Registrering som sådan er ikke obligatorisk. Hvis registrering ønskes, findes kravene til registreringen i lov om foreninger.

   Meddelelse om oprettelsen skal registreres i stiftelsesoverenskomsten, som skal indeholde foreningens regler samt navn og adresse for bestyrelsesformanden og de personer, der har ret til at tegne foreningen. Meddelelsen skal undertegnes af bestyrelsesformanden.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    En ideel forening må kun drive handel eller anden økonomisk virksomhed, der er i overensstemmelse med foreningens regler, eller som på anden vis vedrører opfyldelsen af foreningens mål, eller

som anses for at være økonomisk ubetydelig.

For økonomiske foreninger er der ingen generelle love (se foreningstyper, punkt 4).

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Efter opløsning bør de resterende aktiver anvendes som bestemt i foreningens regler. Såfremt der ikke er sådanne regler, skal kuratorerne give staten rådighed over de resterende aktiver, der skal anvendes til at fremme de samme eller lignende mål som den opløste forenings.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv

Foreninger til gavn for almenvellet (velgørende organisationer, sportsforeninger osv.) skal betale skat, hvis deres indtægt anses for at stamme fra forretningsaktiviteter i henhold til lov om indkomstskat. Dette betyder i praksis, at alle fritagelser vedrørende foreninger, der hører ind under artikel 13, er blevet gennemført.

13. Andre fritagelser

Ingen

14. Nulsatsordning

Trykkeriydelser i forbindelse med tryk til medlemmerne af almennyttige foreninger pålægges nulsats.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

I reglen underlagt selskabsskat (28% af den skattepligtige indkomst) af hele deres indtægt; underlagt ejendomsskat af den skattepligtige værdi af jord og bygninger.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

I henhold til lov om indkomstskat skal ideelle foreninger (foreninger til gavn for almenvellet) kun betale selskabsskat af deres indtægter fra forretnings-aktiviteter og kommuneskat (12,04% af deres skattepligtige indkomst) af deres indkomst fra fast ejendom, der bruges til andet formål end at skabe fortjeneste.

Det nationale ligningsråd kan bevilge skattefritagelse for indtægter fra forretning eller fast ejendom, hvis foreningens aktiviteter er af samfundsmæssig betydning.

17. Kriterier for anerkendelse

Foreninger, der udelukkende og direkte arbejder til gavn for almenvellet i materiel, åndelig eller social forstand; deres aktiviteter vedrører ikke blot en begrænset gruppe mennesker; medlemmerne må ikke få økonomisk udbytte (andel i fortjeneste osv.) af arbejdet.

18. Godkendte formål

Der skal ikke betales indkomstskat af udbytte, renter og kapitalgevinster, medmindre indtægterne stammer fra forretningsaktiviteter. Ved forretningsindtægter forstås bl.a. ikke:

- salgsprovenu og andet overskud fra arrangementer til finansiering af foreningernes arbejde; overskud af medlemsblade og andre publikationer, der direkte tjener foreningernes arbejde.

19. Gaver fra privatpersoner

Gaver til ideelle foreninger indgår ikke i disses skattepligtige indkomst. Gaver er ikke fradragsberettigede i privatpersonernes indkomstbeskatning.

20. Gaver fra selskaber

Gaver til ideelle foreninger indgår ikke i disses skattepligtige indkomst. I selskabsbeskatningen er gaver inden for visse grænser (FIM 5 000 - 150 000)

fradragsberettigede, hvis de gives til videnskabelige eller kunstneriske formål til foreninger udpeget af det nationale ligningsråd.

20(a). Gaver til udenlandske foreninger

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

FONDE

22. Oprettelse

I henhold til lov om fonde som ændret i 1995 skal tilladelse til oprettelse af en fond gives af den nationale patent- og registreringsstyrelse.

23. Definition

En fond oprettes med et stiftelsesdokument, der skal indeholde oplysninger om fondens formål og ejendom.

En fond bestyres af en uafhængig administration, hvis bestyrelse skal anføres i fondens vedtægter.

24. Nationalitetskrav

Medlemmerne af bestyrelsen og de personer, der har bemyndigelse til at tegne fonden, skal have bopæl i en EØS-medlemsstat. Mindst én skal dog have bopæl i Finland, medmindre Handels- og Industriministeriet giver dispensation herfor.

25. Status som juridisk person

Status som juridisk person erhverves ved registrering. Registrering af en fond er obligatorisk.

26. Rets- og handleevne

Fuld rets- og handleevne som en juridisk person; efter registrering af en fond kan den erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser samt anlægge sag og blive sagsøgt i eget navn.

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

Hvis fonden, efter at al gæld er betalt, har aktiver tilbage, og hvis der ikke i vedtægterne er taget hensyn til anvendelsen heraf, skal de overdrages staten, som uden ophold skal overføre aktiverne til fremme af et formål, der ligner fondens.

SKATTEFORHOLD

28. Se ovennævnte bemærkninger om foreningers skatteforhold

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

Fonden skal have mindst to revisorer og to stedfortrædende revisorer til at revidere dens regnskab og administration

30. Tilsyn

Justitsministeriet skal føre tilsyn med, at administrationen af fonden er i overensstemmelse med loven og fondens vedtægter.

SVERIGE

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Ja. Kapitel 2, artikel 2 og 20 i Forfatningen af 1974.

2. Definition

   En forening ("ideell förening") er en juridisk person, i hvilken flere personer arbejder sammen med et bestemt mål. Foreningen kan ikke have noget økonomiske formål eller i det mindste ikke nogen kommercielt tilrettelagte aktiviteter.

3. Mindste antal stiftere

   Ingen regler

4. Foreningstyper

   Ideell förening (ideel forening), som ikke er omfattet af lovgivningen

5. Nationalitetskrav

   Ingen særlige krav

6. Status som juridisk person

   Foreningen anses for at være en juridisk person, hvis den har vedtægter og en bestyrelse

7. Rets- og handleevne

   En forening kan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, anlægge sag osv. uden særlige restriktioner

8. Formkrav til vedtægterne

   Nej, men vedtægterne skal være så fuldstændige, som det er nødvendigt af hensyn til foreningens formål

9. Registreringsforpligtelse

   Der er ingen generelle krav. En forening med økonomisk aktivitet skal undertiden registreres i Handelsregistret

10. Erhvervsmæssig virksomhed

    I princippet ikke tilladt. Foreningen kan imidlertid gennemføre nogen forretningsaktiviteter, så længe de ikke tilrettelægges kommercielt

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

    Aktiverne skal deles i overensstemmelse med vedtægterne. Hvis der ikke står noget herom i vedtægterne, kan aktiverne deles mellem medlemmerne.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12 - 14 Generel regel

Foreninger med velgørende formål skal i reglen ikke betale indirekte skatter. Andre foreninger skal betale indirekte skatter på samme betingelser som andre juridiske personer.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

    Normalt skal der ikke betales indkomstskat eller nettoformueskat. Ideelle foreninger betaler ikke indkomstskat af forretninger med en naturlig forbindelse til den ideelle virksomhed. Indkomst fra andre forretningsaktiviteter er skattepligtige.

19. Gaver fra privatpersoner

    Der skal normalt betales gaveafgift af gaver på over 10 000 SEK. Med undtagelse af gaver til trossamfund og foreninger med uddannelsesmæssige, medicinske, forskningsmæssige og velgørende formål samt foreninger til fremme af det nationale forsvar og socialt arbejde er disse ikke fradragsberettigede for giveren.

20. Gaver fra selskaber

Samme regler som punkt 19.

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Intet specielt tilsyn med foreninger.

FONDE

22. Oprettelse

Alle fysiske og juridiske personer kan oprette en fond.

23. Definition

Ejendom, som ifølge stifterens bestemmelser (gave eller testamente) udskilles, for på permanent basis at blive forvaltet med henblik på at opfylde et særligt formål.

24. Nationalitetskrav

Ingen

25. Status som juridisk person

En fond er en juridisk person, så snart den er oprettet, dvs. når ejendommen er overført til separat forvaltning.

26. Rets- og handleevne

27. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

I princippet kan en fond ikke opløses, så længe den har aktiver. I særlige tilfælde kan aktiverne imidlertid anvendes til et formål, der ligger meget tæt på det oprindelige formål. Der kræves en særlig tilladelse fra en regeringsmyndighed for at gennemføre en sådan procedure.

SKATTEFORHOLD

28. Fonde, der fremmer det nationale forsvar og socialt arbejde eller har uddannelsesmæssige, medicinske, forskningsmæssige eller velgørende formål er kun skattepligtige, for så vidt angår forretningsindtægter.

Ideelle fonde skal ikke betale gaveafgift. Gaver er ikke fradragsberettigede for giveren.

Fonde skal betale indirekte skatter på samme vilkår som andre juridiske personer.

REGNSKABER OG TILSYN

29. Regnskaber

30. Tilsyn

En lokal regeringsmyndighed fører som regel tilsyn med fonde.

DET FORENEDE KONGERIGE

FORENINGER

RETSTILSTAND

1. Er retten til at danne foreninger sikret ved lov?

   Foreningsretten er ikke nedfældet skriftligt, selvom der er foreningsfrihed. Man kan frit stifte truster, skønt truster uden et velgørende formål i nogle tilfælde kan være ugyldige.

2. Definition

   Der findes ikke nogen enkelt, almindeligt accepteret definition på en forening. I sin bredeste betydning dannes en forening af to eller flere personer, der af egen fri vilje slutter sig sammen med henblik på af opfylde et fælles mål, der ikke er økonomisk vinding.

3. Mindste antal stiftere

   I praksis to.

4. Foreningstyper

   Unincorporated Association (forening der ikke er et selvstændigt retssubjekt)

   Trust

   Company limited by guarantee (selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb)

   Industrial and Provident Society

   Incorporated by Royal Charter (forening der er et selvstændigt retssubjekt i henhold til kongeligt privilegium

   Incorporated by Act of Parliament (forening der er et selvstændigt retssubjekt i henhold til parlamentslov

5. Nationalitetskrav

   Ingen krav for foreninger som sådan. Når det drejer det sig om en velgørende institution i England og Wales, registrerer kommissionen for velgørende institutioner (the Charity Commission) den kun, hvis den er inden for jurisdiktionens rammer. Dette fortolkes normalt således, at når det drejer sig om en velgørende institution, der ikke er et selvstændigt retssubjekt, skal et flertal af bestyrelsesmedlemmerne være bosiddende i England og Wales. Når det drejer sig om et selskab, er registrering inden for jurisdiktionen tilstrækkelig.

6. Status som juridisk person

   Company limited by guarantee (selskab, hvor deltagerne hæfter for et fast, garanteret beløb): opnås ved registrering i selskabsregistret

   "Industrial and Provident Society": opnås ved registrering i "Registrar of Friendly Societies"

   "Incorporated by Royal Charter": opnås ved kongeligt privilegium

   "Incorporated by Act of Parliament": opnås ved parlamentslov

   "Unincorporated Associations": ikke status som juridisk person.

   Velgørende trusts har ikke status som særskilte juridiske personer. Der kan dog oprettes et velgørende selskab, som har en sådan status.

7. Rets- og handleevne

   Der er ingen begrænsninger i loven. Imidlertid vil rets- og handleevnen på nogle områder fremgå af formål og beføjelser i det tilgrundliggende dokument.

8. Formkrav til vedtægterne

   Nej.

9. Registreringsforpligtelse

   Registrering af velgørende institutioner hos kommissionen for velgørende institutioner i England og Wales. For andre foreninger afhænger registrering af den juridiske struktur. Registrering af "Industrial and Provident Societies" sker i "Registrar of Friendly Societies. Selskaber, hvor deltagerne hæfter for et

fast, garanteret beløb, registreres i selskabsregistret.

10. Erhvervsmæssig virksomhed

Der er begrænsninger på velgørende institutioners erhvervsmæssige virksomhed. De kan beskæftige sig med handel i forbindelse med det primære formål, men ikke med permanent handel som en måde at skaffe sig penge på. Velgørende institutioner, der ønsker at drive handel i større omfang, skal oprette et handelsdatterselskab, som kontraktligt kan aftale, at overskuddet føres tilbage til moderinstitutionen, og skatten kan blive godtgjort.

11. Anvendelse af aktiverne i tilfælde af opløsning

I foreninger skal aktiverne anvendes i overensstemmelse med det tilgrundliggende dokument. Drejer det sig om velgørende institutioner, skal aktiverne gå til andre velgørende institutioner med lignende formål. Hvis det tilgrundliggende dokument ikke indeholder bestemmelser herom, kan kommissionen for velgørende institutioner udstikke retningslinier i form af pålæg eller en ordning.

SKATTEFORHOLD

INDIREKTE SKATTER

12. Artikel 13 i det 6. momsdirektiv.

Ikke alle fritagelser i forbindelse med velgørende institutioner er blevet gennemført.

13. Andre fritagelser

(a) Uddannelses- eller erhvervsuddannelsestilbud med andet formål end at indtjene et overskud.

(b) Sygepleje og lægebehandling på godkendte institutioner.

(c) Serviceydelser med andet formål end at indtjene et overskud.

(d) Arrangementer med henblik på indsamling af penge.

14. Nulsatsordning

Disse omfatter gaver, ydelse af reklamearbejde til pengeindsamlings- og uddannelsesformål, visse former for hjælp til handicappede, køretøjer og ambulancer til handicappede samt visse former for lægemidler og lægeudstyr til velgørende formål. Opførelse af nye ejendomme og bygninger til visse velgørenhedsformål er også omfattet af nulsatsordningen.

DIREKTE SKATTER

15. Generel regel

Der findes ingen fritagelser for foreninger som sådan.

16. Skattemæssigt anerkendte eller begunstigede foreninger

Velgørenhedsaktiviteter er fritaget for de fleste former for direkte beskatning, herunder indkomstskat, selskabsskat, kapitalvindingsskat, arveafgift osv.

17. Kriterier for anerkendelse

For at blive kvalificeret til fritagelse, må indkomsten eller kapitalvindingen udelukkende anvendes til velgørenhedsaktiviteter, og indkomster fra handel udover den primære handelsaktivitet er ofte underlagt selskabsskat.

18. Godkendte formål

19. Gaver fra privatpersoner

Hvis en privatperson eller en sammenslutning udfærdiger et gavebrev med løfte om at betale en bestemt sum til en velgørende institution i en periode, der skal overstige tre år, skal et beløb, der svarer til den laveste skatteprocent, fratrækkes, og skattemyndighederne tilbagebetaler den laveste indkomst- eller selskabsskat af dette beløb til den velgørende institution. Hvis en

privatperson har en højere skatteprocent, kan han opnå yderligere skattelettelser ved at få foretaget en justering af sin skatteprocent. Et selskab kan kræve, at bruttobeløbet fratrækkes dens overskud og opnår skattelettelse ved marginal trækprocent.

Siden 1990 har det været muligt for privatpersoner at foretage engangsindbetalinger ifølge den såkaldte gavestøtteordning. Det laveste gavebeløb er for indeværende £250.

20. Gaver fra virksomheder

20(a) Gaver til udenlandske virksomheder

REGNSKABER OG TILSYN

21. Regnskaber

Finansieringsoversigt

1. FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE

Meddelelse fra Kommissionen om fremme af foreninger og fonde i Europa.

2. BUDGETPOST: B5-3202

3. RETSGRUNDLAG

Rådets afgørelse af 9. december 1996 om det tredje flerårige program for små og mellemstore virksomheder (SMV) i Den Europæiske Union 1997-2000.

4. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGEN

Udgifter i forbindelse med ekspertmøder og oplysningskampagner med henblik på at fastlægge kommende tiltag vedrørende foreningers rolle i Den Europæiske Union.

4.1. Foranstaltningens varighed og nærmere bestemmelser for dens fornyelse

Der er kun planlagt ekspertmøder og oplysningskampagner i 1997.

5. KLASSIFIKATION AF UDGIFTERNE/INDTÆGTERNE

5.1. Ikke-obligatoriske udgifter

5.2. Opdelte bevillinger

6. UDGIFTERNES/INDTÆGTERNES ART

En lille del (ekspertmøder og information) finansieres 100%.

De øvrige tilskud til samfinansiering med andre offentlige og/eller private tilskudsydere vil blive afpasset efter Fællesskabets interesser.

Tilskuddene til kollokvier, seminarer og rundbordssamtaler ydes efter særlige procentsatser afhængig af arrangørernes behov og foranstaltningernes betydning for forenings- og fondssektoren.

7. FINANSIELLE VIRKNINGER

Der vil blive afholdt en række møder og konferencer i 1997. De samlede omkostninger er på 100 000 ECU.

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG OG FORVENTEDE RESULTATER HERAF

Under hensyn til kontraktlige forpligtelser og princippet om økonomisk og forsvarlig finansiel forvaltning indeholder alle aftaler og kontrakter mellem Kommissionen og betalingsmodtagere bestemmelser om forholdsregler mod svig (kontrol, aflæggelse af rapport osv.). Ifølge bestemmelserne skal tilskud

kontrolleres og tjenesteydelser og undersøgelser, der er bestilt af Kommissionen, godkendes inden betaling.

9. OPLYSNINGER OM COST/EFFECTIVENESS I FORBINDELSE MED MEDDELELSEN OM FORENINGER OG FONDE

9.1. Specifikke og kvantificerbare mål, målgruppe:

Iværksættelse af en koordineret politik for netværk af europæiske foreninger og fonde.

Et informationsnetværk for forenings- og fondssektoren (European citizens' advice bureaus) er blevet oprettet af European Committee of Workers Cooperative Productive Societies, Euro-Citizen Action Service, Comité Européen des Associations d'Intérêt Général og European Foundation Centre. Formålet er at opfylde forenings- og fondssektorens behov for samarbejde med Fællesskabets erhvervsliv via det europæiske netværk af Euro-Info-Centre.

9.2. Begrundelse for foranstaltningen

Det er nødvendigt at føre drøftelser med medlemsstaternes regeringer og foreninger og fonde om, hvordan anbefalingerne i meddelelsen bedst kan gennemføres.

9.3. Overvågning og evaluering af foranstaltningen

Forenings- og fondssektoren er særdeles varieret.

Denne omstændighed gør, at der kræves en meget omhyggelig planlægning af de foreslåede aktioner, således at man opnår den rette balance mellem de opstillede mål og de anvendte ressourcer.

Når aktionerne iværksættes, vil der blive foreslået indikatorer i overensstemmelse med aktionens særlige kendetegn på grundlag af et oplysningsskema, der udarbejdes af tjenestegrenene. Oplysningsskemaet udarbejdes under hensyntagen til støttekriterierne for de forskellige fonde og finansieringskilder.

- *Vurdering af resultaterne*

De planlagte aktioner er af stor betydning, da de skal gøre det muligt for foreninger og fonde at drage fordel af det indre marked uden grænser under overholdelse af konkurrencereglerne, og uden at de mister deres særlige status som foreninger og fonde. Resultaterne vil f.eks. blive vurderet på grundlag af målene for hver enkelt aktion ud fra de europæiske aspekter som fastlagt på stedet og ud fra de vanskeligheder, som forenings- og fondssektoren støder på på grund af deres involvering i den lokale udvikling, når de skal anvende strukturfondene korrekt og fuldt ud.

39

10. UDGIFTER TIL ADMINISTRATION (BUDGETTETS SEKTION III, DEL A).

Den faktiske afsættelse af de nødvendige administrative ressourcer sker ved Kommissionens årlige afgørelse om ressourcetildeling, bl.a. under hensyntagen til antallet af ansatte og de supplerende beløb, der måtte være tildelt af budgetmyndigheden.

10.1 Indvirkningen på antallet af stillinger

Stillingstype		Antal ansatte, der skal tilknyttes forvaltningen af foranstaltningen		heraf		varighed
		faste stillinger 1	midlertidige stillinger	ved anvendelse af eksisterende ressourcer i det pågældende generaldirektorat eller den pågældende tjeneste	ved anvendelse af yderligere ressourcer	
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A B C	1 x A		1	ingen	
Andre ressourcer						
I alt		1		1		12 måneder

Udgifterne til en ansat (A1 - A5) anslås til 100 000 ECU.

10.2. De supplerende menneskelige ressourcers samlede finansielle indvirkning

ECU

	Beløb	Beregningsmetode
Tjenestemænd Midlertidigt ansatte Andre ressourcer (anfør budgetpost)	0	
I alt	0	

10.3. Forøgelse af andre driftsudgifter som følge af foranstaltningen

ECU

Budgetpost	Beløb	Beregningsmetode
		inden for det gældende budget
I alt	0	

ISSN 0254-1459

KOM(97) 241 endelig udg.

DOKUMENTER

DA **05 06 10 16**

Katalognummer : CB-CO-97-282-DA-C

ISBN 92-78-21228-8

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg